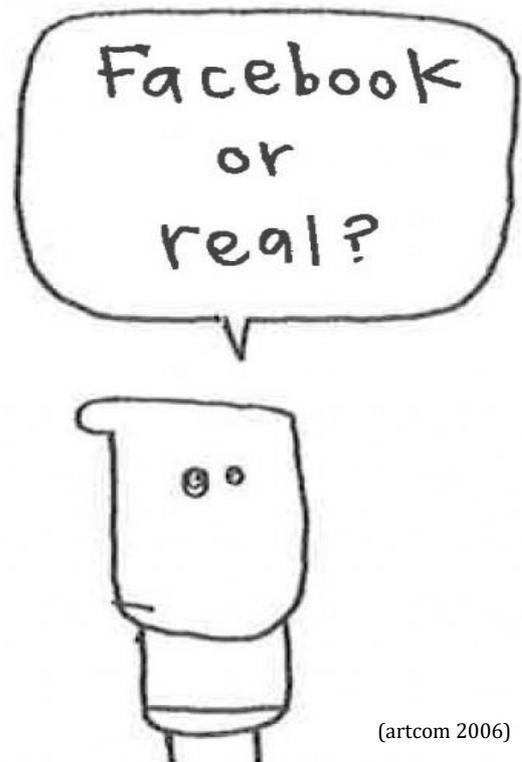
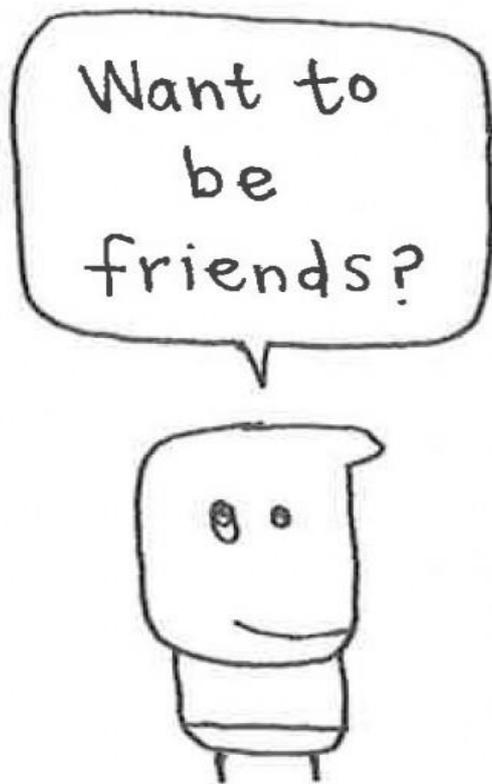

Take control on Facebook

- A sociological study of social practices on Facebook

(artcom 2006)

Forfattere

Andreas Hofman Schmidt

Stephanie Klingenberg Jørgensen

Samlede antal anslag

99.550

Vejleder

Gunnar Lind Haase Svendsen

Professor

Syddansk Universitet, Esbjerg

Institut for miljø- og erhvervsøkonomi

Center for Landdistriktsforskning

Tro og love erklæring

”Det erklæres herved på tro og love, at undertegnede egenhændigt og selvstændigt har udformet denne rapport. Alle citater i teksten er markeret som sådanne, og rapporten eller væsentlige dele af den har ikke tidligere været fremlagt i anden bedømmelsessammenhæng.”

Stephanie Klingenberg Jørgensen

Andreas Hofman Schmidt

Resumé

This bachelor thesis is based on the debate on Facebook, including the communication and related social standards. The purpose of doing so is for the user to understand the social standards attached to Facebook.

Reading this thesis the reader will gain useful knowledge about how to act within the framework of the existing social norms on Facebook. To give the reader this information the main task of this thesis is to identify the existing social practices on Facebook. In order to do so we answer three sub-questions which is: What differences and similarities exist between physical and virtual debate when it comes to the social practices? What are the reasons for these? And how do people handle breaches on those rules?

In short there are no universal social practices on Facebook. But with that said, it does not mean that there are no social practices, but rather that these practices are determined by the individuals acting on Facebook in the specific context, an acting that is attempted transferred from the physical face to face meeting, to the virtual Facebook meeting.

Therefore we dig into the differences between the physical and virtual debate. The main difference from physical to virtual debate comes from the ambiguities between public and private debate. The results show how the conditions of physical face to face debates, is attempted transferred to the virtual debate. But in the physical meeting the social practices are conditioned by the subjects' internal relationship, and varies from public to private spaces. As Facebook is difficult to define as either private or public, it is most likely to be placed somewhere from a semipublic to a semiprivate space. But for the user of Facebook the determination of how she or he should act as being in a public debate or a private conversation is determined by the specific situation, and the intended receiver of the message. In a virtual debate the user only has the written text to determine the situation, where in face to face situations the individual has many different information channels to understand the situation. The lack of information in the virtual debate, can therefore lead to different understandings by the individuals in the field. If the individuals have different understandings of the situations they are also most likely to have different expectations for current social norms. These different expectations can

therefore easily lead to misunderstandings and violations of one or another's prospects of acceptable behavior.

When these violations do appear it is up to the individual to react. The individual has a number of different ways to reach. These reactions are determined by a number of different factors, but most important is the individual who experiences violations relation to the sender of the norm breaking message. If the sender and the receiver are close friends, it will most likely end up with a face to face confrontation. In contrast we have the situation where the sender and receiver do not know each other. In this case the reaction will most likely be ignoring or blocking the other user. The differences in these reactions are most of all whether the violations will recur or not. Due to the face to face reaction, there is a good chance that the violations won't recur, as both the sender and the receiver will take the incident with them, and act with this experience in mind in future situations. By ignoring or blocking the user who is violating the social norms, the sender of the violating messages will not see a reaction, and is therefore more likely to repeat the action.

The above conclusion is made by comparing new empirical data with previous studies. The new empirical data is made by a data collection which is divided into three phases. These phases contains: Observations in both physical and virtual debates: A focus group interview with active Facebook users: And two individual interviews with administrators from two different Facebook groups.

Indholdsfortegnelse

Resumé.....	ii
1. Indledning	1
2. Litterær gennemgang.....	4
2.1 Performance i det offentlige	4
2.2 Mangel på non-verbal kommunikation	5
2.3 Sondringen mellem det private og det offentlige	7
2.4 Handlen på Facebook	8
2.4.1 Udvikling og overtrædelser af normer	9
2.5 Hvor går grænsen.....	10
2.6 Opsummering	12
3. Metode:.....	13
3.1 Videnskabsteoretisk ståsted.....	13
3.2 Dataindsamling.....	15
3.2.1 Fra observation til interview - De indledende overvejelser	15
3.2.2 Fase I: Cyklistforbundet	17
3.2.3 Fase II: Fokusgruppeinterview.....	18
3.2.4 Fase III: Semistrukturede interviews.....	20
3.2.5 Vurdering af indsamlingsmetode	21
3.3 Overvejelser før databehandling.....	22
3.4 Databehandling.....	23
3.5 Dataanalysestrategi.....	24
3.6 Validitet.....	24
4. Analyse & diskussion	26
4.1 Centrale emner i den indsamlede empiri	26
4.2 Muligheder og udfordringer	27
4.3 Det private og offentlige	29
4.4 Foranderlige normer	34
4.5 Begrænsede informationskanaler	36
4.6 Kender vi hinanden?	38
4.7 Forbehold for forskellighed	41
5. Konklusion	43
5.1 Perspektivering.....	43

6. Litteraturliste	45
7. Bilag	48
<i>Bilag 1</i>	48
<i>Bilag 2</i>	50
<i>Bilag 3</i>	52
<i>Bilag 4</i>	53
<i>Bilag 5</i>	72
<i>Bilag 6</i>	79
<i>Bilag 8</i>	84
<i>Bilag 9</i>	85
<i>Bilag 10</i>	86
<i>Bilag 11</i>	87
<i>Bilag 12</i>	88
<i>Bilag 13</i>	89
<i>Bilag 14</i>	90
<i>Bilag 15</i>	91

1. Indledning

Baggrund:

Internettet har i takt med den teknologiske udvikling indtaget en stor rolle i såvel individers som grupperes daglige kommunikation (Christensen 2015:23). Med de sociale mediers opblomstring har muligheden for at ytre sig samt dele holdninger og meninger aldrig været større. Vi kan via internettet sprede vores budskab på en platform, der rammer millioner af mennesker i hele verdenen på blot få sekunder. Facebook er gået fra at involvere 100 millioner mennesker i 2008 hvor der herfra har været en drastisk stigning til 1,4 milliarder brugere i 2015 (Statista 2015a). Kigger vi på antal månedlige brugere af Facebook, var det i 2014 73 % af alle danskere, der benyttede siden (Christensen 2015:23). Til sammenligning er gennemsnittet for hele Vest Europa på 50,3 % (Statista 2015b). Den danske befolkning er altså meget aktive Facebookbrugere.

Den fysiske og rummelige indretning for diskussion og debat i et samfund afslører meget om dets moralske sindelag herom (Jacobsen 2005:62). De åbne offentlige rum skal virke inkluderende og fordre til samvær samt moralske, demokratiske og solidariske handlinger (Jacobsen 2005:62). Facebook har ifølge Facebooks stifter og direktør Mark Zuckerberg, hele tiden haft fokus på det offentlige element, hvor Facebook giver individer mulighed for at deltage i diskussioner om samfundets anliggender, og kan herved bidrage til skabelsen af den almene opinionsdannelse (Naughton 2010; Se også Larsen & Pedersen 2011:467).

Problembeskrivelse

Facebook rummer tæt ved 1,5 milliarder individer, som alle besidder individuelle sociale handlemønstre og opfattelser af acceptable normer (McLaughlin & Vitak 2011:301). Udbredelsen af Facebook skaber stort potentiale for et mødested mellem differentierede opfattelser af acceptabel adfærd, hvilket med stor sandsynlighed vil føre til normbrud hos nogle individer (McLaughlin & Vitak 2011:302). Den eksponentielle udvikling i brugere på Facebook har medført, at et entydigt og grundlæggende udgangspunkt for acceptabel adfærd ikke eksisterer i Facebooks virtuelle rum. Hertil kommer, at grænserne mellem det offentlige og private rum på Facebook er flydende, og kan være svær at

definere for den enkelte bruger (Burkell m.fl. 2014:975). Eventuelle konflikter og konsekvenser for normbrud afhænger dermed i høj grad af modtagerens forståelse af passende og upassende adfærd (Burkell m.fl. 2014:975; McLaughlin & Vitak 2011:302). Graden af brugernes indbyrdes forhold, eller mangel herpå, kan ligeledes have indflydelse på opfattelsen af eventuel upassende adfærd og konsekvenserne herefter, idet det online rum samler en masse individer med forskellige baggrunde, hvor manglende tillid i de gensidige forhold opstår (Putnam 2000:177; Chiou m.fl. 2014). Konsekvenser af upassende adfærd bestemmes også ud fra brugernes indbyrdes offline forhold, som sanktioneres såvel online som offline (Miller & Munday 2015).

Det er altså et problem på nuværende tidspunkt at definere Facebook som værende et offentligt eller privat rum samt at kortlægge de tilhørende sociale praksisser. Litteratur peger på, at den enkelte bruger overfører værdier fra det fysiske rum til det virtuelle på Facebook (Burkell m.fl. 2014:974). Dette kan skabe yderligere forvirring og konflikt omkring acceptabel social adfærd på Facebook, idet en entydig individuel social praksis for Facebook ikke eksisterer, hvor netop de individuelle forhold og kompleksiteter ved det virtuelle rum er taget i betragtning (Burkell m.fl. 2014:974). Denne bachelorafhandling tager derfor udgangspunkt i debatten på Facebook, herunder kommunikationen og de tilhørende normer, og vil forsøge at kortlægge gældende sociale praksisser. Undersøgelsen vil være et bidrag til et ellers undefinerbart område, hvor ikke meget litteratur findes på nuværende tidspunkt.

Problemformulering

Via en tredeling i undersøgelsens dataindsamling med henholdsvis observationer, fokusgruppeinterview og semistrukturerede interviews vil vi på baggrund af ovenstående forsøge at besvare vores forskningsspørgsmål, som lyder:

Hvilke sociale praksisser for kommunikationen gør sig gældende på Facebook?

Sociale praksisser skal her forstås som:

”Den proces, hvorigennem aktøres handlinger producerer og reproducerer strukturer, samtidigt med at strukturer betinger handlinger” (Kaspersen 2007:432)

Det vil sige at adfærd og rammerne herom, inklusiv tilhørende normer og værdier, også vil blive betegnet som sociale praksisser. For at kunne besvare vores forskningsspørgsmål bedst muligt, vil vi komme omkring følgende problemstillinger:

1. *Hvilke forskelle og ligheder eksisterer mellem sociale praksisser ved fysisk og virtuel debat?*
2. *Hvilke årsager er der til disse forskelle og ligheder i de sociale praksisser?*
3. *Hvordan håndteres brud på regler for de sociale praksisser ved kommunikation på Facebook?*

Opgavens struktur

Først vil en litterær gennemgang af relevante emner blive præsenteret i kapitel 2, hvor både allerede eksisterende empirisk litteratur og teoretiske overvejelser vil indgå. Dette er gjort med henblik på netop den manglende teori og litteratur omkring emnet, hvor den eksisterende litteratur endnu er teorien og omvendt. Kapitel 3 redegør for undersøgelsens metoder og tilhørende overvejelser, heriblandt de tre faser i dataindsamlingen. I kapitel 4 vil en analyse og diskussion i forhold til den indsamlede empiri og litteratur kunne findes. Afslutningsvist vil en konkluderende besvarelse af problemformuleringen, og de dertilhørende problemstillinger kunne findes i kapitel 5.

2. Litterær gennemgang

I dette kapitel præsenteres emner, som vil medvirke i en analyse og diskussion i samspil med vores indsamlede empiri. Kapitlet indeholder forskellige emner af både empirisk litteratur og teori, der omhandler de sociale praksisser på Facebook. Først fokuseres der på individets ageren i det offentlige rum, herunder hvilke informationskanaler og sociale praksisser, der danner rammen for kommunikation ved det fysiske møde. Herefter vil det beskrives, hvordan rammerne ændres når kommunikationen foregår online, og hvilken betydning det har, når den non-verbale kommunikation udebliver, og grænserne mellem offentligt og privat bliver utydelige. Sidst i kapitlet fokuseres der på, hvilke sociale normer, som gør sig gældende på Facebook. Hertil også de mulige konsekvenser og sanktionsmuligheder, der træder i kraft ved overtrædelse af disse. Alt dette vil, som nævnt, blive brugt sammen med undersøgelsens indsamlede empiri til at danne rammen for en analyse og diskussion af forskningsspørgsmålet og de dertilhørende problemstillinger.

2.1 Performance i det offentlige

Udøvelse og handlinger i hverdagen kan ses som rekonstrueret adfærd, som man træner til og øver (Schechner 2013:28). Hverdagslivet indeholder års træning og øvelse i at lære den passende og hensigtsmæssige sociale adfærd i en given kultur. Barndommen er eksempelvis en periode med træning og øvelse til voksenlivets adfærd og handlinger, som man gerne skulle udføre succesfuldt (Schechner 2013:29). Goffman beskriver, hvordan individer skabes i konkrete møder med andre, hvor der skabes konventioner, som er såvel samfundsskabte som skabende for nye normer og betingelser for det menneskelige møde (Goffman 1959). Individets forhåndsviden om forskellige sociale situationer gør, at de vælger at handle på bestemte måder, som svarer til de sociale forventninger, der gør sig gældende i deres omgangskreds. Dette betyder at man konstant må læse sine omgivelser for at forudse, hvad der er passende adfærd i den givende situation (Goffman 2005). Det er altså forudsætteligt, at individet er i stand til at læse de øvrige parter, der indgår i relationen før, at denne er i stand til at agere med passende adfærd. Den samme adfærd kan altså virke både normal og afvigende afhængigt af den sociale relation. Når en adfærd defineres som normal kontra afvigende, er det altså betinget af

det givende felt, og majoriteten i det givende felts opfattelse af normalitet. (Goffman 2005)

En *Performance* kan defineres som alle handlinger, et individ gør i en given situation, som har det formål at have en indflydelse på andre individer i samme situation. Et allerede etableret mønster i handlinger, som man følger i sin *performance* i forskellige situationer, kaldes en rutine. Denne rutine er altså den vante tilgang til situationen, hvor en *performance* er gennemtrænet, og ikke længere kræver en større tilpasning til situationen. Dog er rutiner omskiftelige da vi ikke vil indgå i den præcis samme relation to gange. (Goffman 1959:15-16)

Der er mange udgangspunkter for en *Performance*, som kaldes *proto-performance*. Dette kan beskrives som optakten til en performance, og er et stadie, hvor individet forbereder sig på at påtage sig en rolle. I denne fase tages fx et sidste kig på en forberedt tale eller et bestemt ritual udføres, inden der skal fuldføres en *performance*. (Schechner 2013:240)

Når en *performance* er udført, sker der igen et skift tilbage til hverdagens private liv i den fase, som kaldes *cooldown* (Schechner 2013:245). Her revurderes den foregående *performance*, og man kommer tilbage til det ordinære hverdagsliv, og bevæger sig stille ind i en *aftermath*. Denne sidste fases tidsramme er udefinerbar, hvis ikke uendelig (Schechner 2013:246). Eftereffekterne fra en *performance* kan leve videre til uendelig tid, både for den som udførte den, og dem som oplevede det (Schechner 2013:248).

2.2 Mangel på non-verbale kommunikation

Ifølge Putnam er den centrale udfordring ved computerbaseret kommunikation, at denne kommunikationsform i meget lav grad afspejler den non-verbale kommunikation. Her ved forsvinder en stor del af den information, vi normalt videregiver, når vi kommunikerer ansigt til ansigt. (Putnam 2000:175)

Udfordringen ved at den non-verbale kommunikation forsvinder, understreges af Albert Mehrabian (2008), der beskriver betydningen af netop den implicite kommunikation, som foregår ved kommunikation ansigt til ansigt. Specielt måden hvorpå vi udtrykker

vores følelser og heri ofte søger at tilbageholde specielt de negative. Følelser, såvel negative som positive, der bliver forsøgt undertrykt eller skjult via en kommunikations kanal, vil altid finde en anden udvej. En udvej der foregår via non-verbale kommunikations enheder, og er afhængige af den direkte kontakt for at blive forstået. (Mehrabian 2008:178)

Putnam (2000) forklarer, hvordan virtuel kommunikation fjerner den enorme mængde af non-verbal kommunikation, der ellers finder sted ved ansigt til ansigt kommunikation. Alt fra trykfordeling, ansigtsudtryk, bevægelse, og håndtegn bliver i en e-mail lavet om til en smiley (Putnam 2000:175). Putnam skildrer mellem forskellige kommunikationsformer på baggrund af muligheden for videregivelse af den non-verbale kommunikation (Putnam 2000:176). Putnam beskriver det således:

“The poverty of social cues in computer-mediated communication inhibits interpersonal collaboration and trust, especially when the interaction is anonymous and not nested in a wider social context” ... “the richer the medium of communication, the more sociable, personal, trusting, and friendly the encounter.”
(Putnam: 2000:176)

Putnam sætter altså fokus på den manglende personlige kontakt ved virtuel kommunikation, og betegner i denne kommunikationsform som fattig på informationskanaler (Putnam 2000:176). Dette gør både kommunikationen langsommere samt mere upræcis, og kan føre til en mere hårdere og uvenlig tone. Disse faktorer fører ofte til, at brugere af virtuel kommunikation har svært ved at finde til enighed, og at der føles mindre solidaritet med de øvrige parter i gruppen (Putnam 2000:176; Chiou m.fl. 2014). Ofte fører dette til, at brugerne opbygger en form for depersonalisering med resten af gruppen, og er mindre tilfredse med de resultater gruppen opnår (Putnam 2000:177). Virtuelle grupper af individer er dog hurtigere til at opnå en intellektuel forståelse af fælles udfordringer, fordi de ikke bliver distraheret af den non-verbale kommunikation. Men alligevel er disse grupper i lavere grad i stand til at opnå den tillid og gensidighed, der skal til for at bearbejde disse udfordringer (Putnam 2000:176).

Den manglende tillid og gensidighed er en del af en negativ spiral, der er svær at bryde ved virtuel kommunikation. At snyde og misbruge tillid ses oftere ved brug computerbaseret kommunikation, hvilket er resultatet af manglende social kontakt. Samtidigt forstærker det den enkeltes distancering til de øvrige brugere af det online forum. På grund af denne distancering udvikler sproget sig hurtigt til det ekstreme hvad Putnam kalder *invective flaming*. (Putnam 2000:176)

De sociale relationer har altså en afgørende effekt på sprogbruget. Derudover oplever man på internettet en mere flydende identitet og en højere grad af anonymitet, hvilket ligger grundlag for, hvad Putnam beskriver som *drive-by* relationer. Begrebet *drive by* beskriver, at såvel indgangen som udgangen af de sociale relationer er åbne og herved er engagementet i relationen tilsvarende mindre (Putnam 2000:177). Vi forventer derfor en lav grad af troværdighed og gensidighed fra de øvrige deltagere i relationen. Dette giver en debat, hvor deltagernes kommunikation indeholder en lav grad af gensidig respekt. Debattører med forskellige holdninger og meninger vil i en lav grad forsøge at nå til enighed, og i stedet ty til *invective flaming*. (Putnam 2000:177)

2.3 Sondringen mellem det private og det offentlige

Sondringen mellem det private og offentlige er med til symbolsk at vise de respektive normer og værdier, der knytter sig til hver af disse to sfærer. Man begyndte blandt andet at skelne mellem det private og det offentlige i klassisk græsk filosofi, hvor et tilhørende begreb, *agoraen*, opstod (Larsen & Pedersen 2011:514). *Agoraen* betegner mødestedet for det offentlige og det private. I forlængelse heraf mener Zygmunt Bauman at det private invaderer det offentlige i senmoderniteten, idet dybt personlige forhold bliver til offentlige bekendelser fx via medierne så som TV og sociale medier (Larsen & Pedersen 2011:515). Bauman kalder det for en form for intermediær sfære mellem det offentlige og det private. Andre forskere har påpeget, at delingen af de personlige forhold er en direkte forudsætning for at bruge de sociale medier, idet man netop skaber et online socialt liv (Burkell m.fl. 2014:974). Det online sociale liv afspejler virkeligheden, og man bruger i højere grad informationerne fra de sociale medier til fx sager ved domstolen. Informationerne ses som valide, idet de sociale medier essentielt er offentlige bl.a. med henblik på det faktum, at alle profiler er tilgængelige for alle (Burkell m.fl.

2014:974). Man har overført værdierne fra det fysiske offentlige rum til det virtuelle rum, uden at tænke på de særskilte normer på de sociale medier og skildringen til det private (Burkell m.fl. 2014:974). I den forbindelse påpeger de også, at Facebook både har elementer fra det offentlige og det private, og at grænsen kan være svær at fastsætte, hvis der da er en grænse. Facebook kan ses som et socialt rum, hvor grænserne mellem det private og det offentlige er flydende (Burkell m.fl. 2014:975). Det sociale rum på Facebook er svært at definere, og derfor kan det også være svært at definere, hvordan der skal ageres, samt hvilke sociale normer der hersker, når vi skal dele fx personlige oplysninger (Burkell m.fl. 2014:975). Hvis Facebook var en del af det private burde brugerne ikke bekymre sig om, at de informationer der deles bliver spredt. Eller være bekymret over at dele følsomme personlige oplysninger (Burkell m.fl. 2014:977).

2.4 Handlen på Facebook

Som nævnt tidligere kan det være svært at fastsætte grænsen mellem det private og det offentlige på de sociale medier så som Facebook. Derfor kan det også være svært at vide, hvordan man skal handle, og hvilke sociale normer der skal ageres efter (Burkell m.fl. 2014:975). Alt information der deles, bliver en del af det offentlige, og individets handlinger på Facebook kan ses som en del af det producerede selv, som også findes i det fysiske offentlige rum, når man eksempelvis går på bar (Burkell m.fl. 2014:976). Det producerede selv er en version af individet, som er skabt til offentlig anskuelse og til et bredt udefinerbart publikum (Burkell m.fl. 2014:977). Graden af deling og begrænsning af opslag på Facebook kan afspejle individets holdning til, hvorvidt Facebook er et offentligt eller privat rum (Burkell m.fl. 2014:977).

Kommunikation via sociale medier som Facebook skal forstås som en nem og effektiv vej til at videregive informationer i både det offentlige rum og blandt venner. Denne kommunikation kan forstås som en til mange kommunikation, idet kommunikationen fungerer som en monolog, hvor afsenderen ikke tager højde for de forskellige modtageres interesser, men primært handler ud fra egocentriske tendenser (Chiou m.fl. 2014:68). Dette resulterer i en reduceret tilbøjelighed til at udvise en adfærd, der hjælper eller opfordrer til samarbejde med andre. Der udvises dermed en reduceret tilbøjel-

lighed til at udvise prosocial adfærd, idet prosocial adfærd netop opfordrer til samarbejde med andre (Chiou m.fl. 2014).

Kommunikation via sociale medier er først og fremmest en envejskommunikation, hvor afsenderen udsender sit budskab til flere via såkaldte en til mange kommunikation. Modtageren af den givende besked vurderer herefter, i hvilket omfang meddelelsen er rettet imod denne (Chiou m.fl. 2014). En afgørende rolle i denne vurdering er forholdet mellem afsenderen og modtageren. I første omgang bruger modtageren sine tidligere erfaringer om afsenderen til at afkode afsenderens intentioner (Chiou m.fl. 2014). Undersøgelsen viser, at des bedre kendskab modtageren har til afsenderen, og des mere direkte meddelelsen er tilegnet, jo større chance er der for, at den egocentriske tilstand kan undgås, og herved vil modtageren udvise en mere prosocial adfærd (Chiou m.fl. 2014). En udfordring er derfor, at denne en til mange kommunikation, tillader individer at kommunikere med et stort publikum på samme tid. Det er derfor kompliceret for afsenderen og modtageren at føle en forbindelse, hvilket også genererer egocentriske tendenser og herved en mindre prosocial adfærd (Chiou m.fl. 2014).

2.4.1 Udvikling og overtrædelser af normer

Ifølge McLaughlin og Vitak (2011) er det den eksponentielle udvikling af antallet af brugere på sociale medier som Facebook, der har medført at de sociale normer, som skulle være vejledende for brugernes online opførsel, ikke har kunnet følge med, og har derfor ikke kunnet danne præcedens for den online etikette. Samtidig er fastsættelsen af normer konstant under pres af et miljø, som konstant og hurtigt forandrer sig, både hvad angår platformen og brugerne heraf. (McLaughlin & Vitak 2011)

På trods af forhindringerne for alment gældende normer, er der dog alligevel uskrevne regler på Facebook. Disse regler er ikke betinget af Facebook som et felt, men betinget af grupper af brugere på Facebook, som hver især har forskellige opfattelser af gældende uformelle regler (Miller & Munday 2015). Alene i kraft af Facebooks udbredelse skaber det et stort potentiale for forskellige opfattelser af de gældende normer. Dette medfører, at der med stor sandsynlighed vil opstå normbrud, og hvordan disse norm-

brud bliver modtaget, vil oftest være bestemt af brugernes indbyrdes kendskab samt den offentlige kontekst (McLaughlin & Vitak 2011).

2.5 Hvor går grænsen

Som bruger af sociale medier bliver individet nødt til at forholde sig til hvordan denne, navigerer, og begrænser graden af negativ interaktion på sider som Facebook (Miller & Munday 2015). Miller og Munday beskriver, hvordan tre uformelle regler (Del ikke unødvendig personlig information: Brug ikke online information til at finde ud af for meget omkring andre: Lav kun online venskaber med mennesker du allerede kender) kan begrænse graden af negative interaktioner (Miller & Munday 2015:187). Følges de tre uformelle regler, vil det føre til en stabiliseret kommunikation og begrænse potentielt alvorlige og skadelige interaktioner. Følges reglerne ikke kan det medføre negative konsekvenser såvel offline som online. (Miller og Munday 2015)

Miller og Munday (2015) forklarer, hvordan det har konsekvenser både offline og online, når de uformelle grænser brydes på de sociale medier. Især ved unge mennesker opleves det, hvordan adfærd online kan have såvel positive som negative konsekvenser for deres sociale status (Miller & Munday 2015). Et faktum der bekræftes af McLaughlin og Vitak (2012), som også beskriver, hvordan disse konsekvenser i stor grad er betinget de involveredes offline forhold (McLaughlin & Vitak 2012). Eksempelvis beskriver de, hvordan de under deres undersøgelse med college studerende spurgte ind til, hvordan de ville reagere på at se et billede af en medstuderende, der var i byen på trods af, at vedkommende ikke havde afleveret sin del af det fælles gruppearbejde. Respondenterne svarede, at hvis det blot var en studerende, de ikke havde et personligt forhold til, ville de i de fleste tilfælde ignorere episoden for at undgå en konflikt. Var det derimod en nær ven, ville det føre til en direkte konfrontation ansigt til ansigt (McLaughlin & Vitak 2012:310).

De fleste unge mennesker er opmærksomme på den tætte forbindelse mellem offline og online relationer, og tilrettelægger deres online opførsel herefter (Miller & Munday 2015). Der vil dog altid være nogle, som ikke overholder de uformelle regler. Derfor er et konstant arbejde med grænsen mellem acceptabel og uacceptabel opførsel en nødvendighed (Miller & Munday 2015). En udfordring som øges ved det faktum, at håndte-

ringen af negative interaktioner oftest er op til den enkelte bruger selv. Sociale medier kan derfor føre til, at de unge står i en situation, hvor de er alene sammen. Dette skal forstås således at den enkelte på trods af et stort netværk på Facebook, vil føle sig alene i disse situationer, hvor det er op til den enkelte at agere (Miller & Munday 2015). Det er dog stadig både en nødvendighed, og ofte også en positiv ting at reagere på overtrædelse af de givende normer, da dette fører til at chancen for en gentagelse minimeres, og at venskabet kan fortsætte med at være et givende forhold for begge parter (McLaughlin & Vitak 2012). Den direkte konfrontation ses dog sjældent i forbindelse med personer man ikke har et offline forhold til, i disse situationer vil den forulempede ofte bruge sanktionere på selve Facebook (Peña & Brody 2014:143). Den ene ud af to sanktionsmulighed er, at bruge funktionen *hide*, hvor brugeren skjuler vennens aktivitet så som opslag og nyheder, men dog stadig kan se personens kommentarer og modtage beskeder fra denne. Ved den anden mulighed vælger man ikke at være venner med brugeren mere ved funktionen *unfriend*. Dette anses desuden som en meget hårdere sanktion end at *hide* en anden bruger. (Peña & Brody 2014:143). Det skal dog igen tages i betragtning, at grænsen imellem acceptabel og uacceptabel opførsel er betinget af en given gruppes socialt forankret værdier og normer (McLaughlin & Vitak 2012). Hvilket kan være medvirkende til den differentierede reaktion på normovertrædelser, afhængigt af parternes offline forhold til hinanden. Værdier og normer er altså ikke universelle, men vil differentiere fra gruppe til gruppe, samt individ til individ. Da Facebook ofte tillader mange forskellige mennesker adgang til de samme grupper og debatter, vil denne blanding af individer ofte føre til forskellige opfattelser af acceptabel og uacceptabel opførsel (McLaughlin & Vitak 2012). Hvad der for nogen forstås som uacceptabel opførsel, forstås måske af andre som acceptabelt alt afhængigt af individets sociale tilhørsforhold.

En gruppe af tilbageholdende individer bruger slet ikke Facebook grundet de udfordringer, online kommunikation fører med sig (Miller & Munday 2015) At nogle individer vælger ikke at bruge sociale medier, viser at skæbnen for sociale medier hviler i brugerens villighed til konstant at arbejde med grænserne mellem positiv og negativ kommunikation. Et arbejde der kan være krævende og til tider ubehageligt. Men arbejdet med grænserne og den enkeltes fokus herpå er nødvendigt, og et område som især unge voksne er opmærksomme på (Miller & Munday 2015:198). Grænserne på Facebook er

som vi ser det i andre dele af samfundet evigt foranderlige, og derfor er de tre førnævnte opstillede regler ikke forbundet med en direkte løsning på negativ kommunikation. Det er nærmere brugerens forståelse for de fælles forpligtigelser og arbejdet med god og dårlig opførsel, som vil ændre sig og altid kræve opmærksomhed og ageren. (Miller & Munday 2015).

2.6 Opsummering

Forskningen i vores litterære gennemgang peger på, at det sociale rum på Facebook er svært at definere som værende offentlig eller privat. Derudover er et alment gældende normsæt heller ikke fastlagt, hvilket kan gøre det svært for den enkelte bruger at forudsæ, hvilke handlinger der vil blive accepteret af andre brugere.

Litteraturen påpeger forskelle i den online og offline adfærd, men i et forsøg på at agere acceptabelt, overfører brugerne på Facebook normer fra den offline adfærd til den online adfærd. Dette gøres uden at tage forbehold for Facebooks særlige omstændigheder, hvor bl.a. den non-verbale kommunikation forsvinder, og relationerne er anderledes end ved et fysisk møde. Dette kan føre til normbrud og konflikter, hvor graden af konsekvenser bl.a. afhænger af brugernes indbyrdes forhold.

3. Metode:

I dette kapitel vil undersøgelsens anvendte metoder blive gennemgået. Kapitlet er opbygget i et kronologisk perspektiv, som vil forklare de tre faser, undersøgelsen har gennemgået. De tre faser består af: Fase I: observationer, Fase II: fokusgruppeinterview samt Fase III: Individuelle semistrukturerede interviews. Disse beskrives uddybende i afsnit 3.2 omhandlende dataindsamlingen. Kapitlet her vil først præsentere overvejelser omkring det videnskabsteoretiske grundlag og dernæst præsenteres dataindsamlingen. Herefter vil databehandlingen, samt overvejelserne før denne, blive beskrevet efterfulgt af dataanalysestrategien. Afslutningsvist reflekteres der over validiteten i undersøgelsesprocessen.

3.1 Videnskabsteoretisk ståsted

Denne afhandling er skrevet med udgangspunkt i en socialkonstruktivistisk tankegang, hvor verdenen ses som en konstruktion frembragt af samfundsmæssige praksisser (Collin 2012:335). I undersøgelsen sætter vi ikke spørgsmålstegn ved, om Facebook ville være opstået, eller kunne fortsætte med at eksistere, hvis det ikke indgik i en social kontekst. Vi forudantager, at Facebooks eksistens bunder i en samfundsmæssig kontekst som et teknologisk system skabt til kommunikation mellem samfundets individer, hvilket desuden stemmer overens med den socialkonstruktivistiske tankegang, hvor intet eksisterer uden at indgå i en social kontekst (Collin 2012:336). Som afhandlingen beskriver indledningsvist, er der ingen entydige og grundlæggende sociale praksisser på Facebook, og det er op til individet selv at konstruere en mening om passende virtuel social adfærd (jf. s. 1-2). Dette kan skabe konflikter, da ikke alle individer har de samme erkendelser omkring verdenen, heriblandt meninger omkring social acceptabelt adfærd på Facebook. Epistemologisk kan det siges, at vi har undersøgt individers erkendelser omkring Facebook og de sociale praksisser heri, for at kortlægge de forskellige sandheder og oplevelser (Collin 2012:336). Dette er især undersøgt i undersøgelsens Fase II, hvor interaktionen mellem interviewpersonerne i fokusgruppeinterviewet netop er nøglen til individers erkendelser omkring sociale praksisser på Facebook, hvilket senere vil blive beskrevet. For at forstå og fortolke de sociale praksisser tager denne afhandling udgangspunkt i aktive brugere på Facebook. Denne tilgang gør, at vi som

forskere kommer tættere på den sociale virkelighed, da der tages udgangspunkt i de involveredes egne forståelser og fortolkninger (Berg-Sørensen 2012:216).

Hermeneutikken er en fortolkningslære, som fokuserer på fortolkningsprocesser, hvor en holdning i et udsagn bliver fortolket for herefter at kunne formidles videre (Jacobsen m.fl. 2012:218). Vi har derfor fra et hermeneutisk perspektiv først indsamlet udsagn i dataindsamlingen, for herefter at kunne fortolke på holdninger og betydninger i disse ved en analyse og diskussion, for til sidst at kunne formidle det i denne rapport. I den forbindelse tager afhandlingen forbehold for, at undersøgelse og fortolkning er en bevægelse mellem dele og helheden, hvilket er kendetegnet for den hermeneutiske cirkel (Berg-Sørensen 2012:221). Vi prøver derfor at forstå enkeltstående udtalelser og observationer i forhold til den sammenhæng, de indgår i, og modsat sørger vi for at forstå den bredere sammenhæng ud fra enkeltstående udsagn. Det er i denne sammenhæng et vigtigt element at se afhandlingens tre faser ved den indsamlede empiri som både enkelte dele og som en del af en større forståelse.

Dataindsamlingens tre faser er opbygget efter princippet om metodetriangulering, hvor de enkelte faser har til formål at danne forståelse for både tidligere og kommende faser (Jacobsen m.fl. 2012:640). En triangulering af dataindsamlingen styrker undersøgelsens resultater, da empirien er dannet på baggrund af flere forskellige metoder, som understøtter og validerer hinanden i den forstand, at erkendelser ved indsamlet empiri bekræftes eller afkræftes ved senere faser (Jacobsen 2012:640). Tredelingen af opgaven bidrager ligeledes til at erkende, hvordan der ikke findes en decideret sandhed for os som forskere. Efter vores observationer havde vi kun vores egne idéer om, hvordan virkeligheden ser ud, og selvom vi som forskere stod med samme teoretiske udgangspunkt for observationerne, har vi alligevel ikke lagt mærke til de samme ting, eller tilskrevet de forskellige situationer den samme værdi (Bilag 1 og 2). Dette kan forklares ud fra en socialkonstruktivistisk vinkel, hvor der ikke findes en entydig sandhed, men at der altid vil eksistere forskellige fortolkninger af det samme fænomen (Halkier 2012:15). Ved erkendelsen af at virkeligheden er diffus, og aldrig kan defineres som entydig, bliver vi opmærksomme på, hvordan de sociale fænomener vi søger at afdække, heller ikke er bestemte, men differentierer alt afhængigt af øjnene, der ser. Men igen bidrager fx undersøgelsens anden fase med fokusgruppeinterviewet effektivt til at sammenligne for-

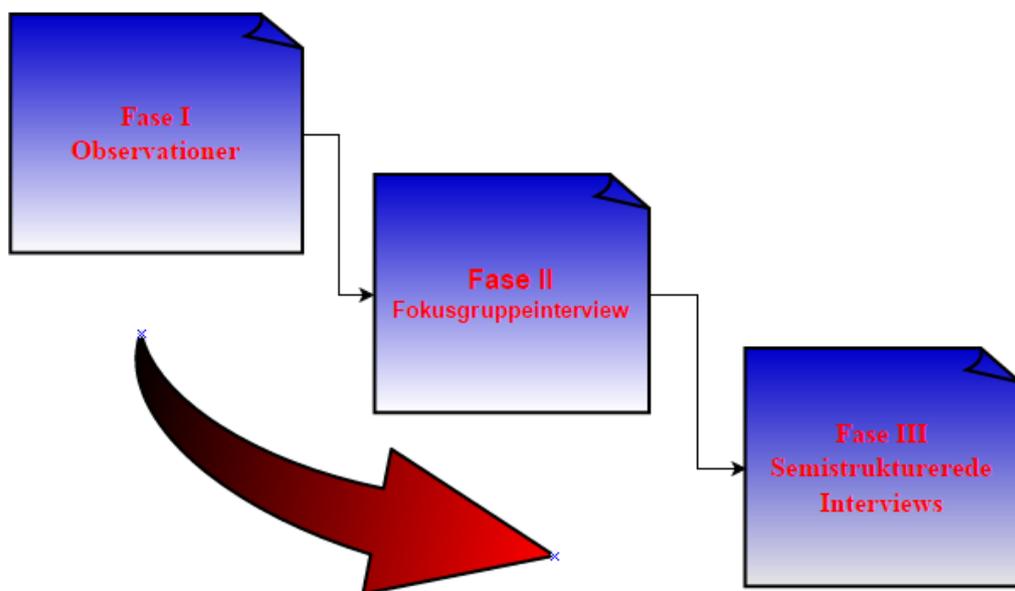
skellige perspektiver og holdninger, og giver os som forskere et bredere perspektiv på de observerede sociale fænomener (Halkier 2012:15).

3.2 Dataindsamling

I dette afsnit vil det indgå, hvordan observationer og interviews har fungeret som de grundlæggende metoder, samt hvilke forbehold der er blevet taget i sammenspillet mellem disciplinerne af kvalitativ dataindsamlingsmetode. Dataindsamlingen er opbygget af tre faser, som ligeledes vil blive beskrevet i nedenstående afsnit. Dette kapitel har yderligere til formål at dokumentere og forklare, hvordan udviklingen og forståelsen for emnet er sket løbende i takt med processens fremskrift. Eksempelvis vil det følgende afsnit beskrive de indledende overvejelser ved dataindsamlingen.

3.2.1 Fra observation til interview - De indledende overvejelser

Vores dataindsamling er bygget op i tre overordnede faser, som illustreres i Figur 1 nedenfor. Faserne afspejler vores problemstillinger, idet de søges besvaret heri. Observationer udgør dataindsamlingens Fase I, og danner grundlag for Fase II, som består af fokusgruppeinterview efterfulgt af Fase III med semistrukturerede interviews.

Figur 1

Observationerne i Fase I er udført for at opnå kendskab og forståelse for feltet indefra (Larsen & Pedersen 2011:353). Vi valgte at bruge metoder fra det instrumentelle case-

studie, og har benyttet Cyklistforbundet for at definere vores undersøgelsesfelt både i det virtuelle og det fysiske rum (Kvale & Brinkmann 2011:288). Dette vil blive yderligere beskrevet i nedenstående afsnit. Først deltog vi i to af Cyklistforbundets offentlige og frie debattmøder i henholdsvis Esbjerg og Hørsholm (Bilag 2 & 3). Observationerne kan være behjælpelige til at kortlægge, hvordan debatten, tonen og normerne er. Hertil har vi iagttaget medlemmernes brug af Facebook, og haft fokus på kommentarerne i Cyklistforbundets opslag. Disse observationer er nedfældet som screenshots i Bilag 3, med henblik på brug i analysen.

Vores observationer i Fase I har dannet baggrund for Fase II, som indebar et fokusgruppeinterview, hvor emner til videre undersøgelse er blevet belyst. Det primære fokus og emne ved fokusgruppeinterviewet, har været det sociale medie Facebook og de sociale praksisser heri for at belyse den sociale adfærd og normerne heri. Derudover kan vi mulighed for at afdække et større felt end kun Cyklistforbundet, og se om den sociale adfærd vi har observeret hos Cyklistforbundet, gør sig gældende i den almene ageren på Facebook. Bl.a. derfor er interviewpersonerne til fokusgruppeinterviewet ikke fundet hos Cyklistforbundet, hvilket yderligere vil blive beskrevet i afsnit 3.2.3. Debatten ved fokusgruppeinterviewet, samt de opnåede erkendelser herved, danner grundlag for Fase III.

I Fase III udførte vi to opfølgende semistrukturerede interviews med administratorer fra to forskellige Facebookgrupper. Den ene interviewperson i denne fase er kommunikationsmedarbejder hos Cyklistforbundet og fungerende administrator for deres offentlige Facebookside. Den anden respondent er fungerende administrator for Facebookgruppen Barndommens by - Esbjerg, og hermed kan vi se, om de belyste forhold i de sociale praksisser også gør sig gældende udenfor Cyklistforbundet. Dette er gjort med henblik på at undersøge, hvordan administratorer på Facebook håndterer eventuelle konflikter, og for at kunne bekræfte de observationer samt erkendelser, der er sket i de to tidligere faser. Derudover har Facebook opsat nogle retningslinjer indenfor opførsel og adfærd på det sociale medie, som kunne være interessante at inddrage i analysen, ved bl.a. at undersøge i Fase II og III, om administratorer samt brugere kender og forholder sig til disse (Bilag 13).

Vi er gået eksplorativt til værks, idet vi har haft en kvalitativ udforskende tilgang til vores forskningsspørgsmål (Larsen & Pedersen 2011:353). Vores tilgang har været med

åbenhed i forhold til undersøgelsesfeltets erkendelser og allerede etablerede sociale normer, hvilket understøttes af de tre faser. Derfor har vi, som Figur 1 også illustrerede, konstant vurderet den indsamlede empiri i takt med ny dataindsamling. Herved danner empirien fra Fase I baggrund for den indsamlede empiri i Fase II, som til sammen danner baggrund for Fase III. Med andre ord har vores tilgang været induktiv, idet vi har ladet empirien styre undersøgelsesfeltet og definere problemstillinger til videre undersøgelse (Larsen & Pedersen 2011:265).

3.2.2 Fase I: Cyklistforbundet

Tilgangen i vores undersøgelse har elementer fra det instrumentelle casestudie, idet vores indsamlede empiri fra casen skal bruges til at give indsigt i mere generelle spørgsmål omkring individers færden og normer på Facebook (Kvale & Brinkmann 2011:288). Vi valgte at finde en gruppe, som både interagerede og debatterede i det virtuelle på Facebook samt ved offentlige åbne debatmøder med henblik på at kortlægge de sociale praksisser tilknyttet disse. Vi valgte Cyklistforbundet, da de både afholder fysiske offentlige debatmøder, og samtidig har en side på Facebook, hvor alle kan deltage i debatten. En anden grund til at vælge netop Cyklistforbundet er, at deres sag ikke er mod nogen personer, eller er opstået med et ideologisk udgangspunkt (Bilag 6 l. 7-17). Chancen for en allerede eksisterende fastlagt negativ diskurs kan dermed mindskes, og kommunikationen samt de sociale praksisser kan ses relateret til forskellige emner og debatter, og ikke til en individuel fastlagt konflikt. Brugere på Cyklistforbundets Facebookside har desuden forskellige baggrunde, politiske meninger og erhverv. Dermed kan flest mulige af Facebooks brugere blive repræsenteret.

Vi observerede bl.a. normerne, de sociale praksisser og sprogbruget på både deres Facebookside og ved deres debatmøde (Bilag 1 & 2). Ved debatmødet observerede vi kropssprog og retorikken i et samspil, hvor vi på Facebook observerede retorikken i form af tegnsætning og brugen af ord (Bilag 3). Det at vi valgte en case, som skulle have bestemte faktorer så som en aktiv Facebookside samt offentlige debatmøder, indsnævrede feltet for mulige kilder til empiri. Men grundet en begrænset tidsperiode, skulle de fysiske debatmøder også finde sted i en periode, hvor det stadig ville være realistisk at nå tidsfristen. Derfor var Cyklistforbundet ideel som assisterende case, da de opfyldte samtlige kriterier.

Cyklistforbundets debatmøder

Vi var til stede ved Cyklistforbundets offentlige og frie debatmøder d. 11.03.2015 i Esbjerg og d. 17.03.2015 i Hørsholm (Bilag 1 & 2). Observationerne fra debatmøderne kan, som nævnt tidligere, være med til at definere normerne og sprogbruget ved de fysiske debatmøder. Dette kan give et mere nuanceret blik på de sociale praksisser i både den virtuelle og fysiske debat, og give indblik i ligheder og forskelle mellem disse. Vi nedfældede vores observationer som korte feltnoter, som vi renskrev umiddelbart efter debatmøderne for bedst muligt at kunne gengive situationerne (Bilag 1 & 2). Vi deltog begge ved dataindsamlingen, hvilket kan ses som en fordel, idet observationer og erkendelser muligvis ikke er de samme blandt forskere (Larsen & Pedersen 2011:160). Vi deltog ikke aktivt i debatten, for bedst mulig at kunne observere omgivelserne og situationen, selvom det var muligt og acceptabelt at deltage. Vi overvejede dog stadig vores rolle ved debatmødet, idet vi ikke ville påvirke situationen. Vi hilste på arrangørerne og oplægsholderne, sad blandt de fremmødte med en kop kaffe foran os, og deltog i det hele taget på samme vilkår som alle andre (Bilag 1 & 2).

3.2.3 Fase II: Fokusgruppeinterview

Vi startede med en passiv tilgang, hvor vi lagde pjecer ved Cyklistforbundets debatmøder, som inviterede til nærmere diskussion omkring sociale praksisser ved en debat med henblik på et fokusgruppeinterview (Bilag 11). Da der ingen svar eller henvendelser kom, måtte vi skifte vores rolle fra at være afventede til direkte opsøgende i andre forummer end Cyklistforbundet. Vi måtte stille os selv spørgsmål om, hvordan vi skaffede interviewpersoner til et fokusgruppeinterview og helst en repræsentativ gruppe, hvor enkelte sociale grupper ikke skulle overrepræsenteres. Derfor var vi analytisk selektive i vurderingen af fokusgruppens sammensætning ved at tage forbehold for forskellige faktorer som alder, køn og erhverv, hvilket er med til at fremme et validt resultat (Halkier 2012:27). Eksempelvis er to af interviewpersonerne mænd og de resterende tre kvinder (Bilag 4 & 12). Vi søgte interviewpersoner i forskellige sociale netværk på Facebook ved at dele opslaget på forskellige sider. Grundet logistiske muligheder, valgte vi udelukkende interviewpersoner bosiddende i Esbjerg. Vi delte bl.a. opslaget på en Facebookside for diverse interviews og spørgeskemaer, hvilket kan have mange akademiske tilhængere. For at mindske skævvridningen i interviewpersonernes baggrund ved eksempelvis at have en stor del af højtuddannede, delte vi også opslaget på sider som køb

og salg i Esbjerg for at tiltrække interviewpersoner, som kunne repræsentere andre sociale grupper.

I fokusgruppeinterviews er der meget interaktion mellem interviewpersonerne, som giver mulighed for at høre forskellige holdninger og diskussioner omkring emnet (Halkier 2012:9). Dette gav os god mulighed for at høre brugerne på Facebooks meninger og holdninger med henblik på at supplere med vores egne observationer. Fokusgruppeinterviewet tillader også, at interviewpersonerne primært styrer interviewet ud fra vores semistrukturerede spørgsmål og fastlagte emne, og gav mulighed for frie ytringer og spørgsmål, som vi måske ikke havde tænkt på (Bilag 8). Vores spørgeguide var dog ikke fastlagt som eksempelvis ved et semistruktureret gruppeinterview, da det netop er interviewpersonernes diskussion og perspektivering af emnet, som styrer debatten (Halkier 2012:9). Dette kan eksempelvis ses i forskellen mellem de to spørgeguides i Bilag 8 & 10. Hermed var der mulighed for, at debatten kunne udvikle sig indenfor frie rammer af emnet, samt at interviewpersonerne kan forholde sig kritisk overfor hinanden og i fællesskab få erkendelser og tanker omkring emnet (Halkier 2012:9). Eksempelvis fik en af interviewpersonerne en ny erkendelse omkring Facebooks grænse mellem et offentligt og privat rum i en diskussion blandt de deltagende (Bilag 4 l. 252-254). Dermed mindskede vi også muligheden for ledende spørgsmål fra vores side som interviewere, og gav interviewpersonerne et frit forum til at diskutere og debattere. Vi som interviewere havde yderligere mulighed for at fastholde emnet og stille opfølgende spørgsmål, og derved opstille rammer for en dynamisk interaktion mellem interviewpersonerne (Halkier 2012:9). Derudover kunne vi følge op på vores observationer i både det virtuelle og fysiske univers, og sætte dem i forhold til interviewpersonernes egne oplevelser.

På baggrund af interessen om at høre interviewpersonernes holdninger til adfærden på Facebook, er betydningsdannelsen i de sociale praksisser hos individerne også i fokus. Fokusgruppeinterviews kan være behjælpelig til at producere empiriske data omkring betydningsdannelserne i hverdagslivets sociale erfaringer på Facebook (Halkier 2012:10). Det giver mulighed for at forstå, hvordan individer bruger tidligere oplevelser til at forstå nye situationer. Både i det omfang at de oftest lavede paralleller mellem den virtuelle og den fysiske verden, samt gav eksempler fra tidligere erfaringer og oplevelser (Bilag 4 l. 6-11, 13-20). Men også det faktum, at de brugte selve oplevelsen af fokusgruppeinterviewet til at opnå en ny forståelse, er interessant (Bilag 4 l. 252-254).

Dette kan vise, at fokusgruppeinterviewet kan skabe debat og diskussion samt få flere meninger og holdninger tilkendegjort og delt. Derudover kan man få belyst det enkelte individs praktiske bevidsthed og føre den tavse viden frem for at forstå, hvorfor vi handler, som vi gør på Facebook (Halkier 2012:10).

For at gøre interviewpersonerne tryk ved situationen skabte vi en hyggeligt atmosfære ved bl.a. at sørge for, at interviewpersonerne sad overfor hinanden i en bred cirkel rundt om et bord med bl.a. kaffe og kage (Bilag 12). Situationen blev herved mindre formel, og interviewpersonerne skulle ikke føle sig hverken for distanceret eller for sammenpresset. En naturlig intimsfære kunne hermed opstå, hvor man via omgivelserne inviteres til debat og udveksling af erfaringer. Fokusgruppeinterviewet varede i godt 50 minutter, hvilket var lovet til interviewpersonerne for at mindske et muligt frafald grundet for meget frivilligt brugt tid. Umildbart efter interviewets afholdelse blev det transskriberet fra start til slut og kan findes i Bilag 4. Dette vil yderligere blive beskrevet i afsnittet omkring databehandling.

3.2.4 Fase III: Semistrukturerede interviews

For at få nuancerede og troværdige besvarelser i vores forskning og nå frem til en valid konklusion er semistrukturerede interviews udført som tredje fase. Vi ville gerne have et perspektiveret svar, og søgte derfor udenfor Cyklistforbundets gruppe, og kontaktede to forskellige administratorer fra forskellige sider på Facebook. Efter korrespondance med administratorer på forskellige Facebooksider, indvilligede to i at deltage i et interview. Den ene interviewperson er kommunikationsmedarbejder ved Cyklistforbundet og administratoren for deres Facebookside. Den anden interviewperson er stifter og administrator for Facebookgruppen Barndommens by – Esbjerg med over 10.000 medlemmer (Bilag 5 l. 26). Dette er gjort for at holde fokus på selve sprogbruget og de åbne offentlige debatter, hvor alle kan deltage samtidig med, at alle måske ikke har den samme baggrund, interesse og politiske ståsted.

De to interviews blev udført ud fra en semistruktureret spørgeguide, som var tilpasset hver Facebookside (Bilag 9 & 10). En semistruktureret spørgeguide giver mulighed for refleksioner og nye erkendelser ved både interviewer og interviewpersonen, hvilket også giver os mulighed for at opstille nye spørgsmål i takt med nye erkendelser og perspektiver fra interviewpersonen (Kvale & Brinkmann 2011:49). Professionelle menin-

ger og erkendelser kan være nyttig viden i søgen efter forståelse for et felt (Kvale & Brinkmann 2011:110). Vi kan som forskere få mulighed for forståelse af den praktiske viden, som ligger bag handlingerne fra en professionel. Den professionelle har kompetencer til at arbejde med de ubestemte unikke praksiszoner, der kan være præget af værdikonflikter, så som Facebook (Kvale & Brinkmann 2011:110). Hermed kan de sociale praksisser omkring håndtering af debatter på Facebook kortlægges. Her er det interessant at høre administratorernes erfaringer omkring den sociale adfærd fra brugerne på Facebook, og hvordan eventuel uacceptabel adfærd og sprogbrug håndteres samt forebygges. I forlængelse heraf, var et af spørgsmålene, om de er bekendt med retningslinjerne i Facebooks fællesskabsregler, og om de bliver taget i betragtning i disse beslutninger (Bilag 5 l. 98-99; Se også Bilag 13). Interviewene blev udført via telefon, hvor samtalerne blev optaget med henblik på transskribering. Dette var især geografisk nyttigt, da den ene administrator befandt sig på Sjælland. Ulempen ved at interviewet blev foretaget telefonisk, kan være støjniveauet i optagelsen ved transskriberingen, hvor nogle sætninger kan gå tabt, hvis der ikke tales tydeligt. Dette var dog ikke tilfældet.

3.2.5 Vurdering af indsamlingsmetode

Et fokusgruppeinterview kan sommetider skjule visse individers holdninger, perspektiver og meninger, hvis de bliver overhørt eller afbrudt af andre interviewpersoner, end ved eksempelvis et individuelt interview (Halkier 2012:13). Dette kan dog siges at være mindsket idet vores emne, for det første, ikke var et personligt emne, som kunne være tabubelagt. For det andet, var fokusgruppeinterviewet i Fase II holdt på et mindre antal deltagere med i alt fem interviewpersoner og to interviewere, for at holde en intim og hyggelig atmosfære, hvor ingen skulle føle sig overset eller overhørt. Interviewpersonerne skulle være trygge ved at dele ud af deres erfaringer indenfor bl.a. Facebook og debatter, hvilket et lavt antal respondenter medvirkede til. Dermed kan det også siges, at vi har forsøgt at mindske den sociale kontrol, som ellers kan opstå i et fokusgruppeinterview med flere personer (Halkier 2012:13). Vi forsøgte ligeledes at mindske vores påvirkning ved debatmødet i Fase I, for at de deltagende ikke skulle agere anderledes, end de normalt ville gøre.

Oftest vil interviewpersonerne spørge ind til hinandens udtalelser og kommentere erfaringer samt forståelser ud fra deres egne kontekstuelle forståelser, som vi måske ikke

har som forskere (Halkier 2012:14). Desuden kan interviewpersonernes interaktion og de forskellige sammenligninger af erfaringer og forståelser i et fokusgruppeinterview, være behjælpelig i produktionen af viden om kompleksiteterne i betydningsdannelser og sociale praksisser på Facebook. Dette ville være svært at opnå i kun et individuelt interview (Halkier 2012:14). Her kan man se at faserne understøtter og supplerer hinanden i et samspil. De individuelle semistrukturerede interviews har dog den fordel i forhold til fokusgruppeinterviewet, at bestemte spørgsmål i forhold til empiri indsamlet i tidligere faser bliver besvaret i en fastlagt spørgeguide, som også tillader andre perspektiver og pludselige spørgsmål. Eksempelvist hvordan uacceptabelt adfærd håndteres (bilag 9 & 10). Interaktionen mellem interviewpersonerne i Fase II kan også være med til at sige noget om graden af konsensus og konflikt på bestemte områder eller emner (Halkier 2012:14). Dette kan eksempelvis bruges til at diskutere sociale normer på Facebook, fx om brugerne af Facebook følger Fællesskabsreglerne. Debatteringen i fokusgruppeinterviewet var overordnet konstant og dynamisk, og der var taletid til alles meninger og erfaringer.

Ved at vælge en bestemt case kan en lignende undersøgelse fx i en anden organisation, give anderledes resultater end vores undersøgelse. Men undersøgelsen kan være med til at definere et felt, som ellers på nuværende tidspunkt virker undefinerbart. Ved at vi netop også søgte udenfor Cyklistforbundet i Fase II og III, kan vores indsamlede empiri afspejle andre sociale samfundsgrupper og kortlægge nye perspektiver.

3.3 Overvejelser før databehandling

Observationerne ved debatmødet og den herved indsamlede empiri, gav os viden om normer, sociale praksisser og sprogbruget ved de fysiske offentlige debatmøder. Efter indsamling af empiri i både første og anden fase havde vi dannet et overblik over feltet og observeret de sociale normer samt sprogbruget på Facebook. Det skærpede bl.a. vores interesse for emnet, da en oplægsholder ved debatmødet sagde: ”*Mange emner debatteres på de sociale medier. Det er jo vores fælleshus*” (Bilag 1). Citatet udtrykker, at Facebook spiller en stor rolle i kommunikationen hos Cyklistforbundet, hvilket gjorde det yderligere interessant at følge op med et fokusgruppeinterview omkring sociale praksisser på Facebook. Holdninger og perspektiver omkring dette blev belyst og diskuteret i Fase II, hvor der eksisterede en enighed om, at sprogbruget og tonen oftest bliver

negativ (Bilag 4 l. 128-133). I denne forbindelse bliver en forskel mellem det virtuelle og det fysiske rum påpeget mellem respondenterne, idet uacceptabel adfærd på Facebook ikke har samme konsekvenser som ved et fysisk møde (Bilag 4 l. 32-35). Dette fulgte vi op på i Fase III, hvor det primære fokus blev håndtering af uacceptabelt adfærd på Facebook.

Centrale emner er sat i samspil med den tidligere indsamlede empiri i løbet af undersøgelsen. Vi havde dermed en konstant diskussion omkring interesseemner i takt med indsamlingen af empirien. Overvejelserne i og omkring databehandlingen er dermed sket i samspil med dataindsamlingen. Dette gav os et udgangspunkt for databehandlingen og de problemstillinger, som er opstået i indsamlingen. Emnerne der fokuseres på i databehandling er bl.a. forskelle mellem den fysiske og virtuelle debat samt grunde til disse forskelle og sidst, hvordan de håndteres.

3.4 Databehandling

Den indsamlede empiri i de forskellige faser blev behandlet straks efter indsamling, da tidligere faser danner grundlag for de næste. Observationerne fra Fase I blev renskrevet fra feltnoter til overskuelige feltdagbøger umiddelbart efter debattmødet, for at kunne huske og gengive indtryk og oplevelser bedst muligt (Bilag 1 & 2). Fokusgruppeinterviewet i Fase II blev transskriberet straks efter. For ikke at udelukke stemningen, har vi beskrevet latter og diverse kropslige udtryk (Bilag 4 l. 61,71). Hvis man ikke er opmærksom på denne reduktion i transskriberingen, især når man blot optager lyd og ikke video, kan man miste meget af selve interaktionen i fokusgruppen (Halkier 2012:70).

Optagelserne og den efterfølgende transskribering er en god måde at huske fokusgruppeinterviewet på og stemningen deri, idet man altid kan høre tonefaldene og diskussionerne igen. Derudover er det en god sikkerhed for forskeren, idet der muligvis gøres opmærksom på andre elementer end dem, der i første omgang blev observeret (Halkier 2012:71). For bedre at kunne skelne mellem stemmer og beskrive situationerne så eksakt som muligt, har vi begge været til stede ved alle interviews og observationer. Dette giver en bedre forståelse i databehandlingen og dermed også i dataanalysen, som den udgør grundlaget for (Halkier 2012:71.). Databehandlingen kan yderligere være med til at vurdere ens dataindsamlingsmetoder, idet optagelserne i transskriberingen giver mulighed for vurdering af sin egen rolle som forsker (Halkier 2012:71). Lydoptagelserne

kan give et indblik i, hvordan ens tilgang som forsker og interviewer har været, når der er blevet stillet spørgsmål, eller emnet skal fastholdes.

Efter transskriberingen af alle tre fasers indsamlede empiri, begyndte en manuel kategorisering og kodning af centrale emner og problemstillinger. Da vores data ikke var uoverskuelige, blev vores kodningsproces udført via papirudskrifter af samtlige bilag og ikke via et computerbaseret program så som Nvivo. De computerbaserede programmer, så som Nvivo, kræver meget tid både at bruge og lære (di Gregorio 2008:55). Vores overblik og tidsplan kunne hermed bevares og overholdes via en systematisk tilgang, hvor centrale emner kortlægges (Halkier 2012:72). Ved at tematisere og inddele forskellige emner kunne vi kortlægge, hvad der overordnet indholdsmæssigt er diskuteret mellem interviewpersonerne. Disse resultater fra databehandlingen vil kort blive fremstillet i kapitel 4, i forbindelse med analyse og diskussionen.

3.5 Dataanalysestrategi

Vi har, som Figur 1 også illustrerer, konstant revurderet vores indsamlede empiri i takt med de tre faser i dataindsamlingen, og derefter behandlet samtlige transskriberinger og observationer. Databehandlingen har struktureret og systematiseret den indsamlede empiri, og har skabt indsigt i undersøgelsens resultater og centrale emner heri. Analysen dannes på baggrund af den indsamlede empiri, og har til formål at analysere, diskutere og vurdere empirien i samspil med litteratur og teori fra den litterære gennemgang. Analysen vil reflektere over nuværende litteratur omkring de sociale praksisser på Facebook og ved fysiske debatmøder, men vil også forsøge at bidrage med nye teorier på et umiddelbart nyt og udefinerbart område.

3.6 Validitet

Selvom validitet bliver præsenteret som et selvstændigt afsnit i denne afhandling, er det at finde i hele undersøgelsen. Validiteten af undersøgelsen afspejles ved beskrivelserne af de tre faser. Vi har, som beskrevet, anvendt både observationer, fokusgruppeinterview og individuelle interviews. Kombinationen af flere metoder fungerede som triangulering, hvor forskningsspørgsmålet blev undersøgt fra flere perspektiver i de forskellige faser, hvor faserne kunne være med til at validere og understøtte hinanden (Halkier 2012:15). Vi undersøgte eksempelvis, om den indsamlede empiriske data fra henholdsvis observationer og fokusgruppeinterview stemmer overens med udtalelserne i de indi-

viduelle interviews. Dette øger validiteten af undersøgelsens resultater og konklusioner sammenlignet med, hvis vi kun havde anvendt fokusgruppeinterviews eller individuelle interviews. Ud fra beskrivelserne af de forskellige faser, er det muligt at genskabe og herved eftertjekke denne undersøgelses resultater, dog med det forbehold at meninger og forståelser er individuelle og omskiftelige. Det vil altså derfor aldrig være sikkert, at de samme spørgsmål giver de samme svar ved fremtidig undersøgelse. (Halkier 2012:15)

4. Analyse & diskussion

Dette kapitel indeholder en samlet analyse og diskussion af den indsamlede empiri. Empirien belyses, analyseres og diskuteres i forhold til den litterære gennemgang. Fokus er rettet mod at besvare afhandlingens tre problemstillinger, med henblik på efterfølgende at kunne konkludere på afhandlingens forskningsspørgsmål. Da den litterære gennemgang er et sammenfattet emneopdelt kapitel, der indeholder elementer af både empirisk litteratur og teoretiske begreber, vil analyse og diskussion foregå i samspil for at skabe den bedste indsigt i årsagerne til den endelige konklusion. Først beskrives de centrale emner i dataindsamlingen. Disse emner er efterfølgende blevet sat i forhold til undersøgelsens tre problemstillinger, og herefter analyseret samt diskuteret, hvilket ses i de følgende afsnit.

4.1 Centrale emner i den indsamlede empiri

Observationerne i Fase I gav et indblik i forskelle og ligheder mellem den virtuelle og fysiske debat. Det centrale element var rammerne om debatten. De fysiske debatmøder var struktureret af en dagsorden, ordstyrer og talerække. Hertil havde debatten et tydeligt tidspunkt for både start og afslutning (Bilag 2). Til sammenligning er debatten på Facebook ikke bestemt af samme faste rammer, men primært teknologiske foranstaltninger. Det er yderligere essentielt, hvordan kommunikationen på Facebook udelukkende foregår via skriftlig kommunikation, hvor der ved den fysiske debat bliver brugt såvel kropssprog som skiftende stemmeføring til at fremføre ytringer. På Facebook observerede vi en tendens til negativt ladede ord i kommentarfelterne (Bilag 3.3). Til sammenligning var der ved den fysiske debat større tilbøjelighed til en positiv stemning. (Bilag 1; Bilag 2)

Fokusgruppeinterviewet i Fase II gav primært indblik i Facebookbrugernes indtryk og perspektiver på Facebook. Det var tydeligt blandt interviewpersonerne, hvordan kommunikationen foregår bag en skærm, herved er konsekvenserne ved upassende adfærd, så som negativt sprogbrug, afhængige af de involveredes offline forhold (Bilag 4 l. 6-

11, 38-47). Yderligere var der fokus på Facebook som et offentligt eller et privat rum. I den forbindelse blev det diskuteret, hvordan tekniske indstillinger kan påvirke individernes ageren i de forskellige sfærer (Bilag 4 l. 256-263, 304-308)

De semistrukturerede interviews i Fase III forholdte sig primært til mangfoldigheden på Facebook. Det sociale rum på Facebook er en unik platform for at nå en bred målgruppe (Bilag 6 l. 7-10). Med store grupper af forskellige individer der agerer i det samme virtuelle rum, er der chancer for modstridende opfattelser af passende adfærd (Bilag 6 l. 12-19). Når konflikter skal håndteres, har administratorerne en række forskellige værktøjer, de kan benytte, men kun ved særligt grove overtrædelser gør de brug af fx sletning af kommentarer, og lader i de fleste tilfælde aktørerne debattere frit (Bilag 5 l. 54-56).

4.2 Muligheder og udfordringer

Cyklistforbundet ser Facebook som en enestående mulighed for at inkludere en så bred målgruppe som muligt, hvilket administratoren Lasse ikke mener, kan lade sig gøre andre steder end på Facebook (Bilag 6 l. 7-10). Ved et af Cyklistforbundets debatmøder blev der også givet udtryk for Facebook som et vigtigt kommunikationsmiddel: ”*Mange emner debatteres på de sociale medier. Det er jo vores fælleshus.*” (Bilag 1). Dette understøttes ved vores observationer til Cyklistforbundets debatmøde i Esbjerg, hvor 25 mennesker deltog, hvilket er et langt mindre publikum end på Facebook, hvor alle kan se opslagene, og over 9.000 individer følger gruppen (Bilag 3.1). Herved kan Cyklistforbundet få flere aktører og perspektiver med i debatten, eksempelvis kan debatten, udover cyklister, også inkludere lastbilschauffører og politikere (Bilag 6 l. 10-16). Cyklistforbundet benytter sig herved af en til mange kommunikation (Chiou m.fl. 2014:68). Facebooksiden og opslag heri er lavet på baggrund af at ramme en så bred målgruppe som muligt: ”... *alle der på en eller anden måde har en andel, eller interesse i cykling, vil vi gerne have med.*” (Bilag 6 l. 14-15). Cyklistforbundet betegner hermed Facebook som en optimal kanal til at nå brugere, hvor de er (Bilag 6. l. 22). Hvilket står i kontrast til de fysiske offentlige debatmøder, hvor individerne selvstændigt skal møde op bestemte steder og tidspunkter (Bilag 6 l. 7-10). Selvom alle er velkomne til de offentlige debatmøder, så er det en begrænset gruppe individer, som deltager (Bilag 1; Bilag 2). Alle deltagende individer kan siges at have en interesse i Cyklistforbundet, eller endda

allerede være betalende medlemmer, idet de er mødt op til debatten (Bilag 1). Cyklistforbundet gør altså opmærksom på nødvendigheden af Facebook for at opnå en nuanceret og bred debat (Bilag 6. l. 22-24).

Facebook bevæger sig i det virtuelle rum, hvilket resulterer i forskelle for selve rammerne for kommunikationen mellem debatten på Facebook og ved offentlige debatmøder. Grundlæggende er rammerne forskellige, idet tekniske foranstaltninger styrer debatten og rækkefølgen i kommentarerne på Facebook, hvor det ved det fysiske debatmøde er en ordstyrer (Bilag 1). Ved debatmøderne observerede vi desuden, hvordan det var ordstyren, der sanktionerede de individer, som ikke fulgte normerne (Bilag 1). Dette er ikke tilfældet på Facebook, hvor den enkelte debattør selv skal reagere, hvis denne føler sig dårligt behandlet (Miller & Munday 2015). Ved et debatmøde tages det desuden som en selvfølge, at man først snakker, når man har fået ordet, og en ordstyrer gør sig umage for at danne en talerække, der logisk stemmer overens med markeringen fra deltagerne (Bilag 2).

Deltagerne til debatmødet accepterede denne talerække, og ventede på deres tur, før de kommenterede på et spørgsmål eller stillede nye (Bilag 1; Bilag 2). I enkelte tilfælde så vi, hvordan debattører brød talerækken, og kom med indskudte bemærkninger (Bilag 2). Dette var dog ikke acceptabel adfærd, og ordstyren afbrød derfor vedkommende, og bad dem vente med at komme med deres ytringer (Bilag 2). Her ses det tydeligt, hvordan nogle forskellige alment gældende sociale praksisser spiller ind ved fysiske debatmøder, idet der på intet tidspunkt ved debatmødet blev forklaret, hvordan den enkelte skulle forholde sig med hensyn til at ytre sig (Bilag 1; Bilag 2). Det var klart, at der herskede specifikke normer for adfærd ved et fysisk debatmøde, og ligeledes en bestemt adfærd når normbrud blev sanktioneret. Disse normer var dog ikke ensbetydende med udelukkende begejstring, hvilket ses, da en deltager til debatmødet udtrykker udpræget irritation, over at føle sig overset, med udtrykket: *"Det var da satans!"* (Bilag 1). Opråbet er et udtryk for, at de sociale normer kan være en hindring for den frie debat, da debattøren ikke kunne udtrykke sig som ønsket.

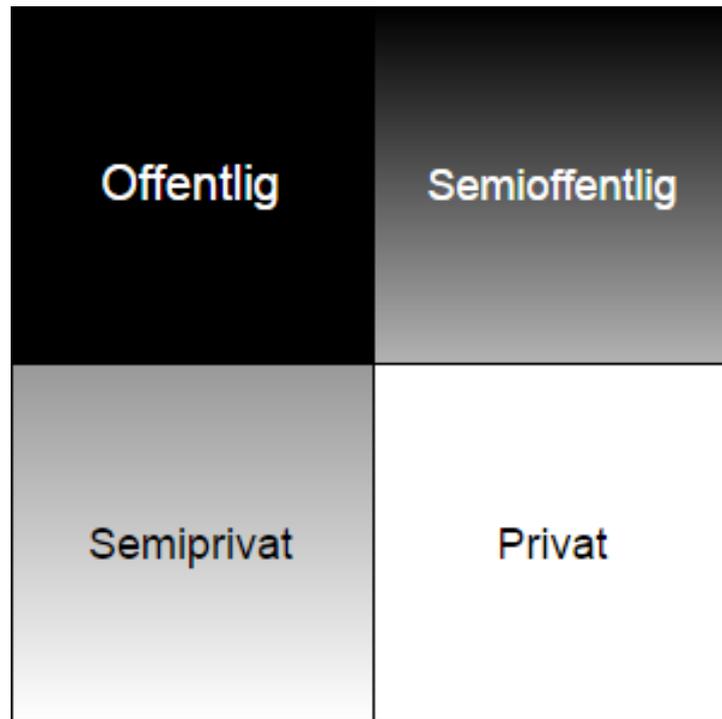
Hermed kan det påpeges, at rammerne der betinger nogle af de sociale praksisser, grundlæggende er anderledes, eksempelvis idet Facebooks tekniske system ikke håndte-

rer upassende adfærd ved hjælp af en ordstyrer, men blot sikrer en given logisk rækkefølge i alle kommentarerne. Til gengæld har Facebookbrugeren mulighed for at ytre sig ubetinget af en given talerække. Hvorimod debattøren ved fysiske debatmøder må vente på at få ordet.

4.3 Det private og offentlige

Diskussionen omkring hvorvidt Facebook er et offentligt eller privat rum, som beskrevet i litteraturstudiet, fandt også sted i undersøgelsens Fase II ved fokusgruppeinterviewet (Bilag 4 l. 239-245, 252-254). Hvis Facebook er et privat rum, burde brugerne ifølge Burkell m.fl. (2014) ikke bekymre sig om, at de informationer de deler på Facebook, spredes videre end deres private netværk (Burkell m.fl. 2014:977). Nogle af interviewpersonerne har tilpasset tilgængeligheden til deres oplysninger, hvilket er gjort for at begrænse andre brugeres tilgængelighed til deres billeder og opslag (Bilag 4 l. 256-263). Det kan afspejle at interviewpersonerne hovedsageligt ser Facebook som et offentligt rum, hvor oplysninger og opslag tilpasses så kun de brugere, de er nære venner med, har indsigt i oplysninger og billeder (Burkell m.fl. 2014:977). Dog opfattede ikke alle interviewpersonerne på forhånd Facebook som et offentligt socialt rum, idet Bodil eksempelvis gav udtryk for en ny erkendelse omkring Facebook (Bilag 4 l. 252-254). Hun har hidtil set det som privat indtil diskussionen i fokusgruppeinterviewet (Bilag 4 l. 506-509).

Interviewpersonerne finder det hermed svært at fastsætte grænserne mellem det private og offentlige i den intermediær sfære på Facebook, og bekræfter, at det er op til individet selv, hvorvidt det sociale rum på Facebook ses som værende offentlig eller privat ved fx at tilpasse indstillingerne for tilgængelighed herefter (Burkell m.fl. 2014). Gråzoner mellem disse to sfærer kan dermed opstå, hvor justering i indstillingerne kan påvirke, hvilken sfære forskellige brugere bevæger sig inden for (Bilag 4 l. 256-253, 265-266, 272-277). Dette illustreres i Figur 2 nedenfor.

Figur 2

Brugerne bevæger sig indenfor et semioffentligt og et semiprivat område, hvor graden af privatisering er forskellig alt afhængig af den enkeltes justering i indstillingerne på Facebook. Indstillingerne kan justeres til, hvor meget hvert enkelt individ i netværket skal se (Burkell m.fl. 2014:977). Eksempelvis giver to af respondenterne udtryk for, at nære venner i det private har lov at se alt, hvor fx bekendte og kollegaer kun kan se begrænsede ting (Bilag 4 l. 256-263). Dermed befinder nære venner sig i dette tilfælde i det semiprivat, hvor der er adgang til billeder, opslag samt alle oplysninger på profilen, og kollegaer befinder sig i det semioffentlige, hvor kun visse opslag samt oplysninger er tilgængelige. Fremmede som brugeren ikke er venner med på Facebook, befinder sig i det offentlige, hvor intet udover profilbillede og navn er tilgængeligt (Bilag 4 l. 257-260). Den private chat er forbeholdt den private sfære, hvor kommunikationen hovedsageligt forgår mellem to personer (Bilag 4 l. 244-245, 296-298). Men idet grænserne mellem de forskellige sfærer er flydende, kan det være svært for den enkelte at afgøre, hvor denne grænse befinder sig i forhold til omverdenen. Indstillingerne kan eksempelvis sættes til, at al interaktion på Facebook udover i chatten befinder sig i det offentlige, hvilket automatisk sker, hvis man ikke er klar over, at ens profil og oplysninger ellers er offentligt tilgængelige, som det var tilfældet for interviewpersonen Bodil (Bilag

4 l. 246-247, 252-254). Selvom brugerne kan privatisere profilen og opslag, er kommentarerne på diverse Facebooksider og grupper og de tilhørende sociale praksisser grundlæggende offentlige, idet alle altid vil kunne se det (Bilag 4 l. 454-456). Derfor vil brugeren på Facebook befinde sig i den offentlige sfære i kommentarfelterne. Selvom alle vil kunne se kommentarerne på diverse Facebooksider og grupper, er det ikke ensbetydende med, at afsenderen af en kommentar opfatter det som en del af den offentlige sfære. Interviewpersonen Leif forklarer eksempelvis, at han ikke tænker så meget over, hvad han skriver i kommentarfelterne, da kommentaren ofte er specifikt henvendt til en person, som tidligere har skrevet en kommentar i debatten (Bilag 4 l. 315-319). Det er ellers netop i kommentarerne, at der opfordres til offentlig debat samt alles meninger og perspektiver uanset hvilke kommentarer, som ellers skulle figurere (Bilag 6 l. 12-19 Se også Bilag 13).

Kommentarfeltet kan sammenlignes med et åbent debatmøde i den fysiske verden, som også befinder sig i en offentlig sfære, idet alle i princippet har muligheden for at deltage (Bilag 1; Bilag 2). Alligevel er Facebook og de åbne debatmøder svære at sætte i samme bås som værende offentlige sfærer i samme omfang. Interviewpersonen Børge sammenligner de to situationer i citatet herunder, første del af citatet omhandler Facebook:

”Sådan at gå på gaden blandt 200 forskellige mennesker, det kan da godt være der er en der ligger mærke til en men, det er da en tilfældighed... Altså det svarer ikke til at stå på en scene foran 150 mennesker. Det svarer til at gå ind i en flok på 150 mennesker... de fleste ligger ikke mærke til hver eneste opdatering...” (Bilag 4 l. 370-373)

I princippet kan alle se en skrevet kommentar på Facebook, men den kan miste fokus i mængden af de mange andre kommentarer, hvor der ved et debatmøde er sikret selvstændig taletid og fokus mod denne pågældende person (Bilag 4 l. 376-377; Bilag 1). Afsenderen af en kommentar kan derfor ikke vide sig sikker på hvem der modtager denne kommentar. Chiou m.fl. (2014) beskriver dette som en til mange kommunikation, hvor det bliver svært for individet at agere hensigtsmæssigt, da den hensigtsmæssige adfærd afhænger af modtagerens og afsenderens indbyrdes forhold, samt de normer og

værdier der er gældende i deres fælles sfære. Problemet er altså at afsenderen ikke ved hvem der læser kommentaren og modtageren ved ikke hvem denne kommentar er tiltænkt. Hvilket bekræftes af interviewpersonerne der slår fast, at den sociale adfærd på Facebook ikke er ligesom ved et fysisk debattmøde, hvor individet har enefokus mod sig (Bilag 4 l. 363-365).

Til sammenligning beskriver interviewpersonen Børge kommunikationen på Facebook som at gå i en flok på 150 mennesker, og komme med et opråb (Bilag 4 l. 369-373). På Facebook vil det for såvel modtageren som afsenderen, være svært at definere specifikt, hvem opråbet er rettet mod, hvis ikke der nævnes navne (Chiou m.fl. 2014). Ved et fysisk opråb kan man ud fra kropssprog og øjenkontakt bedre vurdere, hvem opråbet er rettet mod. Det er altså en helt klar forskel mellem det fysiske og det virtuelle rum, at det er gensidigt svært for både afsender og modtager at definere, hvem et opslag på Facebook er rettet imod og dermed også, hvordan der skal reageres i en sådan situation.

Interviewperson Børge beskriver, hvordan han forholder sig til dette forhold mellem afsender og modtager, og ikke laver Facebook opslag, der henvender sig til nogen specifik modtager (Bilag 4 l. 304-306). I forlængelse heraf vil han heller ikke skrive noget, som han ikke kan acceptere, tilfældige mennesker ser (Bilag 4. l. 306-308). Interessant er det dog, at den samme interviewperson tidligere forklarer, hvordan hans opslag som hovedregel er henvendt til folk i hans umildbare omgangskreds, og herved ikke er henvendt til et offentligt publikum (Bilag 4. l. 235-237). Hermed er det altså ikke engang simpelt for det enkelte individ at definere sine opslag som værende private eller offentlige, og må derfor befinde sig et sted i en intermediær sfære. I den intermediære sfære må individet altså definere graden af offentlighed ud fra den pågældende situation alt afhængigt af afsenders tiltænkte modtager (Jf. Figur 2). Dette bekræftes af interviewpersonen Bodil, som forklarer, at hun ikke gør sig de store tanker omkring, hvem der kan se hendes opslag, og udtrykker samtidig en ny forståelse for, hvor mange forskellige mennesker, der kan se hendes opslag (Bilag 4. l. 252-254). Problemet er altså, at der ikke findes afklarede retningslinjer for, hvem et opslag vedrører, når ikke engang afsenderen er klar over dette. Hermed bliver det for modtageren endnu svære at forholde sig til, hvordan denne skal agere.

Når interviewpersonerne accepterer, at justering i indstillingerne kan privatisere ens opslag og profil, erkender de også, at Facebook generelt som udgangspunkt er et mødested mellem det private og offentlige i en intermediær sfære. Facebook kan hermed betegnes som en *agora*, hvor et online socialt liv skabes ud fra det fysiske private liv (Burkell m.fl. 2014:974). Interviewpersonen Bente udtalelse viser, hvordan det private invaderer det offentlige: ”*Man prøver sådan at skabe sig en ramme på den offentlige identitet, den offentlige del af sig selv, synes jeg, med Facebook...*” (Bilag 4 l. 347-349). Hvis det private har invaderet det offentlige rum på Facebook, og grænsen mellem det private og offentlige er svær at definere, kan grænsen mellem privat og offentlig adfærd også være svær at gennemskue for det enkelte individ. Dermed kan der opstå forskelle i de sociale praksisser på Facebook og i, hvad der er acceptabel adfærd, idet respektive normer og værdier knytter sig til hver af disse sfærer (Larsen & Pedersen 2011:514; Burkell 2014:975). Flere interviewpersoner gjorde opmærksom på den negative tone, som oftest opstår på Facebook (Bilag 4 l. 6-11; Bilag 5 l. 102-103). Denne tone blev blandt interviewpersonerne i fokusgruppeinterviewet forklaret med, at man på Facebook er beskyttet af sin skærm, og ikke står ansigt til ansigt med modtageren (Bilag 4 l. 13-20, 32-35). Interviewpersonen Ursula beskriver, at hun selv kan blive grov i sit sprogbrug, og skrive ting på Facebook som hun selv ville finde stødende, og påpeger, at det nok kommer af, at sandsynligheden for at møde modtageren er ekstremt lille (Bilag 4 l. 32-45, 147-149, 496-502). Dette viser, at opførsel og konsekvenser ved normbrud unægtelig hænger sammen, idet fraværet af konsekvenser giver frit spil for upassende adfærd. Det viser også, at det ikke kun er et spørgsmål om, at der er forskel på, hvad aktørerne i feltet mener, er acceptabel opførsel. Men samtidig er brugerne godt klar over, at de til tider overskrider de grænser, der er sat op for acceptabel opførsel. Interviewperson Leif sammenligner opførslen på Facebook med at være i en fremmed by:

”Lidt det samme som, hvis man er i en helt fremmed by, så kan man tillade sig, at gå lidt mere amok, kan man sige. Eller gøre nogle lidt mere sindssyge ting fordi, at de mennesker man møder, kommer man nok aldrig til at se igen” (Bilag 4. l. 45-47)

Interviewpersonerne giver udtryk for en enighed omkring, hvordan det er acceptabelt at udtrykke sig på Facebook. Da vi viser dem en udskrift af en kommentar (Bilag 8), hvor teksten: *"Føj jeg brækker mig over jer"* blandt andet indgår, bliver der grinet og løftet lidt på skuldrene (Bilag 4 l. 97-98, 102-104). De er alle enige om, at det ikke er acceptabel adfærd, men alligevel er det ikke noget, de tager sig bestemt af (Bilag 4. l. 96-110). McLaughlin og Vitak (2011) forklarer en sådan situation med, at der er stor forskel i, hvordan vi agerer på Facebook afhængigt af, om vi kender modtageren af en besked, hvilket også nævnes i citatet ovenfor. Den helt store forskel ifølge interviewpersonerne er, at der ikke rigtig er konsekvenser ved at gøre noget upassende, når man alligevel ikke personligt kender modtageren (Bilag 4 l. 6-11, 32-35, 61-62, 106-110). Det er et vigtigt element, at afsenderen ikke kender modtageren, og heller ikke kommer til at møde vedkommende (Bilag 4. l. 106-110). Dette vil sige, at det ikke kun er det faktum, at afsenderen ikke kender modtageren, der er afgørende, men også at der er en meget lille chance for, at afsenderen kommer til at stå ansigt til ansigt med modtageren.

4.4 Foranderlige normer

Facebook er et online socialt rum, som ikke har eksisteret lige så lang tid som det fysiske sociale rum. Normer og værdier fra det fysiske sociale rum søges overført til Facebook i et forsøg på at kunne agere hensigtsmæssigt (Burkell m.fl. 2014:974). Interviewpersonen Ursula forklarer, hvordan normerne fra det fysiske rum bliver taget med ind i det virtuelle med udtalelsen: *"Det er almen høflighed og opdragelse. Det er pli."* (Bilag 4 l. 58-59). I citatet beskriver Ursula, hvordan hun forbinder sin adfærd på Facebook med adfærd i det fysiske rum, og ikke mener, at man skal agere anderledes på Facebook end ved ansigt til ansigt kommunikation. Det er bare nemmere at slippe godt fra, hvis du ikke står fysisk overfor modparten (Bilag 4. l. 64-65).

Udviklingen er gået hurtigt i takt med de mange brugeres tilmelding og anvendelse, som også en af administratorerne gør opmærksom på, idet gruppen har udviklet sig langt større end, hvad de forventede (Bilag 5 l. 19). Netop grundet den eksponentielle udvikling mener McLaughlin og Vitak (2011) at de sociale praksisser, der skal danne rammerne for vores opførsel, ikke har kunnet følge med. Der ligger dermed ikke lige så meget tid og erfaringer bag den rekonstruerede adfærd på Facebook som ved fysiske debatmøder. Idet man ikke har haft nok erfaring, der har fungeret som træning i adfær-

den, har brugerne ikke lært tilstrækkeligt omkring passende hensigtsmæssigt social adfærd på Facebook (McLaughlin & Vitak 2011). Dette kan give et problem, da den manglende forhåndsviden kan resultere i, at individet kan risikere at handle på en måde, som ikke svarer til de sociale forventninger, der eksisterer i den givne situation (Goffman 2005). Brugere kan fx gøre brug af et sprogbrug i kommentarerne på en Facebookside, som afsenderen muligvis ikke finder grænseoverskridende, men som kan virke negativt og voldsomt for andre (Bilag 4 l. 22-23, 75-79). En fælles rutine for den sociale *performance* på Facebook er dermed ikke opbygget.

En *performance* er en handling med det formål at have indflydelse på andre individer i en given situation (Goffman 1959:15-16). Dermed kan det at skrive en kommentar på Facebook betegnes som en *performance*. Fx kommenterer Interviewpersonen Leif hovedsageligt for at besvare andre brugeres kommentarer med henblik på en indflydelse hos den pågældende (Bilag 4 l. 315-319). Den korte tid i Facebooks eksistens gør, at brugere på Facebook ikke har nok erfaring i acceptabel og uacceptabel adfærd. Dette kan resultere i en højere grad af uacceptabel adfærd i *performancen* (Schechner 2013:225-227). Ved et fysisk offentligt debattmøde er der oftest en naturlig ventetid fra, hvor debattøren har markeret, til denne får ordet, hvilket kan betegnes som en del af *proto-performancen*, hvor man gennemtænker sin kommentar (Bilag 1; Bilag 2). Den påtvungne betænkningstid eksisterer ikke på Facebook, når brugeren skriver en kommentar, idet kommentarfeltet altid er tilgængeligt uanset, hvor mange aktører debatten indeholder. Dog er der omvendt, uendelig lang tid til overvejelser inden brugeren skriver en kommentar på Facebook, idet der ingen tidsfrist er på debatten og emnet som ved en fysisk debat. Interviewpersonen Bente forklarer, at den sociale adfærd i kommentarfelterne, som viger fra de normative sociale praksisser i det fysiske rum, både kan være i en negativ og positiv retning, da man potentielt har længere tid til at overveje situationen på Facebook (Bilag 4 l. 13-20). Modsat forklarer Ursula, at hun selv har prøvet at skrive kommentarer, hun senere har fortrudt (Bilag 4 l. 496-498). Kommentarerne var skrevet uden omtanke for situationen, eller de konsekvenser disse måtte medføre, som hun desuden er sikker på, er en situation som alle har været i (Bilag 4. l. 495-500). Dette viser at der på Facebook, kan forekomme situationer, hvor der ikke er blevet brugt nok tid i forberedelsen til at skrive en kommentar, hvilket medfører en dårlig udført hand-

ling. Sammenlignet med en situation i det fysiske vil det svare til en dårlig *performance*, fordi der ikke er brugt nok tid på overvejelserne i *proto*-performancen (Schechner 2013:240).

Efter individet har ytret sin mening ved et debattmøde eller skrevet en kommentar på Facebook, foregår en *cooldown*, hvor individet kan vurdere handlingen, indtil *aftermathen* indtræder, hvor respons fra andre brugere modtages (Schechner 2013:228). Denne egen vurdering samt respons fra andre har en indvirkning på afsenderens fremtidige adfærd, og herved er det brugerens reaktion og håndtering af, hvad der ses som normovertrædelser, som definerer de fremtidige praksisser på Facebook (Miller & Munday 2015:198). Ursula beskriver, hvordan hun har skrevet en kommentar og slettet den igen, hvilket hun er sikker på, at alle har prøvet (Bilag 4 l. 484-485). Dette kan være gjort på baggrund af en selvstændig vurdering og refleksion i en *cooldown*, hvor kommentaren er fortrudt. Sletningen af en kommentar kan også ske på baggrund af en frygt for en negativ sanktion i en *aftermath*. En sanktion som kan have konsekvenser for individets videre færden.

På Facebook kan man i modsætningen til et offentligt fysisk debattmøde trække sin udtalelse tilbage eller redigere i den, grundet de virtuelle tekniske rammer på Facebook, hvilket interviewpersonerne benytter sig af (Bilag 4 l. 484-491). Det kan dermed medføre mindre konsekvenser at kommentere en debat på Facebook end ved et fysisk debattmøde, idet en kommentar kan trækkes tilbage, og slettes ved negativ respons, eller inden andre brugere ser den.

4.5 Begrænsede informationskanaler

Der er ved et fysisk debattmøde mulighed for at aflæse og benytte kropssprog, hvor individet på Facebook må bruge tegnsætning for at understøtte sin handling. Det er desuden et problem, at man ikke kan læse sine omgivelser i det virtuelle, da det er nødvendigt for at kunne forudse, hvilken adfærd der er passende i den givende situation (Bilag 4 l. 6-7, 87-89). Man læser oftest sine omgivelser ud fra den non-verbale kommunikation, som ikke rigtigt eksisterer på Facebook (Putnam 2000:175). Meget af betydningen kan forsvinde, og budskabet kan misforstås, hvilket interviewpersonerne også har oplevet (Bilag 4 l. 75-79). Brugeren kan i dette tilfælde forsøge at mindske risikoen for mis-

forståelser ved at bruge smileyer i kommunikationen på Facebook, da de kan være med til at udtrykke det samme som den non-verbale kommunikation (Bilag 4 l. 68-72). Dette er interviewpersonerne godt er klar over og påpeger: ”*Så smider man en smiley ind, så ved man, nå jamen så er det overstået.*” (Bilag 4 l. 82). Men dette er, sammenlignet med ansigt til ansigt kommunikationen, en mangelfuld erstatning for de mængder non-verbale kommunikation, der forsvinder ved virtuel kommunikation (Putnam 2000:175). Derfor bliver selve tegnsætningen en vigtig faktor i fx formidlingen af ens kommentarer på Facebook, hvilket alle interviewpersoner kunne nikke genkendende til (Bilag 4 l. 71, 83-85). Ved det fysiske møde er der langt flere informationskanaler i brug end ved det skriftlige virtuelle møde, og med denne reducere falder modtagerens muligheder for at fortolke meningen med et budskab (Putnam 2000:176). Derfor er det vigtigt, at de informationer der afsendes, skal være så præcise som muligt for at undgå misforståelser (Putnam 2000:176). Men uanset hvilke foranstaltninger individet gør sig, vil en del af den implicite kommunikation forsvinde på Facebook, og budskaber samt adfærd kan misforstås i specielt negative sammenhænge (Mehrabian 2008:178). Børge beskriver, hvordan han ofte selv, har oplevet at blive misforstået på Facebook, hvor modtagerne som endda var kammerater, har opfattet det han skrev som hårdere, end det egentligt var tiltænkt, netop fordi de ikke har kunnet side overfor hinanden og aflæse hinanden (Bilag 4 l. 75-79). Dette viser, at manglen på non-verbale kommunikationsveje både sætter et øget pres på kravet om korrekt tegnsætning, samt øger risikoen for misforståelser mellem beskedens afsender og modtager.

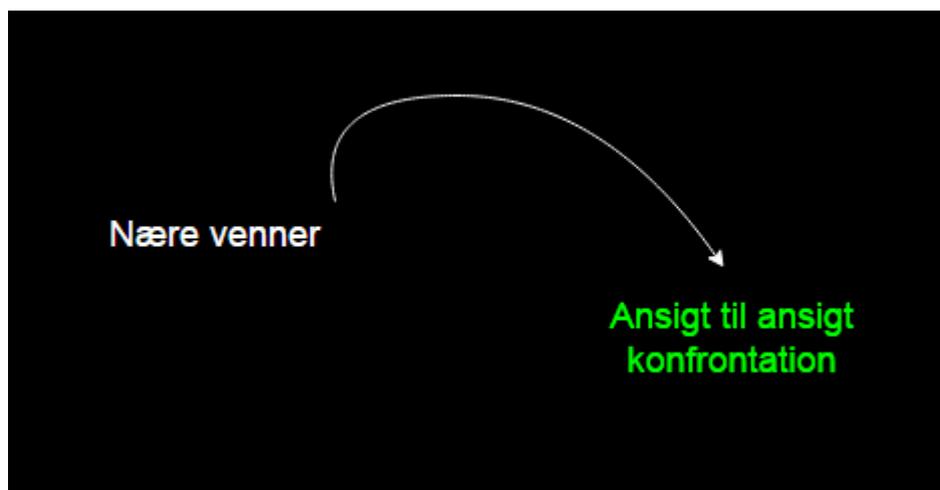
Et eksempel på både tegnsætningen og et negativt budskab kan være interviewpersonernes reaktion på det screenshot af den kommentar fra Facebook, vi viste dem (Bilag 8; Se også Bilag 4 l. 93-104). Leif gør opmærksom på, at overdrevet brug af tegnsætning kan få budskabet til at miste sin betydning, og karakteren i kommentaren kan gå fra en vred opsang til en latterlig bemærkning (Bilag 4 l. 99-104). Tegnsætningen i en kommentar må derfor bruges korrekt for, at budskabet modtages efter hensigten. Dog mener interviewpersonerne også, at det virtuelle rum spiller ind på graden af seriøsitet omkring negative kommentarer, idet situationen ville være anderledes ved et fysisk møde, hvor der med større sandsynlighed vil opleves en sanktionering, da afsenderen befinder sig i samme fysiske rum som modtageren (Bilag 4 l. 61-65, 106-110).

4.6 Kender vi hinanden?

”konsekvensdelen af at gøre noget upassende, den eksisterer ikke sådan rigtigt på, i hvert fald Facebook. I hvert fald hvis det er mennesker, du ikke kender, eller kommer til at møde. Så den der konsekvens som der nu kunne være ved at sige noget upassende, den er der ikke rigtig.” (Bilag 4 l. 107-110)

Som interviewpersonen Leif udtaler i citat ovenfor, skildres der mellem venner og fremmede, idet efterfølgende konsekvenser for uacceptabel adfærd vil være større, jo bedre brugeren kender den anden (McLaughlin & Vitak 2011:310). Dette gav interviewpersonerne også udtryk for, idet kommunikation via Facebook ikke medfører lige så store konsekvenser, som hvis det er overfor personer man kom til at møde igen (Bilag 4 l. 62-63). Den fysiske konfrontation kan derfor være udeblivende, hvilket kan gøre, at upassende adfærd synes fri for sanktioner (Bilag 4 l. 37-47).

Som bruger af Facebook differentieres der mellem de øvrige brugere (McLaughlin & Vitak 2011). Disse kan deles op i tre kategorier, hvor der sanktioneres forskelligt alt efter, hvor tæt et offline bekendtskab aktørerne har. På Figur 3 herunder ses det, hvordan normbrud på Facebook fører til en offline konfrontation, når det gælder nære venner.

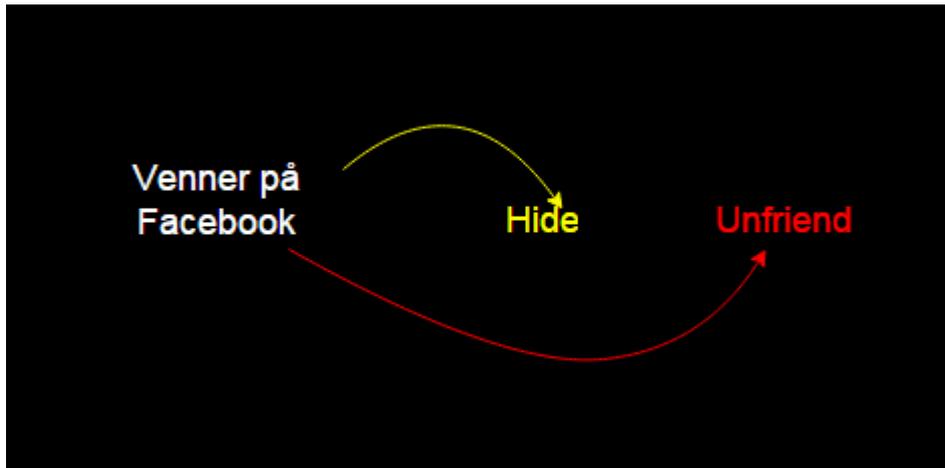

Figur 3

Figuren viser at nære venner søger en ansigt til ansigt konfrontation ved normbrud. Dette gøres for at opretholde det gode venskab, og undgå at situationen gentager sig senere (McLaughlin & Vitak 2011). Hertil har vi tidligere beskrevet, hvordan mulighederne for

misforståelser øges ved den virtuelle kontakt, hvilket kan ses som en årsag til, at konfrontationen søges offline.

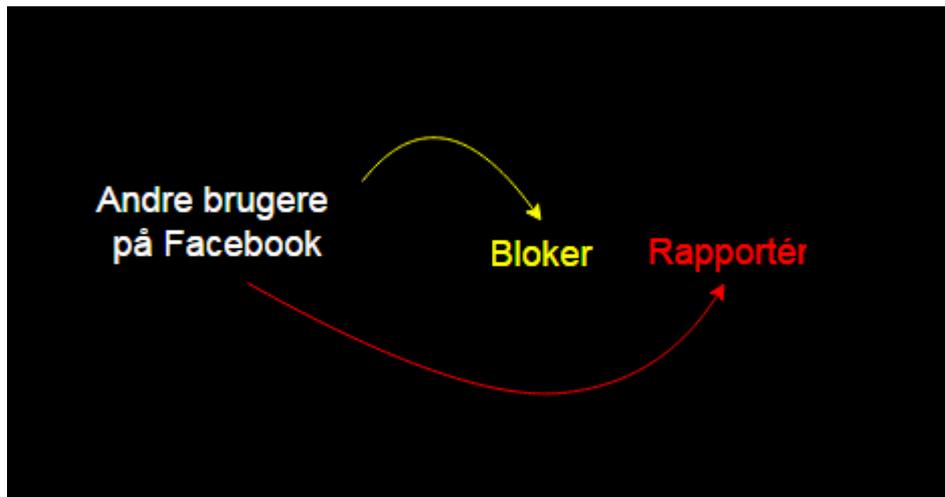
Fokuseres der på de online sanktioner på Facebook, påpeger vores litterære gennemgang, at der er sanktionsmulighederne *hide* og *unfriend* mellem Facebookvenner (Peña & Brody 2014:143). Som illustreres i Figur 4 nedenfor.

Figur 4

Interviewpersonerne er kun venner med brugere, de har mødt i en offline uformel situation (Bilag 4 l. 235-237, 273-277). Interviewperson Leif gør fx opmærksom på, at han minimum én gang har hilst på sine Facebookvenner i en offline situation (Bilag 4 l. 395-396). Individets relation til sine venner på Facebook kan dermed siges at være baseret på en mere eller mindre grad af offline relation. Som nævnt skelnes der mellem graden af bekendtskab, hvor der differentieres mellem nære venner og øvrige Facebookvenner. Ved de øvrige Facebookvenner tyes der oftest til de to sanktionsmuligheder *hide* og *unfriend* (McLaughlin & Vitak 2011:310).

Vores indsamlede empiri kan yderligere påpege to sanktionsmuligheder. Disse sanktionsmuligheder findes mellem fremmede brugere, der ikke er Facebookvenner. Dette skal forstås som direkte sanktioner og ikke blot diskussion eller ignorering i kommentarfelterne. Interviewpersonerne gjorde opmærksom på, at en sanktion på uacceptabelt adfærd kunne være rapportering af en bruger, hvorimod den ene af administratorene gjorde opmærksom på, at der ofte skete blokering blandt brugerne (Bilag 4 l. 171-178; Bilag 5 l. 88-89). Disse to grader af sanktioner mellem fremmede brugere illustreres i Figur 5 nedenfor.

Figur 5

Rapporteringen skete dog kun blandt interviewpersonerne, når de følte en kommentar som yderst stødende eller i høj grad upassende adfærd (Bilag 4 l. 151- 156, 171-178). Det behøver ikke være på baggrund af en personlig konflikt, når interviewpersonerne rapporterer en kommentar, men blot være noget som de personligt finder upassende: ”...jeg har jo ikke nogen rolle eller andel i det der, men jeg synes ikke det hører sig hjemme.” (Bilag 4 l. 188-189; Se også l. 172-173). Administratoren Niels observerer hyppigt blokering blandt gruppens medlemmer (Bilag 5 l. 88-89). Interviewpersonerne gav udtryk for, at de ikke tog kommentarer rettet personligt mod dem ret tungt. Derfor bliver afsenderen af kommentaren ikke sanktioneret, hvorimod direkte trusler eller had mod bestemte sociale grupper bliver rapporteret (Bilag 4 l. 147-149, 151-157).

Alt dette kan tyde på at blokering er en mildere sanktion end rapportering, som det også illustreres i Figur 4. Interviewpersonen Leif hvordan en kommentar som han betegner som meget ubehagelig, ikke engang ville få ham til at rapportere afsenderen (Bilag 4 l. 151-157; Se også Bilag 3.2). Nogle interviewpersoner havde desuden den opfattelse, at rapportering involverede en anmeldelse til politiet, indtil de fik andet af vide i fokus-gruppeinterviewet, hvilket også tyder på, at rapportering defineres som den hårdeste sanktion (Bilag 4 l. 163-165). Disse muligheder indenfor konsekvenser og sanktioner understøtter, at det er op til individets egen selvstændige ageren og moralske vurdering, hvilke konsekvenser eller sanktioner upassende adfærd skal medføre.

4.7 Forbehold for forskellighed

Interviewpersonerne påpegede, at de ikke personligt har været udsat for ekstrem negativ adfærd fra andre brugere (Bilag 4 l. 199). Dette kan være fordi, de forholder sig til de uformelle regler, som kan begrænse graden af negative interaktioner (Miller & Munday 2015:187). Den første regel overholdes ved, at interviewpersonerne ikke deler unødvendig personlig information. Dette gøres ved at tilpasse indstillingerne for venner, hvor de samtidig gør profilen privat og uden oplysninger for fremmede (Bilag 4 l. 334-338). En anden regel beskriver, hvordan brugere kun burde have online venskaber med individer, der allerede indgår i deres offline netværk (Miller & Munday 2015:187). Idet interviewpersonernes venner på Facebook netop er offline bekendtskaber i mere eller mindre grad, overholdes også denne regel (Bilag 4 l. 395-396). Brugere på Facebook vil dog altid risikere at indgå i en eller anden form for relation til fremmede brugere, hvor reglerne fra Miller & Munday (2015) ikke kan siges at være en sikkerhed for en stabiliseret kommunikation. Her er det igen op til den enkelte bruger på Facebook selvstændigt at håndtere og forebygge upassende adfærd og negativ interaktion (Miller & Munday 2015).

Tidligere i dette kapitel konstaterede vi, at manglen på erfaring er en mulig årsag til normbrud i de sociale praksisser, som i højere grad hænder ved debat på Facebook end ved et fysisk debattmøde, som fx kan resultere i negativt sprogbrug og *invective flaming* (Putnam 2000:176). Dette understreger blot vigtigheden i håndteringen af upassende adfærd fra fremmede brugere, da de sociale praksisser og tilhørende *performances* konstant skal øves og trænes for at sikre en positiv og konstruktiv debat på Facebook, hvilket Miller og Munday (2015) også påpeger. Tendensen til blokering blandt brugerne på Facebook, er eksempelvis uacceptabel adfærd i Facebookgruppen Barndommens by – Esbjerg, idet blokeringen medvirker til en skævvridning i debatten, da alle brugere dermed ikke kan se alle kommentarer (Bilag 5 l. 88-91). Administratorene opfordrer derfor til prosocial adfærd ved anmodninger om konstruktiv debat og et ordentligt sprogbrug, hvilket udførligt bliver beskrevet i retningslinjerne for Facebookgruppen (Bilag 5 l. 45-50). Facebookgrupperne har selvstændigt udarbejdet disse retningslinjer, som Facebooks fællesskabsregler ikke danner grundlag for (Bilag 5 l. 98-99; Bilag 6 l. 92-103). Ligeledes håndteres uacceptabelt adfærd ud fra administratorernes egne vurderinger i

den givende situation (Bilag 5 l. 98-99; Bilag 6 l. 102-106). Dog udelukker den ene administrator ikke muligheden for at bruge Facebooks fællesskabsregler, hvis han ikke ved, hvordan situation kunne håndteres (Bilag 6 l. 94-98).

Begge administratorer opfordrer til ignorering af stødende adfærd (Bilag 5 l. 155-157). Eksempelvis sagde den ene administrator følgende omkring negative kommentarer: "... *Nej men så kan du lade være med at blande dig i debatten.*" (Bilag 5 l. 144-145). Det samme gjorde interviewpersonerne i fokusgruppeinterviewet, ved at bruge humor i situationen og ignorere den stødende kommentar (Bilag 4 l. 102-104). Der opfordres dermed fra både brugere og administratorer til at vise gensidig respekt og åbenhed for andres meninger og udtalelser i kommentarerne, selvom visse kommentarer kan virke upassende og normbrydende, hvilket McLaughlin og Vitak (2011) også foreslår som en mulig håndtering. Et af hovedpointerne i Facebooks fællesskabsregler er netop denne gensidige respekt og åbenhed for andre normer og værdier (Bilag 13). Dermed afspejles Facebooks fællesskabsregler ubevidst i håndteringen af normbrydende adfærd på Facebook. Dette sker selvom, hverken administratorer eller interviewpersoner havde disse regler som udgangspunkt (Bilag 4 l. 208-209, 222-226). I forlængelse heraf udtalte en af interviewpersonerne i forbindelse med tilegnelsen af ny viden om Facebooks fællesskabsregler: "*Det var måske reglerne man skulle tage screenshot af en gang imellem og sæt ind.*" (Bilag 4 l. 225-226). Herved opfordres der yderligere til gensidig respekt og prosocial adfærd.

5. Konklusion

Efter at have indsamlet empiri og analyseret samt diskuteret disse i forhold til den litterære gennemgang, kan vi nu besvare vores forskningsspørgsmål, som lyder:

Hvilke sociale praksisser for kommunikationen gør sig gældende på Facebook?

Den endelige konklusion i denne afhandling er, at der ikke eksisterer entydige sociale praksisser for kommunikationen på Facebook. De sociale praksisser differentierer alt afhængig af den givne situation, aktør og kontekst. Det er op til individet selv at definere en passende adfærd og håndtere eventuel upassende adfærd ud fra en given kontekst og relationerne heri. Det er i den forbindelse nødvendigt for brugeren at reagere på upassende adfærd fra andre brugere for netop, at alment gældende normer og adfærd i de sociale praksisser på Facebook skal udvikles. Individet håndterer upassende adfærd fra fremmede anderledes end venner.

Der eksisterer på nuværende tidspunkt mindre erfaring og forhåndsviden omkring passende adfærd på Facebook end ved fysiske debatter. Den manglende erfaring fører i højere grad til normbrud så som upassende sprogbrug i den virtuelle debat.

Spillereglerne på Facebook er anderledes end fra fysiske debatmøder, hvortil det ikke gavner at overføre værdier fra det offentlige fysiske rum til det virtuelle, idet særlige forhold gør sig gældende i den intermediære sfære på Facebook. Definitionen på Facebook som et offentligt eller privat rum vurderes af individet fra situation til situation via bl.a. justering i indstillingerne for tilgængeligheden til ens oplysninger.

5.1 Perspektivering

Der er dannet et fundament for yderligere undersøgelse i de sociale praksisser på Facebook. Gennem videre undersøgelse og et dybere fokus i nogle af analysens enkelte dele og tilhørende elementer vil der, kunne skabes større forståelse for nogle af de mekanismer, som vi i mindre omfang har kigget på. Hvor vi har valgt at tage udgangspunkt i debatten på Facebook, kan andre elementer i det sociale medie belyses. Man kunne eksempelvis yderligere undersøge, hvordan individet iscenesætter sig selv på Facebook i

forhold til vores indsamlede empiri omkring individets egen definition og håndtering af det sociale rum.

Den offentlige og private sfære på Facebook kunne yderligere undersøges ved at forske i, hvordan personer defineres som værende offentlige eller private, både fra Facebooks definition og brugernes.

Feltet er evigt foranderligt og udvikler sig i takt med tidens gang, og derfor kan undersøgelser i selve udviklingen af de sociale praksisser udføres. I den forbindelse kan det være relevant at følge op på denne afhandlings konklusion, for at se hvordan de sociale praksisser og normerne heri har udviklet sig, og om et alment gældende normsæt på et tidspunkt skabes.

6. Litteraturliste

Bøger

- Collin, F. (2012). Socialkonstruktivisme i *Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning*. Jacobsen, M. H., Lippert-Rasmussen, K., & Nedergaard, P. 2. udgave, 1. oplag. København: Hans Reitzels Forlag. S.335-374
- Berg-Sørensen, A. (2012). Hermeneutik og Fænomenologi i *Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning*. Jacobsen, M. H., Lippert-Rasmussen, K., & Nedergaard, P. 2. udgave, 1. oplag. København: Hans Reitzels Forlag. S.215-244
- Goffman, E. (2005). *Interaction ritual: Essays in face to face behavior*. Aldine-Transaction.
- Goffman, E. (1959): *The Presentation of Self in Everyday Life*. New York: Doubleday.
- Halkier, B. (2012): *Fokusgrupper*. 2. udgave, 3. oplag. København: Forlaget samfundslitteratur.
- Kaspersen, L. B. (2007). Anthony Giddens i *Klassisk og moderne samfundsteori*. Andersen, H. & Kaspersen, L. B. 4. Udgave. 5 Oplag. København: Hans Reitzels Forlag. S.425-440
- Kvale, S & Brinkmann, S. (2009): *Interview: introduktion til et håndværk*. 2. udgave, 4 oplag. København: Hans Reitzels Forlag.
- Larsen, S. N. & Pedersen, I. K. (red.) (2011): *Sociologisk leksikon*. 1. Udgave. 1. Oplag. København: Hans Reitzels Forlag
- Mehrabian, A. (2008): *Nonverbal communication* 3. edition. Library of Congress Catalog Number: 2006052288
- Putnam, R. D. (2000). *Bowling alone: The collapse and revival of American community*. Simon and Schuster
- Schechner, R & Brady, S. (2013): *Performance studie: An introduction*. 3. Udgave. Abingdon: Routledge.

Videnskabelige artikler

- Burkell, J, Fortier, A, Lorraine, Y C W & Simpson, J L (2014): Facebook; Public space, or private space?. *Information, Communication & Society*. Nr. 8. Vol. 17.
- Chiou, W. B., Chen, S. W., & Liao, D. C. (2014). Does Facebook Promote Self-Interest? Enactment of Indiscriminate One-to-Many Communication on Online Social Networking Sites Decreases Prosocial Behavior. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 17(2), 68-73.
- di Gregorio, S (2008): Is Technophobia Holding Back Advances in the Analysis of Qualitative Data? *QRCA Views*, 7(1).
- Jacobsen, M H (2005): Zygmunt Bauman, byen og frygten. *Dansk sociologi* Nr. 3/16.
- McLaughlin, C., & Vitak, J. (2012). Norm evolution and violation on Facebook. *New Media & Society*, 14(2), 299-315.
- Miller, B., & Munday, P. (2015). Follow the rules and no one will get hurt: performing boundary work to avoid negative interactions when using social network sites. *Information, Communication & Society*, 18(2), 187-201.
- Peña, J., & Brody, N. (2014). Intentions to hide and unfriend Facebook connections based on perceptions of sender attractiveness and status updates. *Computers in Human Behavior*, 31, 143-150.

Links

- Artcom (2006) Lokaliseret d. 16/5 på
<http://mylifeinverse.com/tag/the-real-world/>
- Christensen, D (2015) *Medieudviklingen 2014*. DR Medieforskning. Lokaliseret d. 10.04.2015 På
http://www.dr.dk/NR/ronlyres/D8F466AE-9EFB-4617-B8CD-5737425911FD-6062535/DR_Medieudviklingen_2014.pdf
- Facebook (2015) Lokaliseret d. 02/05 2015 på:
<http://www.facebook.com/communitystandarts/>

- Naughton, J.(2014) The Future of Facebook Lokaliseret d. 15.05.2015 på <http://www.theguardian.com/technology/2010/mar/14/facebook-john-naughton-the-networker>
- Statista (2015a) Lokaliseret d. 11/5 2015 på <http://www.statista.com/statistics/264810/number-of-monthly-active-facebook-users-worldwide/>
- Statista (2015b) Lokaliseret d. 11/5 2015 på <http://www.statista.com/statistics/241552/share-of-global-population-using-facebook-by-region/>

7. Bilag

Bilag 1 – Observationer fra debatmøde ved Dansk Cyklistforbund afdeling Esbjerg d. 11 marts 2015. Observeret af Stephanie

Omgivelserne: Portlands vinbar i Esbjerg. mindre lokale, hvor kun faner adskilte de fremmødte til debatmøde og de almene gæster på stedet. De to oplægsholdere og politikere, var placeret ved et bord som alle andre og rejste sig blot op ved oplæg osv. Musikken flød stadig ud af lokalets højtalere og samtaler forskellige steder i lokalet kunne sagte høres.

Lokalet indeholdt både sofaer og stole. Alle gæster havde enten vin, øl eller kaffe foran sig på bordet. I denne forbindelse fik alle fremmødte ved ankomst udleveret en billet som man kunne udløse til en gratis drikkevarer på vegne af cyklistforbundet.

Ved ankomst var det tydeligt at de to oplægsholdere var klar over vores tilstedeværelse. Anders Kronborg hilste på os, og nævnte, hvem vi er, og at ”De nok skulle prøve at holde tonen og ikke komme op og skændes”. Klaus Bondam kom ligeledes over og hilste, og gjorde os opmærksomme på, at han vidste hvem vi var.

Debatten startede ud med et håndtryk mellem de to politikere, hvor de understregede, hvor hyggelig en dag de havde haft sammen med at cykle, drikke vin og se området. Mange gange under oplægget, kiggede især Anders Kronborg på os, og var opmærksom på vores tilstedeværelse.

Debatten foregik via håndsoprækning efter de to politikere havde lavet oplæg, og man havde derfor taletid og ikke mulighed for lange udbrudte sætninger. En af de fremmødte havde i denne forbindelse haft hånden oppe i et godt stykke tid, og da han var blevet overset tilpas nok gange, udbød han: ” Det var da satans!”. Der var desuden ordstyrer.

Armfagter og kropssproget blev meget anvendt til at understøtte hvad man sagde. Fx Andres Kronborg der siger ”Vi gør noget!” og samtidig har knyttet hænder, han bevæger i hurtige og faste bevægelser.

Gennem hele debatten har der overordnede været en positiv tone og overvejende brug af især positivt ladede ord, så som ”rart” og ”dejligt”. Hvis negative ord blev sagt, var det meget milde negativt ladede ord så som ”trælst”, ”ubehag” og ”utryg”. Hvis der siges noget, som kunne have været misforstået negativt, understøtter man med en opfølgende sætning, så meningen gøres klar.

Hver gang der blev nævnt konfliktfyldte emner, blev der sat et tryk over det bestemte ladede ord, og en hård tone kunne anes fx Børn!, uheld!, Kørt ned! Og store armfagter understregede alvoren.

Klaus Bondam sagde på et tidspunkt: ”hvordan ville verdenen ikke være, hvis vi hele tiden begyndte at råbe af hinanden?”

En af de fremmødte sagde på et tidspunkt: ”Det er en elendig vej. Det er en dødsrute og det er pinligt for kommunen og frygteligt. Nogle af stierne er også bare dødsryge.”

Alle disse ord blev understøttet af et stort smil og bløde armfagter.

De fremmødte var på fornavne og flere af dem var lærere på samme skole.

Utilfredshed over noget der blev sagt, blev udtrykt via småsnak og ikke i det store forum. Hvis man udtrykte uenighed sagde man: ”Det forstår jeg ikke...” ”Det kan godt være...” eller ”Det er jeg ikke enig i...”

De sociale medier blev gennem hele debatten nævnt mange gange. I starten sagde Klaus Bondam bl.a.: ”Mange emner debatteres på de sociale medier. Det er jo vores fælleshus.”

Imens Anders Kronborg snakkede, sad Klaus Bondam på FB med sin smartphone.

Bilag 2 – Observationer fra debattmøde ved Dansk Cyklistforbund afdeling Esbjerg d. 11 marts 2015- Observeret af Andreas

Vi ankommer til Caféen Portlands i Esbjerg centrum godt 15 minutter før den planlagte start på mødet. På bordene i lokalet findes en dagsorden med overskriften: ”Indkaldelse til debattmøde/generalforsamling i Cyklistforbundets Esbjerg afdeling”

Det står fremhævet hvordan der indledes med en offentlig /fri debat, hvor direktør i cyklistforbundet Klaus Bondam og formand for teknik og byggeudvalget i Esbjerg Anders Kronborg, indleder med temaet: ”Cykelgader vender op og ned på byens logik”. Før debatten starter, bliver vi budt velkommen af arrangøren som er glad for vores tilstedeværelse, og opfordrer os til aktivt at byde ind i debatten hvis vi føler for det.

Vi oplever således hvordan temaet for debatten er forudbestemt, der er sat et bestemt start og sluttidspunkt for debatten, og til at sørge for god ro og orden vælges der en ordstyrer, der har til opgave at håndhæve talerækken og holde tidsplanen.

Da debatten starter sidder de centrale personer (ordstyrer og de to oplægsholdere) ved et bord placeret centralt i lokalet, ved de tilstødende borde sidder små grupperinger af mennesker og snakker lavt og uformelt. Alt i alt er omkring 25 mennesker samlet for at følge og/eller deltage i debatten.

Formanden for Cyklistforbundet Klaus Bondam er den første der har ordet, efter debatten ved ordstyren officielt er startet. Formanden starter med at understrege hans tætte forhold til Anders Kronborg, og garanterer forsamlingen (dog med et fast blik på jeg selv og Stephanie) at der ikke vil komme større uenigheder de to imellem. Klaus gør opmærksom på at han og Anders aldrig før har mødtes, men at de via sociale medier har haft en tæt kontakt, og lovpriser i samme omgang de sociale medier for at være det nye mødested, og en mulighed for at forholde sig til situationen andre steder i landet end hvor man fysisk opholder sig.

Da Klaus sætter sig, rejser ordstyren sig kort for at bede Anders Kronborg om at rejse sig. Kronborg følger den formelle og gode tone, han roser cyklistforbundet for at komme med konkrete henvisninger til forbedringer af forholdene for cyklende i Esbjerg. Han understreger også hvordan han selv cykler til daglig.

I løbet af den følgende time, markerer forskellige aktører rundt omkring i lokalet, og får efter tur ordet tildelt af ordføreren. Et par gange bliver denne talerække dog brudt, en

enkelt gang med den konsekvens at ordføreren italesætter vedkommende og gør denne opmærksom på at det ikke er hans tur til at ytre sig. De øvrige gange, er det Klaus Bondam der bryder ind i talerækken, dette er der ikke nogen der siger noget til, og Klaus får lov at tale ud, herefter følger ordstyren igen den gældende talerække.

Fælles for stort set alle debattører er at både spørgsmål og svar er en længere talerække, oftes af op til et par minutters varighed, hvor flere spørgsmål stilles på samme tid. Her ved er det også sjældent at der findes direkte svar på alle de spørgsmål der stilles, og en enkelt gang udmunder dette i et tilråb fra salen: *"Du har ikke svaret på spørgsmålet!"* Tonen her er noget mere direkte end hvad vi ellers har oplevet i løbet af mødet.

Debatten foregår generelt i et meget rolig toneleje og kun ved enkelte tilfælde bliver stemmerne hævet. Dog er der et enkelt emne der i modsætning til resten af debatten fremkalder, en mere ustruktureret talerække og en hårdere tone. Da debatten kommer til cyklisteres adfærd overfor hinanden, og Klaus Bondam tilmed siger at det er et sigende problem i Danmark at cyklister ikke opfører sig ordenligt overfor hinanden i trafikken. En enkelt udbryder: *"Er det ikke bare et københavner problem"* imens en anden med fingeren i vejret påpeger at det er farligt når der ikke bliver givet tegn, og der synes hun altså generelt folk er for dårlige til. Efter 10-15 minutters debat om emnet tager ordstyren ordet, og siger at vi skal videre i teksten, herpå giver hun ordet til den næste på hendes liste, som noget fortørnet påpeger at han altså har markeret to gange og det er i hvert fald 10 minutter siden. Han sætter sig herpå ned igen, uden at stille et reelt spørgsmål. Debatten er sat til at tage en time. Men efter 1 time og 45 minutter lukker ordstyren debatten ned og erklærer at debatten nu er slut, Klaus Bondam og Anders Kronborg takkes for deres deltagelse og modtager hver to flasker vin. Herefter opløses forsamlingen for en pause, hvorefter der vil være generelforsamling for medlemmer af Cyklisforbundet, Esbjerg.

Bilag 3 – Observationer fra Facebook i perioden 20.2.2015 – 20.5. 2015

Bilag 3. 1

Bilag 3. 2

Bilag 3. 3

Bilag 4 - Fokusgruppeinterview tirsdag, d. 7. April 2015

Medvirkende:

Respondent 1: 19 år Gymnasieelev 3.g – Leif

Respondent 2: 21 år studerende socialrådgiver - Bente

Respondent 3: 28 år Studerende sociologi og kulturanalyse - Børge

Respondent 4: 23 år teknisk designer elev - Ursula

Respondent 5: 47 år privat dagplejer - Bodil

Interviewer 1: Stephanie Klingenberg

Interviewer 2: Andreas Hofman

1 **Interviewer 1:** Først så vil vi høre lidt om, hvordan i generelt oplever tonen på Face-
2 book? Hvis I har lidt kommentar til det? (Kort Tænkepause). Hvad I har oplevet og
3 set?

4 **Interviewer 2:** Bruger I alle sammen Facebook?

5 Alle respondenter: Ja.

6 **Respondent 5:** Altså jeg synes nogle gange at man krummer lidt tæer. Fordi, der er
7 det helt klart at folk sidder bag en skærm. At de ikke sidder overfor folk. Jeg læste en
8 kommentar i sidste uge, hvor øh, om Helle Thorning, og der var en på min alder, og
9 det var sådan, at jeg sad og tænkte nej nej. Og hun skrev; Altså Helle din dumme so.
10 Nej din klamme so. Og jeg tænkte, det vil hun bare ikke sige hvis hun sad overfor
11 hende. Det tror jeg simpelthen ikke på.

12 **Interviewer 1:** Har I andre oplevet noget lignende eller? Eller modstridende?

13 **Respondent 1:** Altså jeg føler meget at sådan, som os du sagde, at folk de ligesom kan
14 sige noget som de normalt ikke ville sige. Både i den gode og i den dårlige ende. Altså
15 det kan også være man siger noget helt vildt pænt til en person som man måske ikke
16 kunne sige, øh, ansigt til ansigt, og også nogle helt vildt grimme ting. Og man får lige-
17 som også mulighed for, synes jeg, for at fx, hvis du skal skrive en kommentar i stedet
18 for, hvis du står ansigt til ansigt, så har du lidt længere tid til at overveje, hvad det er
19 du vil skrive og sådan nogle ting. Så det kan hurtigt blive sådan, at du kan gøre dig
20 selv lidt bedre end du er i forvejen, kan man sige.

21 **Respondent 2:** Ja.

22 **Interviewer 1:** Du nikker ved siden af. Har du noget at tilføje?

23 **Respondent 2:** Ja. Det kan jeg godt genkende det der, som Leif siger. Det er både i
24 den pæne og ikke så pæne tone, der på Facebook er.

25 **Interviewer 2:** Hvad er det der gør det så? Fordi man ikke møder folk ansigt til an-
26 sigt? Er det nogle normer der ændres? Har I selv oplevet det?

27 **Respondent 4:** Altså det er jo almen høflighed og opdragelse. Så står man jo ikke og
28 siger, øh, din klamme so til nogen. Altså, lige meget hvad man diskuterer, så siger
29 man jo ikke din klamme so. Altså, så er man jo ikke voksen nok til at tage en diskussi-
30 on.

31 **Interviewer 2:** Jamen på Facebook gør man det jo, eller?

32 **Respondent 4:** Jaja, men det er jo også fordi at der kan du sidde bag din skærm og
33 tænke. Altså, der kan du sidde og sige klamme so uden at det får konsekvenser for dig.
34 Og du sidder ikke og kigger en person i øjnene. Man kan ikke sige sådan noget til en
35 person man sidder og kigger i øjnene.

36 **Interviewer 2:** Har i oplevet det selv?

37 **Respondent 1:** Ja. Jeg har diskuteret med folk, øh, nogle gange på Facebook ved fx
38 nogle kommentarspor, hvor at det hurtigt kan blive meget... Groft. Kan man sige. Jeg
39 ved ikke om en kommentar skader ligeså meget som en ansigt-til-ansigt bemærkning.
40 Men, jeg tror at det er fysisk kontakt, eller den fysiske nærvær, hedder det, som gør, at
41 du kan tillade dig, fx, hvis det nu er, en person som bor på Sjælland, eller sådan noget,
42 som du sidder og diskuterer med, så er sandsynligheden for, at du kommer til at møde
43 den person ekstrem lille. Og så har, hvad kan man sige, folk ligesom en tendens til, at
44 man kommer aldrig til at møde dem her igen, så... Så kan jeg godt tillade mig det.
45 Lidt det samme som, hvis man er i en helt fremmed by, så kan man tillade sig, at gå
46 lidt mere amok, kan man sige. Eller gøre nogle lidt mere sindssyge ting fordi, at de
47 mennesker man møder, kommer man nok aldrig til at se igen.

48 **Interviewer 2:** Er det i orden at det er sådan? Er det fair nok, fordi at det rammer må-
49 ske ikke ligeså hårdt når man ikke ser dem i øjnene, det sårer måske mere, hvis man
50 siger det ansigt-til-ansigt. Er det i orden at man bruger Facebook, eller en computer-
51 skærm eller en telefon som et skjold på en eller anden måde? Det er sådan lidt det jeg
52 fornemmer, at man har sådan et skjold foran sig. Er det fair nok? Gør i det selv? Er der

53 nogle der har oplevet at det sådan har taget overhånd for jer når man skriver et eller
54 andet som man måske ville have sagt sådan i virkeligheden til en anden? Nogen der
55 har oplevet det?

56 (Tænkepause)

57 **Respondent 4:** Jeg tænker bare, som sagt, selvfølgelig skal man ikke sidde og skrive
58 sådan noget, øh, til folk. Fordi du jo... Det er almen høflighed og opdragelse. Det er
59 pli! Sådan snakker du hverken på nettet eller til mennesker, medmindre du... Altså så
60 er det jo en forsvarsreaktion at du står og siger klamme so eller, hvad du nu kalder
61 Helle Thorning. Altså. (Latter mellem respondenterne). Uanset, hvad så er det jo ikke i
62 orden. Men det er bare nemmere hvis du sidder bag en skærm og gør det. For så er der
63 ikke nogen bagefter der står og siger: hov hov, sådan skal du ikke snakke til mig. Så er
64 der måske en der skriver det. Men det kan man jo være ligeglad med. De sidder jo ikke
65 overfor en og konfronterer en på samme måde.

66 **Interviewer 1:** Så du siger, at når man kan være lidt mere ligeglad med det, så er det
67 fordi, de ikke sidder overfor en og du ikke kan...

68 **Respondent 4:** Ja det tror jeg. Jeg tror måske man er lidt mere en hård tone end hvis
69 man bare kan skrive det. Fordi så.. også det med brug af smileyer og sådan noget, hvis
70 du skriver noget som der måske er lidt, kikset, og så ikke lige smider en smiley ind, så
71 kan det også lyde rigtig rigtig grov. (De andre respondenter nikker og giver ret). Uden
72 at det egentlig er det.

73 Det er i hvert fald bare sådan jeg har det.

74 **Interviewer 2:** Du nikker...

75 **Respondent 3:** Jeg er meget enig. Især i det sidste der. Jeg ved da i hvert fald tit, jeg
76 er kommet til at kommunikere på en måde overfor et par kammerater, eller hvad det
77 end er, hvor jeg simpelthen har, skrevet nogle ting som de opfattede meget mere hår-
78 dere ment end det egentlig var, fordi man ikke kan sidde sådan og aflæse hinanden og
79 få forståelse.

80 **Respondent 4:** Ja så får man besked om; er du sur?

81 **Respondent 3:** (smiler og griner tilkendegivende) Ja.

82 **Respondent 4:** Så smider man en smiley ind, så ved, nå jamen så er det overstået.

83 **Interviewer 1:** Så det har meget med, hvordan man skriver det sådan grammatiske
84 også måske og retorikken og tegnsætningen?

85 **Alle respondenter nikker og siger i kor:** Ja.

86 **Respondent 4:** Jamen helt sikkert!

87 **Respondent 3:** Også det der med, når man sidder og snakker med en anden person så-
88 dan ansigt til ansigt, så læser man mange flere ting ind i det end bare de ord man slyn-
89 ger ud. Man læser også kropssprog og ansigtsmimik og den slags ting.

90 **Interviewer 2:** Så hvis det nu er I så sådan en her. Nu prøver jeg lige at sende sådan
91 lidt her rundt. (Billeder af en kommentar fra Facebook vises til respondenterne).

92 Hvordan ville i så opfatte den?

93 (Respondenterne kigger på screenshots)

94 **Interviewer 2:** Jeg kan sige det er en tilfældig kommentar fra en side på Facebook.

95 Hvad tænker i umiddelbart når i ser det?

96 **Respondent 1:** Vi skal vidst lige afkode den (griner lavmælt). Hva'?

97 (Der grines lavmælt mellem respondenterne. Efter kort tid grines der lidt hånende
98 blandt respondenterne).

99 **Respondent 1:** Æh, det er voldsomt skrevet. Men jeg synes også altså... Når det hele
100 er skrevet i stort kan man sige, så mister det også lidt sin betydning. Der er sådan
101 mange ting man kan skrive på nettet som mister deres betydning i forhold til hvis du
102 sagde det til en person. Altså: føj jeg brækker mig over jer ikk? Altså.. (De andre re-
103 spondenter fniser). Nå ja. (Fniser i kor med alle respondenter og der grines). Herre gud
104 ikk? (Alle respondenter griner).

105 **Interviewer 1:** Hvorfor tror du det er sådan?

106 **Respondent 1:** Ja... Hvorfor er det sådan? Jeg tror det er den de, som du også nævnte
107 (der peges på en anden respondent) konsekvensdel af at gøre noget upassende, den ek-
108 sisterer ikke sådan rigtigt på, i hvert fald Facebook. I hvert fald hvis det er mennesker
109 du ikke kender, eller kommer til at møde. Så den der konsekvens som der nu kunne
110 være ved at sige noget upassende, den er der ikke rigtig.

111 **Interviewer 2:** Hvad er det for nogle sanktioner, eller konsekvenser der ville ramme,
112 hvis man sagde det ansigt til ansigt. Altså det her med at man måske kender personen
113 og man kan snakke om det kan gå rundt i ens omgangskreds. Er det det der mangler?

114 **Respondent 1:** Altså jeg tror i hvert fald det at skrive med sine venner og folk man
115 kender på Facebook er meget anderledes end ved folk du ikke kender. Så jeg tror helt
116 klart chaconnen er en helt anden, hvis det er mennesker du kender. Og så ved man li-

117 gesom også hvis de skriver et eller andet sådan hårdt eller mærkeligt så kan også lige-
118 som afkode, nå jamen, de mente nok det her agtigt, hvor at, ved andre mennesker bli-
119 ver det en helt anden sag. Så jeg tror at når det er helt fremme mennesker, så er den
120 der konsekvensdel der ikke. Men hvis det nu er nogen du kender, så kan du risikere at
121 blive konfronteret med dem senere og så er det konsekvensen deri.

122 **Respondent 5:** Det tror jeg du har ret i. Jeg synes ikke den kommentar her er slem.

123 **Respondent 4:** Nej det er den ikke. De er altid så voldsomme inde på de der til salg
124 sider der. De skal altid hænge hinanden ud. Ej, korsfæstning. De er helt ude i noget
125 fuldstændigt vanvittigt de vil gøre ved hinanden de her stakkels sælgere.

126 **Interviewer 1:** Er der nogle bestemte tidspunkter hvor I føler at tonen går lidt hen i
127 den der grove del?

128 **Respondent 4:** Altid! (Alle respondenter griner). Altså man kan jo næsten sidde med
129 popcorn og følge de her gamle damer som sidder og byder på den her skål, og så er
130 uvenner over at det er en Kähler og de gider ikke give 10000 for den. (Der grines
131 blandt respondenterne). Men det er det den står til salg for.. Amen det er jo så ånds-
132 svagt, altså og man kan jo ikke andet end at grine af det. Man kan jo ikke tage det se-
133 riøst når der er nogle der sidder og sviner hinanden til over en Kählervase.

134 **Respondent 5:** Jamen det er jo virkelig seriøst for dem.

135 **Respondent 4:** Jamen det er jo netop det der er det sjove ved det. Det er jo det at de
136 tager det så dybt seriøst.

137 **Interviewer 2:** Tror I også det er seriøst for de som kommentaren er rettet til? hvis der
138 står fx: kom frit frem så sætter jeg en pistol for panden af dig?

139 **Respondent 4:** Det må da overhovedet ikke være rart at være den person som får så-
140 dan nogle beskeder. Men når man står udenfor og kigger ind, så er det jo sjovt og man
141 kan virkelig ikke tage diskussionen seriøst. Men det må da ikke være rart at få af vide,
142 at der kommer en og sætter en kugle for panden af dem.

143 **Respondent 5:** Ej jeg tror altså ikke det er så alvorligt ment.

144 **Respondent 4:** Ligemeget om det er alvorligt eller ej, så skal man da ikke true med
145 sådan nogle ting.

146 **Interviewer 1:** Ville du reportere det, hvis det var mod dig selv, men ikke mod andre.

147 **Respondent 4:** Nej! Det ville jeg heller ikke. Jeg tror på ytringsfriheden så meget, at
148 hvis de har lyst til at svine mig til på nettet så må de gøre det. Men så skal jeg også
149 have lov at svin dem tilbage uden at de melder mig. Og sådan er det!

150 **Interviewer 1:** Er der nogen der ville rapportere sådan nogle meget grove..?

151 **Respondent 1:** Det kommer meget an på konteksten tror jeg. Jeg synes den med en
152 kugle for panden, den er for mig grov, fx hvis det nu var sådan noget når man nu kan
153 se sådan en kommentar hvor der er brugt tusinde af bandeord og det hele er skrevet
154 med stort, så er det bare sådan lidt at det ikke betyder noget længere. Men når det er
155 formuleret på sådan DEN måde, så bliver det sådan lidt, så. Men jeg ville ikke rappor-
156 tere det. Der tror jeg igen det er det der med overdrivelse, han ville nok.. Der er måske
157 1 procent chance for at han mente det.

158 **Interviewer 2:** Men at rapportere det, er jo ikke at melde det til politiet? Det er jo bare
159 at gøre sådan så en person ikke får lov at ytre den bestemte besked fx . Man har en
160 mulighed for at rapportere ting man ikke mener hører sig til det, fx nøgenhed.

161 (De fleste respondenter giver udtryk for at dette ikke var deres indtryk og viden om-
162 kring det).

163 **Respondent 4:** Jeg troede det var til politiet.

164 **Respondent 1:** Ja.

165 **Respondent 2:** Ja det gjorde jeg også.

166 **Interviewer 2:** Så i forhold til politiet så ville det ikke være aktuelt?

167 **Respondent 1:** Nej!

168 **Respondent 4:** Nej det er noget fis!

169 **Respondent 1:** Igen kommer det an på om det ville være en situation hvor jeg ville fø-
170 le mig nødsaget til det. Det kan jeg jo ikke rigtig svare på. (respondent 5 og 2 giver
171 ret). Nej det ville jeg sku nok ikke lige gå til med det samme. Men det der med at rap-
172 portere til Facebook, har jeg faktisk aldrig gjort, men det kunne da godt være jeg kunne
173 finde på det hvis det blev virkeligt ubehageligt.

174 **Respondent 4:** Jeg har gjort det en gang ved en video med dyremishandling. Det sy-
175 nes jeg ikke man skal lægge op.

176 **Respondent 3:** Jeg gør det ret tit. Det handler typisk om emner om indenrigspolitik.
177 (Alle respondenter griner lavt). Så har det med at gå temmelig meget amok nogle gan-
178 ge. Det er lidt som om (utydeligt) er kommet ind på Facebook. (respondent 4 griner).

- 179 **Interviewer 1:** Nu siger du at det går temmelig meget amok, er det fordi at det er så..
- 180 **Respondent 3:** Det handler ofte om Gazakonflikten, så kan det ofte være folk fra både
- 181 den palistaniske flygtningebørn og ja DF ére der går til den.
- 182 **Interviewer 1:** Så ved svære konflikter....
- 183 **Respondent 3:** Ja ja. Det går den helt over gevind.
- 184 **Interviewer 2:** Hvad får dig til at rapportere? Det er ikke når det er personligt?
- 185 **Respondent 3:** Det er når det begynder at angribe race eller religioner eller begynder
- 186 at gå ind i meget konkrete fysiske trusler overfor personer.
- 187 **Interviewer 2:** Så der føler du at du som tilskuer eller observatør...
- 188 **Respondent 3:** Jaja, jeg har jo ikke nogen rolle eller andel i det der, men jeg synes ik-
- 189 ke det hører sig hjemme.
- 190 **Interviewer 2:** Er der nogen der har det sådan? Er der nogen der har en kommentar?
- 191 Kunne i finde på at gøre det hvis det ikke sådan er personligt henvendt? Hvis det bare
- 192 er noget man ser?
- 193 **Respondent 1:** Ja. Jeg er faktisk fuldstændig enig med dig at, lige præcis den debat
- 194 som der er meget meget kog i lige nu. Der kunne jeg god finde på det. Jeg har heldig-
- 195 vis ikke set noget som var så grotesk at jeg følte at jeg var nødt til at rapportere det.
- 196 Det er mere sådan dårlige argumenter og sådan nogle ting jeg har set. Men jo, hvis det
- 197 blev trusler kunne jeg godt finde på det. Det kan virkelig være modbydeligt. Jeg har
- 198 heldigvis kun set folk som har taget billeder af kommentarspor, hvor at det er gået ret
- 199 meget amok. Men jeg har aldrig selv oplevet det.
- 200 **Interviewer 1:** Nu siger du at du har set billeder af det. Er det billeder du har set på
- 201 Facebook?
- 202 **Respondent 1:** Ja. Fx DF eller nogle højreekstremister har nogle lukkede grupper og
- 203 så er der nogen der har været derinde og se de fuldstændige skingrende sindssyge ting
- 204 de har skrevet og så taget et screenshot af kommentarsporene og så lagt det ud så folk
- 205 kan se det, og at det stikker fuldstændig af.
- 206 **Interviewer 1:** Kender I Facebooks fællesskabsregler?
- 207 (Alle respondenter siger nej i kor og griner en smule).
- 208 **Respondent 4:** Ej det gider jeg sku ikke sætte mig ind i.
- 209 **Respondent 3:** Kun meget overfladisk. Det handler om at man ikke må komme med
- 210 racistiske ytringer til hinanden og langt hen ad vejen de regler som man har i dansk

- 211 straffelov. Jeg kunne godt forestille mig der var bestemte regler for de lukkede grup-
212 per.
- 213 **Interviewer 1:** Generelt siger de i deres regler at de har en mission om at gøre verden
214 mere åben og forbundet via den her kommunikation der sker. Derfor siger de også at
215 de afspejler mangfoldigheden i et fællesskab, hvor der er mere end en milliard menne-
216 sker. For at mangfoldigheden kan være der, skal man respektere hinanden og nogen
217 ytrer måske noget der kan virke meget stødende på andre, men ikke på nogen. Derfor
218 opfordrer de også til i fællesskabsreglerne at man skal vise gensidig respekt ved netop
219 at kigge bort fra ens egen mening og sætte sig ind i andres situation og problemer.
- 220 **Respondent 5:** Jeg tror ikke der er ret mange der kender de regler der.
221 (Alle respondenter sig nej og griner)
- 222 **Respondent 1:** De skulle måske reklamere lidt mere med de regler der.
- 223 **Respondent 4:** Det er det der man aldrig læser når man opretter en profil, de der
224 terms.
- 225 **Respondent 5:** Det var måske reglerne man skulle tage screenshot af en gang imellem
226 og sæt ind.
- 227 **Interviewer 2:** Hvordan opfatter I egentlig Facebook? Som noget privat? Er det of-
228 fentligt? De skriver jo selv det er et offentligt forum, men når man nu har sin profil
229 med alle sine billeder og sit navn, man har sin venneliste. Er der forskel på, hvornår
230 noget er mere offentligt end i andre situationer. Er der nogle situationer, hvor man så-
231 dan... (Kort tænkepause). I de her Facebookregler, der skriver man fx at der er forskel
232 på offentlige og private personer. Offentlige personer er nogen der er aktive i den of-
233 fentlige debat og private personer. Hvordan ser i Facebook? Når i skriver noget, er det
234 så privat? En statusopdatering?
- 235 **Respondent 3:** Min statusopdatering er som hovedregel henvendt til de folk der er i
236 sådan min umiddelbare omgangskreds. Så den er ikke henvendt til et offentligt publi-
237 kum på den måde.
- 238 **Interviewer 1:** Hvad med jer andre?
- 239 **Respondent 1:** Begge dele tror jeg. Altså jeg har da nogle gange nogle ting, hvor jeg
240 skriver et opslag altså, det er godt nok sjældent, men jeg har det også sådan at når jeg
241 skriver et opslag, så er det fordi hele min vennegruppe skal se det. Men hvis det er så-
242 dan at jeg har fundet en sjov video, så viser jeg den til dem af mine venner som ville

243 synes det var sjovt. Så skriver jeg til dem i chatten. Så jeg tror at jeg lidt ser min væg
244 som den offentlige del af min Facebook altså, og så er chatten der, hvor jeg har mit
245 privatliv og det.

246 **Respondent 5:** Så langt er jeg altså slet ikke med Facebook endnu. Det ville jeg slet
247 ikke kunne finde ud af tror jeg.

248 **Interviewer 1:** Hvad hvis du smider en kommentar, uanset om det er til nogen du me-
249 get godt kender eller i forhold til arbejde eller noget? Tænker du så at det er privat el-
250 ler offentligt det du sender ud?

251 (Tænkepause)

252 **Respondent 5:** Jeg tror nok jeg stadigvæk hælder til: ej det er nok lidt privat og det er
253 kun sådan lige os der ser det. Og jeg tror egentlig ikke at jeg skænker det en tanke at,
254 ej der er rigtig rigtig mange der ser det.

255 **Interviewer 1:** Er der nogen af jer der tilpasser indstillingerne for hvem der kan se..?

256 **Respondent 4:** JA! Jeg har da både sorteret i venner og bekendte. Og så kan de se no-
257 get og der er nogen der kan se noget andet. Altså selvfølgelig er det stadig offentligt
258 men derfor har jeg stadigvæk, altså kan de ikke, når de går ind og søger på min profil,
259 se nogle af mine billeder. Men de kan ikke gå ind og se hvad jeg skriver. Altså, de kan
260 ikke se min statusopdatering. De kan se hvis jeg har delt en dum video. Det er det.
261 Men de kan ikke se, hvad jeg skriver. Selvfølgelig, hvis jeg kommenterer inde på of-
262 fentlige sider, så kan de jo godt se, hvad jeg skriver eller på andres, sådan er det jo ik-
263 ke. Men...

264 **Interviewer 1:** Hvordan kan det være at du har gjort det?

265 **Respondent 4:** Det var bare fordi jeg synes at folk blandede sig lidt for meget i mine
266 sager. (Griner højlydt). Og så gjorde jeg det på den måde.

267 **Interviewer 2:** Hvad med jer (kigger på de andre respondenter). Er der noget I sådan
268 tænker over, hvad folk kan se I skriver?

269 **Respondent 2:** Altså jeg vil sige at jeg har tænkt meget over det efter jeg fik mit prak-
270 tiksted i kriminalforsorgen.

271 **Respondent 4:** Præcis!

272 **Respondent 2:** Ja. Der gik jeg ind og gjorde det hele sådan mere privat. Det havde jeg
273 ikke tænkt på før, der har alle kunnet se alt. Men jeg kunne heller aldrig finde på at få
274 min chef som ven på Facebook, fordi jeg har lidt en opfattelse af, at det jeg har inde på

275 Facebook, det er mine venner der kan se det eller mine bekendte. Det skal ikke være
276 chefer og sådan noget. Så på en eller anden måde så tror jeg også jeg synes det er lidt
277 privat.

278 **Respondent 4:** Da jeg skulle søge elevplads og sådan noget, der var det da også sådan
279 at det ikke var så skide fedt, hvis de søgte mig på Facebook og det første der kom op,
280 det var mig der var skide fuld med tre bajer...

281 **Respondent 2:** Ja nemlig.

282 **Respondent 4:** ...og altså åhåhåhå. Det synes jeg ikke de skulle se, men jeg havde det
283 også sådan lidt, det var fandme også sjovt dengang, så jeg kan ikke helt nænne at slette
284 billedet (Respondent 2: nej), altså, så ja, jeg er ikke en der laver skide mange status
285 opdateringer, så jeg er ikke sådan en der er helt vildt spændende at følge på Facebook.
286 Når jeg så gør, så er det sådan noget noget ”Jeg har været i Legoland”, (grinende) ”Jeg
287 har ikke så meget spændende at fortælle”

288 **Interviewer 1:** Hvad for nogle overvejelser gør du dig inden, når du siger du ikke har
289 så meget spændende at fortælle, inden du skriver en kommentar eller et opslag?

290 **Respondent 4:** Der er da nogle ting, som jeg ikke synes at alle folk behøves at vide, at
291 jeg har lavet, jeg kan da godt have en hammer god weekend, men derfor behøver alle
292 folk da ikke lige have alle detaljerne omkring det. altså. Men altså, altså, nu har været i
293 Zoologiskhave agtigt, det har jeg da lyst til at dele med folk, eller hvad man siger.
294 Men hvad mig og min kæreste har lavet i weekenden, det har jeg ikkebehov for at dele
295 med folk på Facebook, sådan nogle ting tror jeg, jeg overvejer.

296 **Interviewer 2:** Derfor kan du vil godt bruge den private del af Facebook, som chatten,
297 til at fortælle Stephanie, om hvad du har lavet i weekenden?

298 **Respondent 4:** JAJA, selvfølgelig, det kan jeg sagtens. Men det er jo så også kun, for-
299 håbentligt, mig selv og så hende, der kan gå ind og se det. altså. Men ja jeg bruger bå-
300 de chatten og den der væk.

301 **Interviewer 2:** Jeg fornemmer lidt, der er sådan en grænse imellem når noget er på en
302 væk, eller et kommentarfelt, og så når man bruger chatten, der er sådan en grænse på
303 offentligt og privat?

304 **Respondent 3:** Ja det ved jeg nu ikke. Mine opslag er jo henvendt bredt, og ikke til
305 nogen speciefik person, det er derfor de ryger op der kan man sige, i stedet for at
306 komme ud i private beskeder, går jeg ud fra. Men jeg tænker heller ikke at smide no-

307 get som helst op på Facebook, som jeg ikke kan acceptere at tilfældige mennesker kan
308 se.

309 **Interviewer 2:** Så du overvejer situationen med at det rent faktisk kan gå viralt, hvis
310 man kan sige det sådan?

311 **Respondent 3:** Nej, jeg tænker bare at jeg som udgangspunkt er et privat menneske,
312 så jeg står ved det jeg siger.

313 **Interviewer 1:** Nu siger du, altså, du gør en overvejelse inden du smider noget op, gør
314 du så det også når du kommenterer ting, altså?

315 **Respondent 3:** Nok ikke helt så meget nej, som hovedpunkt, plejer jeg at kommentere
316 på ting, fordi andre har kommenteret på det

317 **Interviewer 1:** så det kommer sådan lidt mere frit fra leveren eller, hvad man siger?

318 **Respondent 3:** Ja det tror jeg, det plejer også at være specifikt henvendt til den person
319 der har kommenteret det, tror jeg.

320 **Interviewer 1:** Men alligevel inden i kommentarfeltet?

321 **Respondent 3:** Jaja, så alle folk kan se det ja.

322 **Interviewer 1:** Nu nævnte Andreas noget før, med private og offentlige personer på
323 Facebook. Fordi i deres regler, der skildrer de jo, som han sagde, imellem dem, hvor-
324 når tænker I at skildringen går imellem en privat og en offentlig person på Facebook?
325 (Interviewer 2: eller generelt?) Ja eller bare generelt. Er man kun offentlig på face-
326 book? Nu siger I jeres væg er offentlig?

327 **Respondent 1:** altså, altså er det bare sådan. Er det bare profiler, eller er de der synes
328 godt om sider? Du ved med kendte personer?

329 **Interviewer 2:** bare profiler.

330 **Respondent 1:** Bare profiler? Okay. Jamen der er jo sådan lidt en grænse. Jeg tror det
331 er sådan noget med, at hvis du har 50 ubesvarede venneanmodninger og sådan noget
332 noget, så spørger den dig sådan, om du vil slå følger funktionen til, og så kan folk føl-
333 ge dig, uden at være venner med dig. Så føler jeg lidt, at så bevæger man sig lidt ud
334 imod sådan noget offentlig person. Men jeg har indstillet min Facebook, sådan at den
335 er totalt lukket ned, hvis du ikke er venner med mig, og hvis du er venner med mig, så
336 får du hele pakken, der er intet der er slettet, redigeret eller noget som helst der inde.
337 Så du kan sådan gå 5 år tilbage og se hvad jeg har skrevet dengang, så du får det hele
338 hvis du er venner med mig, men ingenting hvis du ikke er venner med mig

- 339 **Interviewer 1:** Så du siger det kommer meget an på venneanmodningerne?
- 340 **Respondent 1:** Ja mmm, men altså nu er det jo sådan en meget konkret ting at sige, at
341 når man begynder at få følgere, så begynder man at blive mere offentlig, men ja det
342 ved jeg sku ikke.
- 343 **Respondent 2:** Ej der ser jeg lidt anderledes på det. Jeg ser en profil som offentlig,
344 også selvom jeg ikke har 5000 venner. Der har jeg det sådan lidt, er man sammen med
345 mig hjemme hos mig, i min lejlighed, så er det privat. Sidder man og kigger på min
346 profil, så er det offentligt, så er det mig udadtil. Jeg tager jo heller ikke et mega grimt
347 billede af mig selv, og sætter som profilbillede. Man prøver sådan at skabe sig en
348 ramme, på den offentlige identitet, den offentlige del af sig selv, synes jeg, med Face-
349 book.
- 350 **Respondent 1:** Man kan sige sådan lidt, at det sådan er ens Image, (Respondent 2:
351 Mmm) altså en facebookprofil, er den måde man sådan helst vil præsentere sig selv
352 på. På den måde er den jo sådan offentlig, men jeg ser det mere sådan at den er offent-
353 lig for de venner jeg har, så de venner jeg ikke har, de får ingenting.
- 354 **Respondent 2:** De får ingenting nej.
- 355 **Interviewer 2:** Når man siger venner som sådan: En gennemsnitlig Facebook bruger
356 har mellem 100 og 150 venner på Facebook, sådan, jeg tror personligt, at hvis jeg stil-
357 ler mig op foran 150 mennesker, om jeg så har en relation til dem eller ej, så vil jeg fø-
358 le mig meget offentlig hvis jeg skal snakke i et forum foran 150 mennesker. Er det no-
359 get I har overvejet, sådan at, det sådan er virkeligt mange mennesker. Altså er der for-
360 skel på at være der fysisk og stå foran 150 mennesker **Respondent 4:** Selvfølgelig er
361 der det!
- 362 **Interviewer 2:** Hvorfor?
- 363 **Respondent 4:** Fordi du kan se dem i øjnene, altså der står 150 mennesker og stirer på
364 dig, det er da ikke særligt mange mennesker, der synes er rart. Men altså hvis du skri-
365 ver til 150 ...
- 366 **Respondent 5:** Hvis det nu er dine venner alle sammen?
- 367 **Respondent 4:** Stadigvæk altså. Ej jeg skulle ikke stå foran 150 og fortælle at nu har
368 jeg glemt min tandbørste ude i badet. Til 150 mennesker... Altså det skulle jeg ikke.
- 369 **Respondent 3:** Umildbart tænker jeg også at den mest nærliggende sammenligning er,
370 sådan at gå på gaden blandt 200 forskellige mennesker, det kan da godt være der er en

371 der ligger mærke til en men, det er da en tilfældighed (Interviewer 2: men, jamen,
372 men, men) Altså det svarer ikke til at stå på en scene foran 150 mennesker. Det svarer
373 til at gå ind i en flok på 150 mennesker.

374 **Interviewer 2:** Og, altså og det indforstået, så mener du at hvis man ser det her så er
375 det fordi man bare sidder og stråler ned over, og den her opdatering.

376 **Respondent 3:** ja og de fleste ligger ikke mærke til hver eneste opdatering, de fleste
377 tænker bare: når, når, når når når når. Der var noget der...

378 **Respondent 1:** Facebook sorterer jo faktisk også, i hvad du ser, og hvad du ikke ser.
379 Jeg tror du har lavet, de har sådan et system med, at dem der liker hinandens ting og
380 går ind på hinandens profiler, de kan se hinandens opslag, på startside, resten bliver
381 sorteret fra. Jeg har nogle venner fra efterskolen, som jeg aldrig ser nogle opdateringer
382 fra, selvom de laver en hel masse, så ser jeg aldrig noget af det, så den sorterer i det.
383 Den prøver at regne ud, hvem din omgangskreds er på facebook. Så laver den en start-
384 side ud fra det. Det er der jo nogle af de der offentlige profiler der har nogle problemer
385 med, at de begynde at gøre det, og så var der ikke lige så mange fans der kunne se
386 hvad de slog op, og sådan nogle ting der.

387 **Interviewer 2:** er det, er det, øh er det et problem? Eller hvad ændre det?

388 **Respondent 1:** Hmm, det gør det lidt mere, øhh hvad man sige, isoleret. Det kan godt
389 være, det ved jeg ikke, at der er nogle af mine gamle venner der er blevet nynazister,
390 og slår alt muligt sindssygt op, men jeg har aldrig set det, det er sådan lidt, den viser
391 dig det du gerne vil se, eller den viser dig det, den tror du gerne vil se, agtigt.

392 **Respondent 4:** Hvis det er nogen du ikke snakker med alligevel, hvorfor vil du så vi-
393 de de er nynazister (Respondent : når nej det er også) Hvorfor er det så vigtigt hvis du
394 alligevel ikke har kontakt med dem?

395 **Respondent 1:** Jamen det er også, altså jeg har en kæmpe bunke venner, altså nogle af
396 dem er nogle jeg har hilst på, nogen af dem er noget jeg har kendt for lang tid siden.
397 Jeg har bare ikke, hvad man sige, sådan sorteret i det. Facebook har bare for mig sorte-
398 ret. De kan ikke se, med mindre de går ind, direkte ind på min profil, og jeg kan ikke
399 se hvad de laver, med mindre jeg går ind på deres, så den sådan moderere at du ikke
400 får en startside der ligesom er 40 kilometer lang. Det er lidt det her med, at den viser
401 dig det du har lyst til at se. Ligesom på google, når du prøver at søge på noget, så prø-

402 ver den at forudsige hvad det er du gerne vil have. Den former sig efter, hvem den tror
403 du er.

404 **Interviewer 1:** Okay, nu bevægede vi os lidt væk fra det før (Fnis fra respondent 1).
405 Men det med offentlige og private personer. Grunden til vi spurgte, det er simpelthen,
406 fordi Facebook skildrer mellem offentlige og private personer. Man anses som en of-
407 fentlig person når man har været i medierne, eller i andet offentligt søgelys. Hvad
408 tænker I om den definition af offentlige personer?

409 **Interviewer 2:** Det vil sige at hvis der lige er en der er blevet filmet til Go'aften Dan-
410 mark, så er man en offentlig person, eller har et band eller?

411 **Interviewer 1:** Alle de wines, der er i dag på Facebook, en eller anden der har gjort
412 noget dumt, vi kender dem jo alle sammen så komme de op, og man ved alle sammen
413 hvem de er, men man ved ikke hvem personen er. Hvad tænker I om det, fordi Face-
414 book skelner altså imellem de anmeldelser der kommer hvis det er offentligt eller pri-
415 vate personer. Hvad tænker I om det?

416 **Interviewer 2:** De skriver man skal stå på mål for mere som offentlig person: Dvs at
417 man som offentligperson må forholde sig til, som offentligperson der må man accepte-
418 re at folk har holdninger til en.

419 **Respondent 4:** ja, jamen det er jeg enig i.

420 **Interviewer 1:** Hvordan?

421 **Respondent 4:** Jamen altså hvis du, fx alle de her politikere, der har deres egen Face-
422 bookside. Det er jo klart, at når de kommer med et eller andet, at nu skal, nu dropper
423 vi kontanthjælpen, så er det jo klart at de her mennesker der er afhængige af kontant-
424 hjælp, bliver lidt sure over, at de vælger at sige nu dropper vi det her, hvis det nu var
425 det de gjorde, altså, altså, så er det jo klart at der måske sidder en frustreret mor til fem
426 og skriver "din klamme so til Helle Thorning, du har lige taget mig og mine fem børns
427 indtægt."

428 **Respondent 5:** det er da ikke i orden stadigvæk

429 **Respondent 4:** Nej det er det ikke, det siger jeg heller ikke det er, men derfor så siger
430 jeg, at du som offentlig person bliver nødt til tage mere, fordi du selv har valgt at gå
431 ud og være politiker, og derfor har folk en mening om dig, fordi du har en mening om
432 alt andet. Du bliver sku nødt til at kunne stå imod hvis du stiller dig op som offentlig
433 person.

434 **Interviewer 2:** Men er det i orden at Facebook ikke, at Facebook ikke, at de ikke vil
435 fjerne den her slags opslag, fordi at jeg er privatperson ifølge Facebook bliver truet i
436 forhold til Helle Thorning, **Respondent 4:** nej

437 **Interviewer 2:** Er det okay at de skildre?

438 **Respondent 4:** Jeg synes, selvfølgelig synes jeg ikke det er i orden at man skriver så-
439 dan noget. Hverken til offentlige eller private personer. Men når du er offentlige, så
440 bliver du bare nødt til at kunne tage det. Ligesom alt det her med Gustav, han er også
441 skride træls på tv, men det kan da godt være at han er skide flink. Og så er der nogle
442 der skriver til ham, at han er en dum bøsserøv, det tager han også med, fordi han lige-
443 som selv har valgt at komme i fjernsynet, og opfører sig som han gør, og sige de ting
444 som han gør. Og derfor bliver du også nødt til at kunne tage imod, og selvfølgelig skal
445 det ikke være på den der grove måde, det synes jeg ikke er i orden. Men der er bare
446 mange mennesker, der bliver meget grove, specielt over nettet. Fordi det er så nemt.
447 Selvfølgelig er det ikke okay, men det er bare sådan det er. Og hvis du så vælger at
448 være offentlig, så bliver du også nødt til at ku, om det var en der stod foran dig, eller
449 om det var en der skriver noget til dig, så bliver du nødt til at kunne tage det.

450 **Interviewer 1:** Nu siger du: ”når man vælger at være offentlig” hvad nu, hvis man ik-
451 ke vælger at være offentlig, Hvis nu det er en sag med en der har gjort noget dumt,
452 skrevet en dum kommentar på DF’s hjemmeside, og det er blevet en succes, den kører
453 hele verden rundt, så er personen jo i det offentliges søgelys, i mediernes søgelys.

454 **Respondent 4:** Den person har stadig valgt at skrive en kommentar, på en offentlig
455 hjemmeside, hvor hele verdenen faktisk kan følge med, så de må selv tage ansvar for
456 det.

457 **Interviewer 1:** Er i enige i det?

458 **Respondent 1:** Der var jo, jeg ved faktisk ikke hvor længe det er siden, men der var en
459 sag med **Respondent 4:** ja.

460 **Respondent 1:** et program der hedder tv glad, hvor de havde en quiz, og så spurgte de
461 hvem der var den tyske leder under anden verdenskrig, og så var der en dreng der råbte:
462 ”John Hitler” (De andre respondenter fniser) og der blev han ret hurtigt en offentlig
463 person. Men det var nok ikke hans intention, han blev faktisk, sådan rigtig rigtig, rigtig
464 såret af alle de her memes, de her jokes og de her remixes man lavede af det. det var
465 sådan nogle ting der gik fuldstændigt amok i Danmark, så der er jeg sådan lidt. Men

466 der er det altså også svært for Facebook, har personen valgt, eller har personen ikke
467 valgt at være offentlig. Der er også, eller jeg tror på at der også er tilfælde hvor man
468 simpelthen ikke har valgt det. Det kan også være at nogle venner har optaget en video
469 af en og ligger det ud. Det er dig der er på videoen, men det er din ven der har taget
470 beslutningen for dig. Så er du jo en offentlig person, hvis det går viralt, så det er sådan
471 lidt. Det er lidt svært at skelne tror jeg, hvornår man selv vælger det og hvornår andre
472 vælger det for en.

473 **Interviewer 2:** Men i og med man er på Facebook, har man så ikke lidt valgt at være
474 en offentlig person?

475 **Respondent 5:** jo.

476 **Respondent 4:** Jo det synes jeg, fordi det er et netværk der kører hele verdenen over,
477 og så kan det godt være de ikke alle sammen kan forstå dansk, men altså hvis du skri-
478 ver en meget racistisk kommentar på et eller andet, så, og den kommer til at gå hele
479 verden over, så er det Danmark der er racistisk lige pludselig. Du bliver defineret på
480 hvad du skriver, og den måde du skriver det på. Altså og så synes jeg at så må man jo
481 bare kontrollere sig selv, ellers må man jo finde sig i at det bliver som det bliver, hvis
482 det går rundt, så må man lade være at kommentere op det.

483 **Interviewer 2:** Så du tænker altså over hvad der kan...

484 **Respondent 4:** selvfølgelig! Jeg har da rent faktisk skrevet en kommentar, og så slet-
485 tet den igen, fordi jeg har tænkt, nej det vil jeg ikke være en del af det her. Jeg gider
486 ikke! Jeg gider ikke at skulle ud i en eller anden diskussion, med en eller anden retar-
487 deret, som synes jeg er en klam so fordi jeg synes det er lidt synd for dem nede i Palæ-
488 stina. Det giver jeg ikke til at skulle diskutere, ved du hvad jeg kan have min egen me-
489 ning, og han må synes lige præcis hvad han har lyst til, og jeg har intet behov for at
490 diskutere det med ham. Altså sådan har jeg det lidt. Du vælger selv hvad du skriver, så
491 må du også tage konsekvensen.

492 **Interviewer 1:** Så du, så det du siger, det er også at du bedømmer de kommentarer du
493 har skrevet, dem bedømmer du meget bagefter om det var over grænsen, både inden
494 og efter du har skrevet det?

495 **Respondent 4:** Ja, og selvfølgelig kan man godt komme op i en diskussion, men det
496 synes jeg bare ikke man skal gøre på Facebook. Altså, alle har da garanteret prøvet at
497 komme til at skrive noget der var lidt for groft. Det er jeg da helt sikker på at vi alle

498 sammen har gjort, uden at vi har siddet og kaldt nogen, for dumme ko eller what ever,
499 men det, men jeg synes ikke man skal diskutere sådan noget, hvis man vil diskutere
500 det, så må man diskutere det med dem man kender, i stedet for med hele verdenen. Og
501 hvis man gerne vil diskutere det med hele verdenen, så skal man også kunne klare at få
502 det igen. Lige meget hvilken mening man så har om det.

503 **Interviewer 1:** Er I enige med det? Du ser lidt skeptisk ud?

504 **Respondent 5:** Jeg ved ikke lige, om jeg er helt enig ...

505 **Respondent 4:** Det tænkte jeg sku nok..

506 **Respondent 5:**... men øh, jamen det er fordi i min lille verden. Jeg ved godt at Face-
507 book er stort, men jeg er ikke sådan en haj inden i det endnu, sådan, jeg ved ikke hvis
508 jeg nu gik ind og skrev en hel masse, om jeg sådan lige ville tænke over, andet end det
509 skal være på en pæn måde ...

510 **Respondent 4:** Nej nej, men hvis du gik ind og skrev en grov kommentar, inden på
511 Facebook.

512 **Respondent 5:** Jamen det kunne jeg ikke finde på

513 **Respondent 4:** nej nej, det ved jeg godt, men hvis du nu gjorde, og der var en der
514 skrev en grov kommentar til dig. Så kan du jo heller ikke side og føle dig støt bagefter,
515 fordi det var dig selv der startede. Altså hvis man vil lege med mudderkast, altså så
516 skal man også kunne klare altså at få en i hovedet. Og sådan er det også med offentlige
517 personer altså politikere, når de kommer med en eller anden ny invadere politik, så
518 skal de også kunne klare at få af vide at den ikke er skide go. Og det bliver jo så sagt
519 på en lidt, meget meget tit useriøs måde... På nettet. Der er jo aldrig nogle der vil stå i
520 en debat overfor der her folk der har lavet en indvandre politik, og sige: din klamme
521 so, lav det her om så min familie kan komme herop! Sådan er der jo aldrig nogle der
522 står. Der er jo aldrig nogle der står og skaber sig helt fuldstændigt åndsvagt, hvis de
523 rent faktisk mente det her, alvorligt.

524 **Respondent 3:** Jeg tror også det er et spørgsmål om hvem der har adgang til debatten i
525 de sammenhænge. Altså dem der har adgang til sådan almindelige debatprogrammer,
526 det er jo folk der bliver screenet, og sorteret, og valgt til på en eller anden måde. Det
527 gør man jo ikke i sådan en Facebook debat, der kan enhver jo dukke op og slynge
528 hvad som helst ud (Respondent 5: ja!). Og umildbart tænker jeg at de der fællesskabs
529 regler sådan som Facebook har, er lidt som at gøre en dyd ud af nødvendighed. For det

530 er jo begrænset hvor meget de sådan har mulighed for at gå rundt og kontrollere. Så er
531 det jo at sige: Hvor kan vi bedst muligt sortere noget af alt det her kontrol fra. Ja det
532 kan vi ved at sortere de steder fra, hvor der er mest diskussion, og det er der omkring
533 markante personer”

534 **Interviewer 2:** Så du mener at de her fællesskabsregler på en måde, er at afsige sig
535 ansvar?

536 **Respondent 3:** Ja.. Det er det!

537 **Interviewer 2:** men jeg synes det er lidt sjovt, for nu kommer vi ind på konsekvenser-
538 ne igen, hvor vi startede med at snakke om at der faktisk ikke er ret mange konsekven-
539 ser, ved det her med at sidde bag en skærm. Men til gengæld så snakker vi også kon-
540 sekvenser som ved at skrive noget, som kan gå hele verdenen rundt. Så på den måde,
541 så kan konsekvenserne jo også være ekstremt store, når man skriver noget?

542 **Respondent 1:**Ja!

543 **Interviewer 2:** måske ikke sådan rent retsmæssigt men..

544 **Respondent 1:** Altså det er jo ikke noget man tænker over, men ja den risiko er der jo,
545 jeg tænker ikke over at når jeg slår et eller andet op eller skriver noget, at det går vi-
546 ralt. Hehe. Men, men altså ja den risiko, den er der. Jeg tror bare, eller jeg tænker bare
547 at den er så usandsynlig den chance, at det sådan. Men altså jaer, den risiko den er der.
548 Men jeg synes bare den er så usandsynlig, at det tænker jeg ikke over når jeg skriver,
549 eller gør noget. Jeg overvejer selvfølgelig, det er ikke bare sådan bla bla, når jeg skri-
550 ver men, jeg overvejer stadig om det giver mening at kommentere på det her, eller om
551 det er en god idé at tage den diskussion eller, er der nogen der egentligt gider at se det
552 her. Altså sådan et billede af en kat i en kurv, altså. Bidrager jeg med noget nyttigt tror
553 jeg, at jeg tænker. Eller er det bare blah det jeg lukker ud. Så det moderer jeg stadig-
554 væk.

555 **Interviewer 1:** Super, men er der andre der har noget, nogle kommentarer eller noget
556 til det vi har snakket om?

557 **Respondent 5:** Næh, det er jo meget rigtigt det du siger, at det som egentligt er forbe-
558 holdt en lille kreds, det kan jo nå så langt ud, og det tænker man jo ikke lige over i det
559 man skriver det. hvisker: man skal ikke lægge noget ud på Facebook, det skal man ba-
560 re ikke (Respondent 2: griner).

- 561 **Interviewer 1:** Ja for man kan jo sige, at går du udenfor nu og råber noget: ”jeg har
562 været i zoologisk have” altså og du smider det op på Facebook. Her ude der er det jo
563 kun folk omkring en, hvor på Facebook er det jo ens 350 venner, og hver af deres 350
564 venner. Du siger du blev et eller andet, lidt overrasket, og konsekvenser burde jo må-
565 ske være større? (Respondent 1: kan være større) ...ja eller kan være større..
- 566 **Respondent 5:** Ja det kan den jo. Altså og jeg tror når man sidder og skriver noget, så
567 tænker man da ikke lige over det. Altså hvis der er nogle der tænker: ”det her det er da
568 bare vildt fyret af” og så bare spreder det. Det er jo ikke det der er meningen idet man
569 skriver det. Men det kan jo blive et viralt hit.
- 570 **Respondent 1:** hmm...
- 571 **Interviewer 1:** Ja, men hvis der ikke er nogen der har noget på falderebet. Så vil vi
572 gerne sige tusinde tak, fordi I gad at være med.

*Bilag 5 - Telefoninterview med Niels: Administrator på Facebookgruppen Barndommens by-Esbjerg d. 13.04.2015.***I: Interviewer****R: Respondent**

- 1 R: Det er Niels.
- 2 I: Hej Niels du snakker med Stephanie, vi aftalte at ringes ved her klokken 10
- 3 R: Ja.
- 4 I: Øhm Først og fremmest vil jeg lige gøre dig opmærksom på at samtalen den optages, (R: Ja) Men det er udelukkende for vores egen skyld, der er ikke andre der kommer til at høre det end mig og Andreas
- 5
- 6
- 7 R: nej nej, det er fint.
- 8 I: Super. Jamen først og fremmest, så vil jeg høre lidt, hva' hvad er formålet med jeres gruppe (red. Barndommens by Esbjerg) inden på Facebook?
- 9
- 10 R: Jamen formålet, jamen i bund og grund var det jo egentligt på et tidspunkt, der var
- 11 der nogle folk i Esbjerg, der begyndte at lave noget omkring en speciel institution,
- 12 nemlig badeanstalten, og det var egentligt der det startede, og administratoren for den
- 13 gruppe var meeeget striks omkring at det skulle kun omhandle badeanstalten, der kunne ikke komme overhovedet andet med ind. Og så var vi nogle stykker som havde været inde, fordi vi havde set Esbjerg ikke, og så kommunikerede vi lidt frem og tilbage
- 14 via e-mail, om ikke det var en idé at prøve at starte noget der var bredere, og det gjorde vi så.
- 15
- 16
- 17
- 18 I: Ja okay.
- 19 R: Det udviklede sig så til noget mere end vi nogensinde havde drømt om nogen af os.
- 20 I: Okay, når du siger sådan, hvordan mener du det så?
- 21 R: Jamen altså, Vi troede det ville være sådan en lidt snæver gruppe, men det viste sig
- 22 jo så, ja nu er vi vel oppe over godt og vel ti tusind. (I: ti tusind medlemmer ja). Ja jeg
- 23 kan godt finde det helt eksakte til hvis du gerne vil have det. (I: jaja, nej det går nok
- 24 så, bare sådan ca. okay)
- 25 I: Så tænke jeg sådan på hvordan synes du, nu siger du der er kommet så
- 26 R: ti tusinde femhundrede, ti tusinde firehundrede og enogtyve er der nu) ti tusinde firehundrede og enogtyve, okay. Så tænkte jeg så, når du siger, det er løbet lidt altså så
- 27

28 dan, at I ikke havde regnet med at det blev så stort. Hvordan synes du så den generelle
29 tone i kommentarende og sådan noget er, når nu der er så mange medlemmer i grup-
30 pen?

31 R: Jamen, den synes jeg egentlig er god, (I:ja) Jeg synes egentligt man har forstået at
32 kommunikere på, et øh, et fornuftigt niveau. (I: ja) Altså at man ikke, man ikke øh,
33 man ikke øh ryger helt over i den anden grøft. Altså sådan at forstå, at man, at det er,
34 dårlige vibrationer der er der, og det er det ikke.

35 I: Okay, jamen har du nogensinde oplevet, at der har været dårlige vibrationer, eller at,

36 R: Ja, men det har været i nogle andre grupper, der har været utroligt dårlige vibratio-
37 ner, jeg har også trukket mig et par steder fra, fordi, det har været for, for, for træls at
38 være med.

39 I: Ja, og er det sådan set tonen i kommentarende der kommer?

40 R: jaja, det er de der, og sagt lidt frækt måske, men det er administratorendes mang-
41 lende evne til at styre den del af debatten.

42 I: okay, så når du siger det er administratorendes manglende evne til at styre debatten,
43 har I så, jer tre administratorer inden på jeres gruppe, har I så sådan nogle, hvad kan
44 man sige, retningslinjer, eller noget i går efter angående kommentarende?

45 R: Ja det har vi nemlig. Vi har øh skrevet noget om hvad vi egentligt synes at det er
46 der skal foregå i en gruppe, og hvad det er for ting der accepteres. Øh og ja det styrer
47 vi så, det er ikke altid vi er helt enige om det, men altså, vi er tre der sidder om det, så
48 tager vi lige en lille diskussion om det er noget der skal have lov at blive stående, eller
49 det ikke skal. (I: okay så..) og det giver selvfølgelig, engang imellem, engang imellem,
50 lidt debat. (I: ja) Men det må man så tage med jo.

51 I: Så har I måtte opleve at I måtte slette opslag, eller (R: Ja) kommentarer på jeres
52 side? (R: ja, ja, ja) ja?

53 R: Det har vi, det kan vi sige, både primære opslag der har haft karakter af noget helt
54 andet, vi har blandt andet den holdning, at vi vil ikke se reklamer. (I: nej) og det er
55 med hård hånd, de bliver slettet, og kommer vedkommende igen, så bliver vedkom-
56 mende blokeret. (I: okay) altså det der, det er simpelthen fordi vi har sagt at det vil vi
57 ikke. Og vi kan jo godt se, altså vi er meget opmærksom på når vi optager nye med-
58 lemmer, at det ikke er fake. (I: ja) Men det kan man jo ikke altid være sikker på. (I:
59 Nej det kan man jo ikke "hehe") Men vi prøver så godt vi kan, at gå ind og se, er der

60 noget tilknytning til Esbjerg, eller er det bare sådan en der bor i Queens town og gerne
61 vil være medlem af gruppen, som ikke har nogen som helst på sin side, der viser at
62 man har en eller anden tilknytning til Esbjerg, så kommer de ikke ind.

63 I: Okay, så I kigger simpelthen på, og vurderer medlemmerne inden i accepterer dem.

64 (R: ja, ja) Okay. Når du siger I har sådan måtte slette opslag eller kommentarer, øh har
65 der været andre grunde, ud over sådan reklamer?

66 R: Jamen altså, sådan hvad tænker du på?

67 I: Hvis man fx tænker på tonen, i debatten og...

68 R: Nej det har egentligt ikke, der har været nogle enkelte situationer, hvor tonen er
69 kommet der op hvor den er blevet sådan lidt skinger, og hvor vi så har meddelt, at hvis
70 ikke man kan finde ud af det, og hvis ikke man kan holde en fornuftig debat, og lade
71 være at svine hinanden til, så ja så bliver man udelukket.

72 I: okay, så man bliver simpelthen udelukket fra hel gruppen eller. (R: ja) ja!

73 R: Altså vi havde jo lavet en indgangsbøn, der siger noget om hvad det er for noget, at
74 kommentarende skal være i en sober tone, du må ikke komme med sårende og ned-
75 værdigende udtalelser om andre medlemmer af gruppen. Og heller ikke. Og heller ik-
76 ke, øh om øh afdøde eksempelvis, altså vi har haft nogle situationer, hvor der er nogle
77 der er gået meget tæt på, bl.a. hvad der skete under anden verdenskrig, øh og på nogle
78 damer der har været sådan lidt let levende og sådan noget, og der har vi simpelthen
79 sagt at det vil vi ikke se! Fordi (I: Mmm) det kan godt være det er en del af Esbjergs
80 historie, men øh, det er altså også sådan at der er nogle efterladte som kan være tem-
81 melig berørte af det, og dem har vi så sagt at dem vil vi ikke have.

82 I: okay så det er også sådan lidt emnet der sådan..

83 R: det er både emnet og tonen ja.

84 I: Ja okay

85 R: Altså vi har, vi har, jeg ved ikke, du kan se vores indgangsbøn, og der stå sådan set,
86 hvad det er vi bestræber os på, at vi holder en ordentlig og sober tone, og det ikke er
87 æreskrænkende og alle de her ting. Og så sletter vi altså indlæggen eller både indlæg-
88 gende og gruppemedlemmerne. Vi har haft nogle enkelte gruppemedlemmer som har
89 haft en idé, der var nogle de ikke kunne lide, så blokerede de dem, og det vil sige at så
90 får du altså en vanvittig skæv debat, og så har vi meddelt dem at hvis ikke de hæver
91 blokeringen, så er det ikke den her gruppe I skal være i.

- 92 I: Nej, hvordan kan det være at de får en skæv debat, når det er de blokerer?
- 93 R: jo altså hvis man nu er i gang med at debattere et eller andet emne og så øh, hver
94 anden, hver anden kommentar ikke kan læses af alle.
- 95 I: Ja, ja okay. Øh så tænkte jeg sådan på, forholder I jer til Facebooks fællesskabsreg-
96 ler? Eller først og fremmest må jeg nok hellere spørge dig om du kender Facebooks
97 fællesskabsregler?
- 98 R: ja. (I: ja) og vi forholder os ikke så meget til dem. Vi forholder os mere til vores
99 egne regler.
- 100 I: Okay, så det er de regler i har stillet op (R: Ja, ja) inden på gruppen?
- 101 R: Dem kan enhver gå ind og se inden de hopper ind i gruppen, så kan de se hvad det
102 er for nogle ting vi ligger vægt på. (I: ja) Vi opfatter dem måske sådan lidt frækt sagt,
103 som en lille eksklusiv gruppe af heldige mennesker der er blevet født, blevet født og
104 opvokset i Esbjerg, øh og det er det vi egentligt arbejder ud fra.
- 105 I: Okay, nu snakkede vi sådan lidt før om at der kunne godt være sådan lidt svære em-
106 ner og sådan noget, øh føler du at der sådan er kendetegn eller gentagelser når sådan
107 tonen bliver hårdere i forhold til emnerne? Fx hvis det nu er et svært emne som krig og
108 anden verdenskrig, kan du så godt føle at det er der at tonen kan blive lidt hård eller
109 debatten kan løbe lidt løbsk?
- 110 R: Nej egentligt ikke, egentligt ikke, altså der hvor det er, det er når man begynder at
111 beskrive enkelt personer, som værnebærere som nazistiske det øh og øh som let leven-
112 de damer, som nogle gange var med tyske soldater og sådan noget. Det er egentligt
113 der, øh vi, vi har lagt vores, altså der er ikke, der er ikke, der er ikke sådan en ond to-
114 ne. Men der kommer nogle, skal vi sige nogle utilsigtede æreskrænkende bemærknin-
115 ger. Og det har folk forståelse for efterhånden.
- 116 I: Okay så tænkte jeg sådan på øh, nu når, nu snakkede vi jo lidt om øh formålet med
117 jeres gruppe og sådan noget og sådan, om jeres målgruppe. Det er udelukkende
118 Esbjergensere, i søger og..?
- 119 R: jaah, det, det er sådan, det retter sig mod de der har oplevet deres barndom i Es-
120 bjerg, som stadigvæk har lyst til at møde gamle venner og opleve de gamle gader, de
121 gamle miljøer med mere blah blah. Altså det er egentligt det den er oprettet som. Øh
122 og var vel for start af primært en gruppe hvor man øh, havde jeg nær sagt, lagde gamle
123 billeder ud og ind og beskrev området og byen og udviklingen af byen og sådan noget.

- 124 Og efterhånden som vi er oppe på de der godt ti tusinde medlemmer, så er der jo man-
125 ge andre ting der så også kommer op. Øh, barndom, det er ikke kun dem der er plus
126 halvtreds, som det jo egentligt var fra start af. Der var det jo hovedparten af medlem-
127 merne, det var plus halvtredserne. Men øh, men øh, nu spiller det jo bredt, vi har nye
128 konfirmander fra den her weekend med også, øh så det er jo egentligt bredt den spiller
129 nu, og det gør så at det bliver... måske ikke lige som, som fra starten af hvor tingene,
130 øh lidt nostalgi, for os som er flyttet fra byen for mange, mange år siden. Men lige så
131 meget også for de nye unge.
- 132 I: Ja. Føler du at øh at, at sådan, hvordan er tonen, hvordan har den sådan udviklet sig
133 nu hvor I har fået så mange nye medlemmer, og i har udviklet gruppen så mange, så
134 meget og der er kommet så mange nye aldersgrupper.
- 135 R: Tonen den er god. Sådan generelt, altså der har været sådan nogle enkelte situatio-
136 ner, men generelt er tonen god, og generelt så synes jeg også, at vi får, at der kommer
137 en god feedback også fra de unge mennesker. På der ting som de jo ikke har oplevet,
138 og som de ikke kender, og modsætningsvis kan der jo godt komme en lidt sur be-
139 mærkning engang imellem, fra en som der ikke bor i byen, som der sådan, hvad pok-
140 ker, skal de have de der nye med. Jamen de nye det er jo også historie for nogen. (I: ja)
141 Altså det er jo ikke noget der giver ballade, hvis jeg må bruge det udtryk, det er ikke
142 noget der giver sure opstød sådan af længere varighed, der kan godt komme sådan en
143 enkelt der siger: *"arh men nu har jeg boet i Helsingør i fyrre år, hvorfor pokker skal*
144 *jeg se noget om det der sker Strandby ... det kommer ikke mig ved"*. Nej men så kan du
145 lade værre at blande dig i debatten.
- 146 I: Okay. Så I kigger sådan også på, er det noget der kan være stødende for andre, er
147 måske ikke stødende for nogle, nogle andre. (R: ja, ja) Okay
- 148 R: Altså for et eksempel, der var en tråd om, om øh... Fiskerimusset, (I: ja) og i den
149 tråd der kommer man så ind og siger hvad var der så tidligere der, øh, og så beskrev
150 man jo hvad der var der, der var nogle hushvile boliger, og sådan noget i det område
151 og der var nogle sommerhuse og sådan noget. Og så begynder man at sige: *"Jamen*
152 *var det ikke der, at den og den boede"* og så er man lige pludselig kommet over i, i, i
153 den der linje hvor man lige pludselig begynder at hænge en dame ud for usædelig ad-
154 færd, og der var også der alle mændene de kom og man begyndte næsten at skive hvil-
155 ke mænd der var der, så stoppede vi den simpelthen. Og sagde *"Det går ikke det her,*

- 156 *det er ikke det, det skal bruges til*” (I: nej, okay) men det er primært der, der sådan har
157 været nogle situationer hvor vi ligesom har været, måtte sige stop. (I: Ja) og så, og så
158 de der situationer med blokeringer, de gav meget bøvl til at begynde med. Rigtigt me-
159 get bøvl! Altså at flok ikke kunne lide hinanden, så blokerede de og så fik vi den der
160 skæve debat.
- 161 I: Okay, hvordan stopper så sådan en tråd? Sletter I den eller?
- 162 R: Primært går vi ind og siger: ”*STOP, det duer ikke det her, det er ikke...*” og er det
163 en større tråd, så gør vi opmærksom på at hvis man fortsætter debatten på det her ni-
164 veau, så vil hele tråden blive slettet, og vi beder til at I... Og det gør vi ofte I PB (*Red.*
165 *Privat Besked*)... vi beder til at du lige sletter dine bemærkninger der og der, og det
166 gør folk så. (I: okay) og så går vi så ind og skriver, ”*Jamen vi har bedt vedkommende*
167 *om at slette sådan og sådan*) og så, øh jamen det accepterer folk.
- 168 I: Okay. Jamen har du nogle, har du ellers nogle kommentarer omkring det vi lige har
169 snakket om?
- 170 R: Nææh, det har jeg da ikke, det kan da godt være jeg har det, jeg ved jo ikke du skal
171 bruge det til så det er svært for mig at sige (I: hehe) *hehe* altså.
- 172 I: Jamen selvfølgelig. Men som jeg sagde til Inge, så er det simpelthen et eksamens-
173 projekt som vi er i gang med at skrive, vi er to der er i gang med at skrive en bachelor
174 afhandling omkring tonen på Facebook, generelt (R: Ja, ja) og så vil vi simpelthen ba-
175 re høre administratorer, rundt omkring på Facebook bl.a. om hvornår det er at de slet-
176 ter opslag og hvor det er ligesom at skille linjen går, og grænserne de sætter op og
177 hvordan og hvorledes. (I: ja, ja.)
- 178 R: Altså dem. Vi har egentligt, helt fra start af lagt en linje. Og helt fra start af lavet
179 den der indgangsbøn, der står hvad det er der er accepteret på siden, og hvad der ikke
180 er accepteret på siden. Og det tror jeg har gjort det meget nemmere for os, at det er det
181 der, skal vi kalde det med et frækt ord, kodeks. Har jo gjort at vi nemt har kunne hen-
182 vise til at du har meldt dig ind i en gruppe, hvor der er de og de spilleregler, og dem
183 må du overholde, ellers må du flytte dig. (I: okay) Altså jeg, jeg sidder og kommuni-
184 kere meget i en anden gruppe i Nordjylland, hvor administratorende har haft utroligt
185 svært ved at, og gå ind og sige stop!: ”*nu er i gået for langt*” og det gør at du får en
186 sådan, en meget, indimellem, meget uforsonlig tone. Og det er ikke meningen med den
187 gruppe her, det er ikke meningen at det skal være en uforsonlig tone. Det skal være en

- 188 hygge.. hvad er det det hedder, en lidt hyggelig gruppe. Men også en oplysende gruppe
189 for både de gamle og de unge.
- 190 I: Ja, hvorfor er det du tror at tonen i den anden gruppe, som du siger, den kan løbe
191 løbsk?
- 192 R: Det er fordi den er politisk, (I: politisk?) Ja. Det, det er folk der er politisk uenige.
193 (I: okay). Og det har vi jo så valgt her, at vi gider ikke at se opslag som nedgør byens
194 borgmester eller som nedgør, som nedgør den lokale opposition eller vi gider ikke se
195 opslag som reklamerer for et eller andet med et bestemt politisk formål. Det er ikke
196 det den skal bruges til. Og det er de der par stykker i Nordjylland, som jeg også blander
197 mig lidt i. De går jo på at øh, DF er nogle dumme svin, og Socialdemokraterne er
198 nogle endnu mere dumme svin og venstre er de værste. Og det, det kan man så diskutere
199 hvor sjovt det er.
- 200 I: ja okay, jamen hvis der ikke er mere på falderebet, så vil jeg da sige tusinde tak fordi
201 du gad at deltage.
- 202 R: Jamen det var da så lidt, og du er velkommen, hvis du har yderligere spørgsmål.
- 203 I: Jo tak tusind tak skal du have, og så må du have en dejlig dag
- 204 R: I lige måde da
- 205 I: Jo tak. Hej
- 206

*Bilag 6 – Telefon interview med Lasse, kommunikationsmedarbejder ved
cyklistforbundet
d. 14.04.2015*

I: Interviewer

R: Respondent Lasse

- 1 I: Tak fordi du vil være med i det her telefon interview, først vil jeg lige gøre dig op-
2 mærksom på at samtalen den bliver optaget, men det er udelukkende for vores egen
3 skyld og der er ikke andre der kommer til at høre det.
- 4 R: Alright, det er fint, jeg skal svare så godt jeg kan.
- 5 I: Først vil jeg lige høre hvad formålet er med at Cyklistforbundet har en Facebook
6 side?
- 7 R: øh, jamen det er jo bund og grund at vi her har en kanal til en masse cyklende dan-
8 skere, som vi ikke har andre steder. Det er fordi at det er her, at de folk vi gerne vil
9 have i tale, de befinder sig på Facebook. Så det er selvfølgelig oplagt at vi er aktive på
10 Facebook.
- 11 I: Ja, okay, så når du siger det så henvender I jer til en bestemt målgruppe?
- 12 R: øh, ja både og, altså vi vil gerne have folk i tale som interesserer sig for cykelområ-
13 det, og som kunne være eventuelle medlemmer, men det betyder ikke at det er, at det
14 er den eneste målgruppe. Vi er sådan set interesseret i alle der på en eller anden måde
15 har en andel, eller interesse i cykling, vil vi gerne have med. Øhm og det kan være så-
16 vel politikere. Det kan også bare være ganske almindelige danskere som gerne vil vide
17 noget mere eller som er interesserede i det, eller som måske i virkeligheden også ikke
18 er interesserede i det, men måske hellere vil, som er inkarneret bilist, dem er vil vi og-
19 så gerne have i tale, så det er en meget bred målgruppe vi henvender os til.
- 20 I: Okay, hvad er fordelene ved at have en Facebook side i forhold til jeres arrangemen-
21 ter og debattmøder, nu hvor du siger det her med at få folk i tale?
- 22 R: Fordelen er jo at du når folk der hvor de er. Altså de er jo ikke inde på vores hjem-
23 meside i samme grad som de er på Facebook, øh så fordelene er ganske enkelt at vi når
24 ud til folk vi ikke ellers ville nå ud til.
- 25 I: Okay, hvordan synes du sådan den generelle tone i de debatter og kommentarer I har
26 på siden den er?

27 R: Øhm, som udgangspunkt synes jeg at den er pæn og ordentlig, men vi ser klart ek-
28 sempler på folk der øh går over stregen og som ikke holder den gode tone, så sådan
29 hvis jeg skal sige helt overordnet, så synes jeg den er ok, men den kunne sagtens for-
30 bedres.

31 I: Okay, når du siger går over stregen, hvordan er det så man går over stregen?

32 R: Jamen så kan det jo blive, det kan være sådan noget med at bruge grimt sprog eller
33 personlige angreb, hænge hinanden ud, ja men altså, det er jo primært i sproget at det
34 ligger, øh ja jamen vi har set eksempler på at folk skriver mange forskellige grimme
35 ting der inde, og det, det synes vi det hører ikke hjemme på Facebook.

36 I: Okay, jamen hvordan håndterer I det så når I siger det ikke hører hjemme?

37 R: Jamen, viii håndterer det på den måde at vi dissideret går ind og opfordrer folk til at
38 holde den gode tone, eller også, så gør vi det at, altså i meget, meget sjældne tilfælde,
39 så gør vi det, at vi sletter kommentarane, men det gør vi kun hvis vi, altså hvis det bli-
40 ver dissideret personlige angreb som, hvad skal man sige, som på en eller anden måde
41 kan gøre, altså som kan støde andre folk, dem sletter vi, men hvis det bare er et grimt
42 sprog, så lader vi det som oftest stå fordi vi i virkeligheden har den holdning at, at det
43 er den bedste måde at forholde sig til den slags ting, den bedste måde er at tie det ihjel,
44 og simpelthen undlade at kommentere på det hvis folk taler grimt.

45 I: Okay, så det er sådan en slags, hvad kan man sige, et godt eksempel på dårlig opfø-
46 rel, som I lader blive på siden for ligesom at kunne, at kunne, hvad hedder det sætte
47 grænsen. (R: Det kan man godt sige, med mindre vi synes det går over stregen, så kan
48 vi godt finde på at slette det). Okay, så I har måtte slette opslag?

49 R: Enkelte gange, enkelte gange ja, det er ikke sket særligt ofte. Enkelte gange.

50 I: Okay. Nu siger du sådan, at det er meget sprogbruget, er der andre kendetegn eller
51 gentagelser sådan når tonen bliver hårdere? Sådan fx emnet?

52 R: Altså det, det, ja. Altså cyklistadfærd og generel trafikadfærd og trafikanter imel-
53 lem, det er noget af det der kan få folk, øh, helt op i det røde felt. Og det er hver gang
54 der er et indlæg om, altså vi laver en post, eller vi laver et link, til et eller andet der
55 handler om cyklisters adfærd eller bilisters adfærd, eller lastbilers adfærd for den sags
56 skyld, så er det tit der at øh, at debatten den kører lidt ad sporet og bliver grim i tonen,
57 fordi det er simpelthen, der er ikke noget der kan få, få folk op i det røde felt som, som
58 trafikanter det ser vi rigtigt ofte.

59 I: Okay, så det er sådan meget øh, kritiske emner og sådan lidt, blandt andet, nu lagde
60 vi mærke til der var noget højresvingsulykker og sådan (R: ja) Ja? Okay

61 R: Ja. Højresvingsulykker er noget vi har stor fokus på, og det er noget som folk me-
62 get følelsesladet omkring, fordi at det er, ja fordi det i virkeligheden er nogle meget,
63 meget forfærdelige og tragiske ulykker når de sker, øh heldigvis sker de ikke særligt
64 ofte længere. Men, men når de er på sit højeste, for det er noget folk har utroligt stær-
65 ke holdninger til, nåde som cyklister og bilister og lastbiler, øm. Det er en meget svær
66 balancegang de her højresvingsulykker fordi de er så alvorlige. Øh ja, hvad kan man
67 sige, altså vi opfordrer altid til at cyklister ikke holder på deres rettigheder, i den slags,
68 i den situation, altså i forhold til højresving, og vi synes det er vigtigt at man tager
69 hensyn, også til lastbilsføreren fordi at man øm, at det også er en meget tragisk ople-
70 velse for dem hvis de kommer ud for en højresvingsulykke, øm og der ligger bare så
71 mange følelser i det for alle parter, og derfor skal man være varsom med det, med
72 hvordan man håndterer den debat, og det prøver vi at være, også på Facebook.

73 I: Okay, og når I er varsomme omkring hvordan man håndterer debatten, så er det,
74 hvordan gør i det?

75 R: Jamen det er ved ikke at komme med alt for, hvad skal man sige, altså i sprogbruget
76 ikke at være alt for, fx fordømmende overfor lastbiler, fordi at vi i virkeligheden kun
77 er interesseret i et godt samarbejde med lastbilerne og deres branche organisationer, og
78 det har vi også. Så på den måde, så prøver vi at, for alle midler at undgå at starte en
79 krig på ord med, mellem lastbilchauffører og cyklister, men tvært imod prøver vi at op-
80 fordre til at alle skal vise hensyn til hinanden.

81 I: okay, okay jamen så vil jeg høre dig ad om du kender til Facebooks fællesskabsreg-
82 ler?

83 R: Ja, dem kender jeg godt til (I: Ja) Jeg kender, jeg kender, jeg kan ikke øh, jeg kan
84 ikke citere dem i detalje, men jeg kender dem udmærket.

85 I: Ja, hvad kender du sådan til dem, altså når du siger det på den måde så?

86 R: jamen jeg ved der, jeg ved, jeg ved, de har en side man kan gå ind på, hvor de har
87 nogle retningslinjer for god tone i debatten og får, altså får, sådan at man ikke poster,
88 at man ikke overtræder copyrights og så videre, øh altså helt normale retningslinjer for
89 god opførsel og adfærd, det er jeg helt bevidst om at de har.

90 I: Ja, forholder du dig så til Facebooks fællesskabsregler sådan især ved sletning af op-
91 slag og kommentarer?

92 R: Altså jeg har ikke i konkrete tilfælde hvor jeg har været i tvivl gået ind og rådført
93 mig med dem, der bruger jeg min egen og mine kollegaers egen fornemmelse for hvad
94 vi synes der hører hjemme, men jeg vil da sige at skulle jeg komme i tvivls tilfælde,
95 kunne jeg da sagtens finde på at gå ind og kigge der inde en anden gang, og se om, alt-
96 så hvis jeg ikke, altså hvis jeg var i tvivl om noget jeg ikke rigtigt kunne komme frem
97 til det på egen hånd, så kunne jeg sagtens finde på at gå ind og kigge. (I: okay,) Men
98 jeg har ikke brugt det i nogle konkrete eksempler.

99 I: Okay, så nu siger du dig og dine kollegaers fornemmelser, har I sådan opstillet nogle
100 retningslinjer, eller er det sådan kommet hen ad vejen, eller er de overhovedet ikke på
101 jeres facebookside?

102 R: Vi har, vi har nogle retningslinjer nedskrevet, men det er mest noget der foregår i
103 en dialog imellem os. Øh, vi har, vi har nogle retningslinjer vi kan holde os til, og de
104 er skrevet ned. Men jeg tror ikke de er blevet redigeret i, i et stykke tid. Det er noget
105 der foregår løbende imellem mig og mine kollegaer om hvad der sker der inde, og
106 hvilken tone de holder der inde, ved eventuelle tvivlsspørgsmål.

107 I: Ja okay. Super, men har du ellers nogle kommentarer, sådan lige her på falderebet?

108 R: øh nej det har jeg ikke.

109 I: Nej jamen så vil jeg da sige tusind tak fordi du gad at være med.

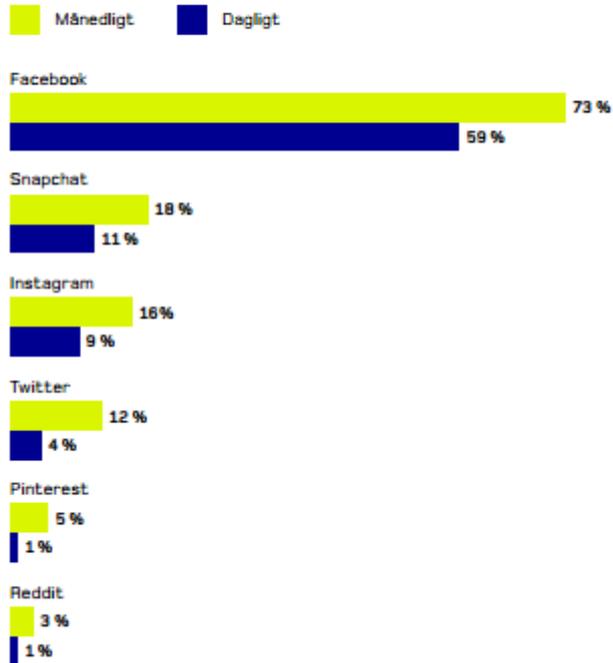
*Bilag 7 - Figur fra DR Medieforskning
(Christensen 2015: 23)*

**HVOR MANGE DANSKERE
BENYTTER SOCIALE MEDIER?**

Periode: 2014

Målgruppe: 12+ år

Kilde: TNS Gallup Social Media Life

Bilag 8 Spørgeguide ved fokusgruppeinterviews

Introduktion:

Tusinde tak fordi I ville deltage. Vi skriver som sagt bachelorafhandling omkring debatterne og tonen heri på Facebook. Derfor vil vi gerne have en snak om tonen og normerne som I oplever det er på Facebook. Det hele vil blive optaget, men udelukkende for vores egen skyld. Der er ikke andre end os der kommer til at høre det. Navne bliver opdigtet i projektet, men alder og beskæftigelse bliver nævnt. Derfor vil også gerne lige starte med at have en runde, hvor i hver især siger jeres alder og beskæftigelse.

Emner til diskussion:

- Hvordan opleves tonen generelt på Facebook.
- Rapportering af en anden brugers adfærd eller overvejelser omkring det.
- Hvor grænsen går i forhold til rapportering af en brugers adfærd.
- Egne erfaringer omkring kendskab til denne grænse for acceptabel adfærd.
- Hvilke overvejelser der ligger bag kommentarer og adfærd på Facebook.
- Kendskab til Facebooks fællesskabsregler.
- Tanker om Fællesskabsreglerne.
- Skildring mellem private og offentlige personer.
- Facebook som et offentligt eller privat sted.

Kommentar fra Facebook til diskussion mellem respondenterne:

JEG ER FANME TRÆT AF OG SKRIVE PÅ TING OG SÅ ALDRIG FÅ ET SVAR FØR EFTER AT DET ER NÆSTEN SOLGT..... DE DER BUD SOM MAN ALDRIG FÅR LOV AT SE FORDI DE BLIVER SKREVET HEMMELIGT VIA PB MAN HAR JO IKKE EN CHANCE..... HVOR ER RESPEKTEN HENNE HER FOR FOLK DER GIDER TAGE SIG TID TIL DISSE ANNONCER.... FØJ JEG BRÆKKER MIG OVER JER

[Synes godt om](#) · [Kommenter](#)

Bilag 9 Semistruktureret spørgeguide ved interview med Lasse fra Cyklistforbundet

- Hvad er formålet med at Cyklistforbundet har en Facebookside?
- Henvender I jer til en bestemt målgruppe?
- Hvad er fordelene ved at have en Facebookside i forhold til jeres arrangementer og debatmøder?
- Hvordan synes du den generelle tone i kommentarerne er?
- Har du oplevet at debatten er gået i en negativ retning?
- I så fald, hvordan håndterer I det?
- Har du måtte slette opslag eller kommentarer på jeres side?
- Hvorfor? (Fx pga. sprogbruget eller emnet?)
- Er der kendetegn eller gentagelser når tonen bliver hårdere? (Fx emnet)
- Kender du til Facebooks fællesskabsregler?
- Forholder du dig til Facebooks fællesskabsregler, især ved sletning af opslag og kommentarer?

*Bilag 10 Semistruktureret spørgeguide ved interview med Niels fra "Barn-
dømmens by – Esbjerg"*

- Hvad er formålet med jeres gruppe?
- Hvordan synes du den generelle tone i kommentarerne er?
- Har du oplevet at debatten er løbet løbsk?
- Har du måtte slette opslag eller kommentarer på jeres side?
- Hvorfor? (Stødende, krænkende, tonen?)
- Kender du til Facebooks fællesskabsregler?
- Forholder I jer til Facebooks fællesskabsregler, især ved sletning af opslag og kommentarer?
- Er der kendetegn eller gentagelser når tonen bliver hårdere? (Fx emnet)
- Henvender I jer til en bestemt målgruppe?

Bilag 11 - Invitation til fokusgruppeinterview ved Cyklistforbundets debatmøde

Kære debattør!

Vi søger aktive debattører, som vil deltage i et interview omkring debatten.

Vi er to studerende som er ved at skrive bachelor i sociologi og kulturanalyse, v. Syddansk Universitet. Vi håber herfor, at du har lyst til at hjælpe os med at belyse vores undersøgelse.

Vi håber at høre fra dig.

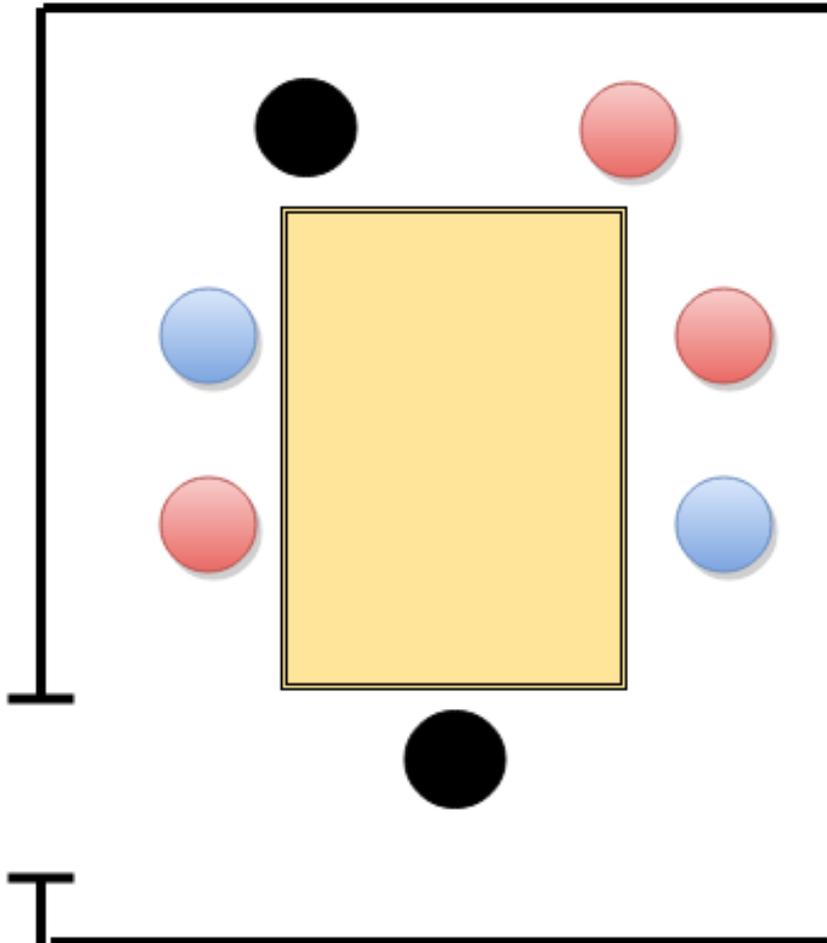
Mvh. Stephanie og Andreas

Kontakt os gerne:

Mail: Stejo12@student.sdu.dk

Tlf: 50 57 56 77 / 21 47 79 31

Bilag 12 - Bordopstilling ved fokusgruppeinterview

Interviewere
Kvindelige respondenter
Mandlige respondenter

Bilag 13 – Facebooks fællesskabsregler

Facebook har en mission om at gøre verdenen mere åben og forbundet via bl.a. deling af private historier (Facebook.dk 2015). Der påpeges i fællesskabsreglerne at samtalerne på Facebook afspejler mangfoldigheden i et fællesskab med mere end en milliard mennesker. De understreger også, at mangfoldigheden afspejles i deling af fx meninger, hvor nogle ting, som kan virke foruroligende på et individ, måske ikke er det for et andre eller strider imod Facebooks fællesskabsregler. Facebook opfordrer derfor til at man genovervejer situationen inden man rapporterer et problem. Fællesskabsreglerne er lavet for, at brugerne af Facebook skal føle sig sikre i deres færden på det sociale medie. (Facebook.dk)

Fællesskabsreglerne indeholder bl.a. to hovedpunkter som hedder: ”Sikring af din identitet og dit indhold” samt ”opfordring til respektfuld adfærd”. Den første beskriver, hvordan Facebook forbeholder sig rettigheden til at slette alt kriminelt indhold i fællesskab med politiet. Derudover tolereres ikke direkte diskriminerende indhold mod eksempelvis race eller en bestemt privatperson, samt mobning og chikane. Der skildres desuden mellem privatpersoner og personer, som har været fremme i medierne, eller som har offentlighedens interesse på baggrund af handlinger eller offentlig stilling. Der hersker de samme regler for både de private og offentlige personer, dog tillader Facebook en åben og kritisk diskussion af offentlige personer, og fjerner kun indhold som er direkte hadefuldt. ”Opfordring til respektfuld adfærd” beskriver bl.a., hvordan Facebook somme tider fjerner visse typer af følsomt indhold, men understreger, at modstridende holdninger skaber vigtig debat om svære emner. En anmeldelse vil desuden også blive grundigt sprogligt behandlet. (Facebook 2015).

Bilag 14 – Egen læring Stephanie Klingenberg Jørgensen

Da Andreas spurgte mig ad, om jeg kunne tænke at skrive afhandlingen med ham, var det med et positivt og åbent sind, at jeg takkede ja tak. Andreas og jeg har skrevet semesterprojekt sammen før, hvilket var en positiv oplevelse, hvor vi kunne konkludere, at et vellykket samarbejde og forskningsprojekt var udført. Dette er også tilfældet denne gang. Vi havde derfor heller ikke behov for grupperegler, som man oftest laver i starten af et gruppearbejde, da vi allerede kender og respekterer hinandens holdninger omkring opførsel, herunder mobilpolitik osv..

Mange af de anvendte metoder i afhandlingen har jeg prøvet at bruge i undersøgelser før, men alt i alt har jeg fået yderligere forståelse for triangulering af kvalitative metoder ved en induktiv tilgang. Dog har den tredelte dataindsamling været et nyt initiativ, som har givet nye lærerige erkendelser angående validitet. I forbindelse med dataindsamlingen var det i første omgang svært at finde interviewpersoner, hvilket var en lærerig udfordring, da vi måtte tænke i andre baner og følge en ny direkte opsøgende tilgang. Derudover har jeg naturligvis lært, hvordan en bachelorafhandling kreeres som prikken over i'et på mit bachelor studie.

Bilag 15 – Egen læring Andreas Hofman Schmidt

Gennem udarbejdelsen af denne afhandling, har mine såvel faglige som sociale kompetencer været under udvikling, men først og fremmest har min selvforståelse været under udvikling og givet bedre indsigt i såvel sociale som faglige kompetencer.

I samarbejdet med Stephanie er jeg blevet opmærksom på hvordan struktur, organisation og planlægning spiller en utvivlsom rolle i arbejdet på at skrive en god afhandling indenfor en begrænset tidsperiode. Jeg har i denne proces lært hvor vigtigt det er at være tro imod det fælles mål, lave de nødvendige foranstaltninger men også tro på at idéen, midlerne og evnerne til sammen kan føre idé til virkelighed.

Stephanie og jeg kender efterhånden hinanden særdeles godt, og herved hinandens kompetencer og svagheder. Vi har via vores fælles engagement og samarbejdsevne, været i stand til arbejde struktureret og effektivt, samt brugt hinandens kompetencer på den bedst mulige vis. Vi har på denne måde opnået en høj grad af samhørighed, og har formået at arbejde sammen uden kriser eller sammenstød. Vores diskussioner har været saglige, og snakken faglig.

At arbejde som en del af et team der skal nå et fælles mål er altid en spændende udfordring. Selvom Stephanie og jeg før har arbejdet sammen, har det tidligere været i større grupper og herved med flere forskellige vinkler på tingene. Denne gang har vi hver især konstant skulle være aktive i debatten om afhandlingens fremdrift. Falder en fra og ser til fra sidelinjen står den anden alene og risikerer at famle i blinde. Med udgangspunkt i den induktive tilgang, har projektet været svært definerbart og vejen frem har ofte krævet grundige overvejelser og vigtige beslutninger, hvilket i høj grad har krævet et gensidigt højt engagement.

Først og fremmest har min læring igennem denne afhandling taget udgangspunkt i projektets strukturering. Vi startede med simple midler og uden at kende retningen gik vi den vej empirien førte os. At arbejde på usikker grund, har åbnet mine øjne for en forskers muligheder for bidrag til ny og brugbar viden. At arbejde ud fra empiriens præmisser har skabt udfordringer der skulle håndteres. Konstant har vores arbejdsgang skulle revurderes og nye skidt bestemmes. De tre Faser i dataindsamlingen har givet

mig en forståelse af hvordan indsamlet data kan valideres og revurderes via nye undersøgelser, hvilket har givet indsigt i hvordan undersøgelsen kan skabe grundlagt for de øvrige elementer.